

ÆSOPÌ PHRYGIS FABULÆ,

Nunc demùm ex collatione optimorum Exemplarium ab infinitis penè mendis repurgatæ.

Ad præsentem cum nonnullis variorum Authorum Fabulis adjectis.

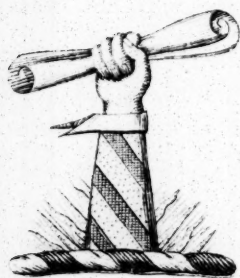
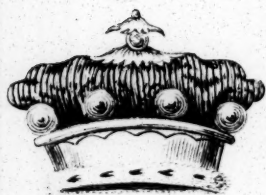
Et Indice correctiori præfixo.

LONDINI:

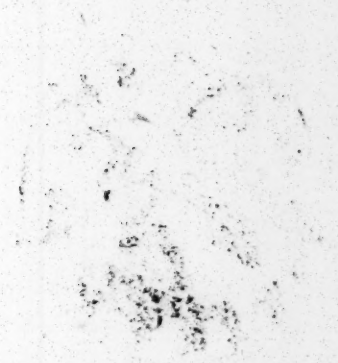
Impensis Societatis Stationariorum.

1700.

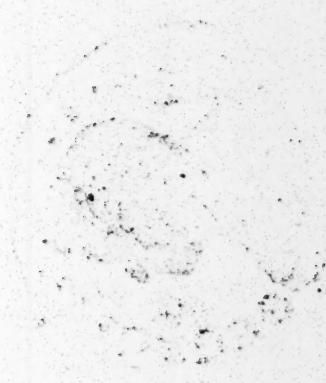

Belpier.

1849

Adm. Building

William Strutt
His Book

1767

ÆSOPÌ PHRYGÌS FABULÆ,

Nunc demùm ex collatione optimorum Exemplarium ab infinitis penè mendis repurgatæ.

Unà cum nonnullis variorum Aucthorum Fabulis adjectis.

Et Indice correctiori præfixo.

LONDINI:

Impensis Societatis Stationariorum.

1700.

ÆSOPI Vita brevissime ex Martino
Planude selecta.

Rerum humanarum naturam persecuti sunt & alii, & posteris tradiderunt: Æsopus verò videtur non absq; divino afflatu, cum moralem disciplinam attigisset, magno intervallo multos eorum superasse. Genus quidem traxit ex Ammorio, oppido Phrygiæ, cognomento Magnæ, sed fortuna fuit servus: verum servitus non potuit animum ejus liberum corrumpere. Fuit autem non solum servus sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum: nam acuto fuit capite, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen adeptus est, ventrosus, valgi & incurvus, & quod erat omnium pessimum, tardiloquentiâ, & voce obscurâ simul & inarticulatâ, quæ omnia servitutem ei parasse videri possunt. Sed cum tali esset, tamque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ solertissimo, & ad omne commentum felicissimo. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab hero suo immittitur; quo digressus alacriter operi incumbebat. Cumque ejus domino ficus agricola quidam dono dedisset, ejus dominus servo cuidam Agathopo domo ferendas commisit. Qui agathopus consilium inivit cum servo ut ipsas ficas illicite devorarent, causarenturque postea Æsopum furto ablatas edisse, ut hero domum redeunte accusaretur. Æsopum parantur flagra, procumbit ad heri pedes miser, dilationem petit: quâ impetratâ aquam calidam affert, cujus partem ebibit, reliquam propinat conseruis. Æsopus præter aquam nihil evomit; servi una cum humore ficas in terram ejiciunt. Nudi nebulonès flagro miserè conciduntur, laudato mirificè ingenio Æsopi. Cum sacerdotes Dianæ convenissent Æsopum, rogassentque ut viam illis monstraret quâ in urbem ducebat; is prius frugali cœna refocillatos in viam dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem sacerdotes precibus orant Dianam, ut ipsa gratiam referat homini tam bonè de ipsis merito. Quo facto reversus Æsopus in somnum que lapsus, visus est videre Fortunam astantem sibi, solventem ejus

A 2

ejus

ejus linguam, atque fabularum largientem doctrinam. Quare
mirificè lætatus, Æsopus expergiscitur, beneficiūque in hos-
pitalitatis observationem rejicit. Non enim amplius lo-
quendo tardus erat, sed lingua soluta expeditè loquebatur.
Quod cum Zenas quidam agri præfectus intellexisset, timens
ne quando iniquitatis apud dominum ab Æsopo accusaretur,
hominem prævenit, atque gravissimā accusatione in odium
domini induxit, adeo ut eidem Præfecto ab hero Æsopus tra-
deretur. Cumque in potestate Zenæ foret Æsopus, convenit
Zenam mercator quispiam, rogans, num jumentum aliquod
velit divendere. Respondit Zenas, Jumentorum se potesta-
tem non habere: verū Æsopum monstrat, Si hunc velit,
adesse quidem. Quem cū vidisset mercator: Unde hæc tibi
olla, inquit; anne truncus est vel homo? Ni vocem emitteret
utrem inflatum arbitraret; atque indignatus abiit. Æsopus
ipsum sequens, Mane, inquit. Ille verò conversus, Abi,
inquit, sordidissime canis. At Æsopus inquit, Eme me, mer-
cator; non inutile tibi sum futurus mancipium: nam tibi
domi sunt mali pueri, & in otio fluentes; bis me præfice
pedagogum, omnino eis ero pro larva. Ridens igitur mer-
cator, ad Zenam dicit, Quanti vas hoc malum vendis? Ille,
Tribus, ait, obolis. Mercator tres obolos exponens, Nihil emi,
inquit, nihil exposui. Mercator ille, cū Ephesi reliqua ven-
didisset mancipia, tres remanserunt illi: Grammaticus, Can-
tor, & Æsopus. Quos cū ille nequiret divendere, Samum
petiit, atque ibi expositis bis tribus, Grammatico & Cantore
egregiè ornatis, Æsopo verò in medio sordidissimo stante,
venit Philosophus Xanthus; atque hos tres probe contuens,
mercatoris commentum miratus est, curnam inter duos bel-
lissimos juvenes tam sordidum statuisset homuncionem? Xan-
thus igitur percentatur Cantorem cajas esse? Respondit,
Cappadox sum: Quid sciret? Respondit, Omnia: Quo dicto
risit Æsopus. Quæsiuit & à Grammatico Xanthus cujus esset?
Dixit se Lydium esse: Quid facere sciret rogante Xantho,
Omnia, inquit Grammaticus; atque iterum risit Æsopus.
Discedente Xantho rogant discipuli, ut Æsopum emat, nam
reliquos nimis magno pretio aestimarat mercator. Veniens

Id *Æsopum* *Xanthus*, rogat, Unde sit? Nigrum se esse respon-
dit. Ille vero, Non hoc volebam, ait, sed, Unde natus sis? Ait,
Æsopus, Ex ventre matris meæ. Non hoc dico, inquit *Xan-*
thus, sed, In quo loco natus sis? *Æsopus* respondit, matrem non
renunciâsse sibi, an in sublimi vel bumili loco eum genuerit.
Xanthus, Quid facere sciret percontatur: & ille, Nihil. Quo-
modo; dixit *Xanthus*? Quoniam hi duo se omnia professi sunt
nôsse; mihi vero nihil reliquerunt. Laudatus est multis mo-
dis *Æsopus* à Scholasticis ob hoc responsum, quoniam nullus
sit uspiam inter mortales, cui cognita exploratâque sunt om-
nia. *Xanthus* empturus *Æsopum* dixit, Si emero te anne
es fugiturus? Cui *Æsopus* respondebat, Hoc si facere volue-
ro, baud quaquam te uterer consultore. Quæ cum maxime
placuiſſent *Xantho*, subintulit, Sed deformis es. Atque ille
respondit. O Philosophæ, non faciem, sed mentem oportet in-
spicere. *Xanthus* soluto à Scholasticis pretio, *Æsopum* ac-
cipit. Inter deambulandum igitur, cum sol esset ardentissi-
mus, *Xanthus* miebat, nihil ominis iter peragens. Id ani-
madvertens *Æsopus* dixit se confestim fugiturum. *Xantho*,
Curnam id facere vellet exquirente? quoniam inquit si tu,
cum herus sis natura non potes morem genere; quid seruo
mihi faciendum? nam si administrum aliquod mitterer, num
inter volandum cacare deberem? Post hæc, accidit *Xanthum*
die quodam amicos ad convivium invitasse, quibus rem gra-
tam facturum, *Æsopo* mandat, ut lentem coquat. Commode pa-
ratâ & coctâ, *Xanthus* eam jubet afferri. *Æsopus* jussu exe-
quitur. *Xanthus* lente acceptâ probaturus anne cocta foret sa-
tis digitis eam attrivit: & multas adhuc superesse putans,
jussit *Æsopum* afferre. Præter aquam is nihil adportavit.
Xantho graviter indignante, quod lentes non apponeret men-
sa, respondet, se veluti jussisset, non lentes, sed lentem, coxisse.
referuntur sententiæ aliquot *Æsopi* elegantissimæ: hæc videlicet

Deum ante omnia cole. Mulieri nunquam credas secreta
Regem honora. Ne pudeat te semper discere
Bene agentibus ne invi- (meliora.

(deas Fac quæ te non mœstificent.

Linguae continens esto. Bonum esse non te pœniteat.

*Æsopus cum apud Samios ageret, libertate donatus est
missusque Cræso regi bellum cum Samiis agenti, is sua cum
prudencia, tum urbanitate, effecit, ut Samiis placatus re-
conciliaretur. Samii multis honoribus redeuntem Æsopum
exceperunt: qui discedens ex insula orbem peragravit: cui
maximam familiaritatem fuisse memorant cum Lycero rege
à quo statu aurea Æsopi iussa est erigi. Deinde, peragrata
Græciâ, Delphos pervenit, à quibus nulla affectus est ho-
nore, sed ab ipsis post salutaria praecepta, rupe praecepti de-
volutus, mortuus est: cuius mors gravi pestilentia ulta,
injustè occisi Æsopi indicium Delphis exhibuit.*

*Index recens reformatus Fabularum omnium quæ
in hoc Libro continentur, ordine Alphabetico.*

A.

Agricola & elconia 24

Agricola mercaturam &
militiam affe&ante 76

Agricola & poeta 83

Agricola filios suos docente 98

Agricola & pelargo 122

Alcedine 133

Alite & pullis 37

Amicis Duobus & urso 34,
99

Amicis duobus & ursa 76,
119

Amne suum fontem convi-
tiis lacescente 76

Anguilla conquerente 62

Anser 40

Anser & grue 146

Anseribus 29

Anu & ancillis 28

Anudæmon. aecusante 67

Ape & Jove 131

Apiario 152

Apologo ex Petro Crinico 49

Apologo Æsopi Phrygis 46

Apologo ex Mantuano 26

Apro & asino 3

A 4 Apro

DE Abiete & Dumis
pag. 37

Accipitre columbam infe-
quente 58

Accipitribus inter se ini-
micis 91

Adolescentibus duobus 19

Adolescente & cato 20

Adolescente ex coitu infir-
mo, & lupo 88

Adolescente in funere ma-
tris canente 78

Adolescente & coquo 100,
119

Adolescente & hirundine
132

Ægroto & medico 27, 102
132

Ægyptio ad fidem hort.
171

Æthiope 150

Agno & lupo 20, 122

Agricola 151

Agricola & filiis 20, 118

Agricola & canibus 23, 98
117

I N D E X.

Apro & rustico	39	Asino sylvestri	16
Aquila	164	Asinis	16
Aquila & cornicula	4	Asino & vulpe	161, 16
Aquila & corvo	25	Asino & ranis	16
Aquila & pica	65	Asino & corvo	16
Aquila filios cuniculi rapi- ente	85	Avaro	14
Aquila & vulpe	106	Avaro & invido	38
Aquila & corvo	107	Aucupe & turdo	124
Aquila & homine	113	Aucupe & columba	21
Aranea & hirundine	58	Aucupe & fringella	70
Aranea & podagra	51	Aucupe & vipera	101
Arboribus pulchris & de- formi.	60	Aucupe & merula	101
Ariete cum tauro pugnan- te	84	Avibus & pedrupedibus	14
Arione & Delphino	50	Avibus scarabeos timentibus	69
Artubus human. & ventr.	57	Avibus plures reges elige- re volentibus	77
Arundine & olea	100	Avibus & Noctua	48
Asino	28, 33, 44	Auriga & rota currus fri- dente	86
Asino & equo	29, 134		
Asino & viatoribus	44	B.	
Asino & vitulo	59	B ove & juvenco	41
Asino simia & talpa	62	Bubulco	164
Asino & scurra	76	Buccinatore	22
Asino ægrotante & lupis visitantibus	79	Butali	150
Asino laborum finem non inveniente	79	C.	
Asino qui hero ingrato ser- viebat	80	C Alamo, five canna, & oliva	120
Asino tubicine & lepore tabellario	90	Camelo	162
Asino & lupo	102, 135	Calvo crines externos ge- rente pro nativis	105
Asino & Jove	133	Cancro & Vulpe	156
Asino & Leone	147	Cancris	

I N D E X.

Cancris matre & filio	32	Cerva & vite	147
Cane & umbra	2	Cervo	15
Cane & asino	5	Cervo & ove	10
Cane venatico	9	Cervo & bobus	17
Cane & Lanio	19, 102	Cervo & Leone	121
Cane invido & bove	25	Cicada & formica	41
Cane mordaci	33	Citharædo	156
Cane & Leone	42	Cochleis	151
Cane & hero	69	Cochlea petente à Jove, ut	
Cane oves domini occid.		suam domum secum fer-	
	84	re posset	81
Cane ad coenam vocato		Columba	163
	112	Columba & pica	59
Cane & lupo	126	Columba & cornice	163
Cane carnes portante	127	Columbis & milvo	8
Cane & Gallo	143	Coriario emente pellam	
Canibus	155	ursi à venatore nondum	
Canibus urbanis Villati-		capti	73
cum insequentibus	67	Cornice & ove	25
Catilena tabernario placita		Cornice & urna	38
	172	Cornice & corvo	157
Caponibus pinguibus &		Cornice & cane	157
macro	60	Corvo & Vulpecula	4
Carbonario & fullone	21,	Corvo & Lupis	50
	95	Corvo & Vulpe	125
Carbonario & lotore	113	Corvo & ægroto	126
Carduele & puero	71	Corvo & serpente	157
Castore virilia sibi ampu-		Cuculo & accipitre	59
tante	101	Cucurbita & Pino	49
Cassita & ejus pullis	46,	Culice cibum ab ape pe-	
	145	tente	90
Cato & gallo	109	Culice & Leone	165
Cata in foemin. mutata		Cyigno	150
	116	Cyigno in morte canente	
Cera duritiem appetente		reprehenso a ciconia	61
	75		
Cerva	146		
Cerva & Leone	146		

D. Derisione

I N D E X.

D.

Derisione hominis por-
cum occidere volen-
tis 170
Divite 163
Divite & servo 66

E.

Epistolis Laurentii tri-
bus 54, 55, 56
Equite calvo 34
Equo & leone 13
Equo & asino 13, 98
Equo & cervo 18
Equo inculto, sed voloci &
cæteris eum irridenti-
bus 87
Eremita ægrotante 66
Eremita & milite 74

F.

Fabula ex Lamia Polit. 48
Fabula Mancini 176
Fabro & cane 123
Facetum de erudiend. asi-
no dictum 172
Facetum minatii consilium 175
Fele in foeminam mutata 97
Filio senis & leone 104
Florentino qui equum e-
merat 171

Formica 27, 159
Formica & columba 131
Formicis & cicada 142
Furibus 156
Fure & cane 8

G.

Gallina & vulpe 136
Gallina & hirundine 162
Gallina auripara 164
Gallo gallinaceo 1
Gallo & cato 24
Gallo & vulpe 166
Gallis & perdice 111
Gallis duabus inter se cer-
tantibus 130
Gliribus quercum eruere
volentibus 66
Graculo 1

H.

Herinaceo viperam h-
spitem ejiciente 8
Hirundine & aliis avicul-
on
Hirundine & cornice 1
Hinnulo 1
Hædo & lupo 10, 28, 1
Homine, quem canis m-
morderat 99, 1
Homine & ligneo deo 1
Homine, qui in somniis
rum reperiebat 1

I. Impossib

I N D E X.

I.

Impossibilia promittente	143
Inimicis duobus	119
Jove	141, 158, 149
Jove & simia	30
Jove & corvo	122
Juvenes senis curvitatem	
irrident	64

L.

Læna & vulpe	129
Legato avaro tubicini- nes decipiente	63
Leone fene	5, 127
Leone rustici filiam aman- te	128
Leone & aliis	2, 28
Leone & vulpecula	17
Leone & Rana	27, 127
Leone & Capra	29
Leone & tauro	31, 128
Leone & capella	38
Leone & venatore	38
Leone & mure	75
Leone porcum sibi socium	
eligente	90
Leone, asino, & vulpe	128
Leone & homine	137
Leone & urso	144
Leone & Lupo	149
poribus	159
poribus & ranis	10, 134
Lepore sese vulpi præse- nte	82

Lepore calliditatem & vul- pe celeritatem à Jove petentibus	87
Lepore & testudine	138
Lignatore	133
Lupo suadente histrici ut tela deponeret	81
Lupo ovis pelle induto	88
Lupo pisce fluvii, maris regnum affectante	85
Lugo & agno	1, 129
Lupo & grue	2, 129
Lupo & fucula	9
Lupo & capite picto	11
Lupo & vulpe	14
Lupo & agnis	15
Lupo & cane	22
Lupo & ove	159
Lupo & vetula	165
Luscinia cantum accipitri pro vita pollicente	89

M.

Marito & uxore	155
Medico & mort.	124
Medico qui insanos curabat	
	173
Membris & ventre	16, 50
Mercurio	158
Mercurio & statuario	154
Mercurio & Tirefia	154
Milite & duobus equis	70
Milite qui uxorem habuit litigiosam	168
Milvo ægroto	7
Minacii lusoris responsione	
	175
Mone-	

I N D E X.

Monedula	158
Monedula & columba	157
Mula	124
Muliere	149
Muliere virum morientem flente	61
Muliere amatoris discessum flente	62
Muliere, quæ pro viro se mori velle dicebat	77
Muliere ignem in domum mariti ferente	91
Muliere & gallina, 99, 118,	135
Muliere & Medico	117
Muliere & ancillis	151
Muliere venefica	151
Muliere maritum pediculo- sum vocante	167
Mulo & equo	72
Mure & Rana	1
Mure Urbano & Rustico	3
Mure in cista nato	58
Mure amicitiam cum fele ineunte	80
Mure liberante milvum	81
Muribus & cato	121
Musca	132
Musca quæ quadrigis infi- dens pulverem se exci- tasse dicebat	62
Musca & formica	12
Muscis	154
Mustela senicula & muri- bus	26

N.

N autis sanctorum auxi- lium implorantibus	62
Nuce, asino, & muliere, qui- bus singulis profunt ver- bera	79
Nutrice & lupo	32

O.

O litore & cane	147
Ollis duabus	34
Opilione & agricolis	23
Ove pastori conviciante	82

P.

P ardo & Vulpecula	4
Partu montium	1
Partu terræ	4
Pastore	19
Pastore artem nauticam exercente	10
Pastore & mari	13
Pastore & lupo	14
Patre & filiis	9
Patre filium ad virtutem frustra hortante	8
Pavone & pica	2
Pavone & grue	3
Pavone & Luscinia	4
Pavone & monedula	10
Paupere monoculo	12
Philomela & accipitre	12
Pigritia adolescentis	15
Piscatore	144

INDEX.

Piscatoribus	44, 114, 115	Rege & simiis	43
Piscatore & pisciculo	31, 37	Ridenda de paucitate amicorum Dei responsio	173
Piscatore & smaride	96	Rustico & colubro	3
Piscatore & smaride pisce	110	Rustico & angui	11
Piscibus	42	Rustico & equo	21
Piscibus è sartagine in prunas desilientibus	63	Rustico & fortuna	35
Porco & equo	73	Rustico & juvenco	39
Pratore repetundarum		Rustico & Hercule	40
damnato	91	Rustico impetrante, ut triticum absque aristis nasceretur	58
Quero & fure	39	Rustico amn. transituro	59
Quero & matre	104, 139	Rustico & mure	65
Quero & fortuna	120	Rustico per vocem hœdi ad jurisconsultum admissio	88
Quero oves pascente	125		
Quero & scorpione	137		
Salice	141		
Salice & homine	141		
Salica & malo, arboribus	140		

S.

Q.		Sacerdote & pyris	72
Quadrupedibus societatem advers. aves, &c.		Sacerdote, qui caniculum sepelivit	168
Quercu & arundine	30, 36	Sacerdote Epiphania an vir esset, vel fœmin. ignor.	172
R.		Salice & securi	138
Ranis	143, 152	Sancti Antonii fratre, & laico & lupo	173
Ranis & earum rege	7	Satyro & Viatore	39
Rana & Bove	13	Satyro & Rustico	45
Rana & vulpe	33, 135	Scarabæo & aquila	45
Ranis Regem petentibus	116	Scurra & episcopo	71
		Sene puellam in uxorem accipiente	64
		Sene	

I N D E X.

Sene ob impotentiam car-	Trabe boum pigritiam in-
nis libidinem relinquen-	crepante
te	82
Sene juvenem poma sibi	Tubicine
furripientem, saxi de-	100, 123
jiciente	89
Sene mortem differre vo-	Turdo amicitiam cum hi-
lente	rundine ineunte
92	65
Sene mortem vocante	Thynno & Delphino,
117	101
Sene qui asin. portavit	124
169	
Serpente	V.
163	
Serpente & agricola	Vate
136	130
Serpente & cancro	Vaticinatore
148	102
Simia	Venatore & per di cer
141	38
Simia & vulpecula	Verme & Vulpe
16	164
Simia & ejus prole	Vespis, perdicibus & agri-
35	cola
Simia & duobus ejus natis	140
41	Vespertilione, rubo & mer-
Simia & vulpe	go
121	144
Simia & Delphino	Vespertilione & mustela
153	160
Singulari agresti & vulpe	13
145	10
Sole & aquilone	Viatoribus
32	152, 16
Sue & cane	Vidua virum petente
70, 148	6
Silva & rustico	Vidua & asino viridi
16	8
	Vipera & Lima
	1
	Viro Cardinali nuper cre-
	to gratulatur
	Viro & uxore, bigamis
	Viro maligno & dæmo
	7
	Viro Zelotypo
	Viro clysteres recusante
	Viro amicos experiri
	lente
	Viro aratrum portante
	Viro avaro sacculum nu-
	morum alloquente
	v

T.

T Alpa & matre	142
Tauro & capra	35
De Tauro & mure	40
Tauris & Leone	36
Testudine & aquila	32, 146
Testudine & ranis	68
Tigride & vulpe	36
Trabe & bobus eam tra-	
hentibus	60

INDEX.

Viro jaetabundo.	95	Vulpe carnem leporis cani	
Viro Apollin. tentate	95	laudante	87
Viro & Satyro	97	Vulpe & capro	93
Viro agricola	113	Vulpe & capite reperto	95
Viro inope & infirmo	115	Vulpe & trago	108
Viro & uxoribus	142	Vulpe sine cauda	110
Vitula & bove	126	Vulpe & rubo	110
Vitula & cerva	131	Vulpe & crocodilo	111
Ulmo & filere	75	Vulpe & venatoribus	111
Upupa indigne honora-		Vulpe & larva	112
ta	72	Vulpe esuriente	114
Urso & apibus	69	Vulpe & pardo	115
Vulpecula & ciconia	11	Vulpe è rustico in palea ab-	
Vulpecula & mustela	18	scondita	170
Vulpecula & pardale	43	Vulture aliisque avibus	29
Vulpe	87	Uxore in flumine perem-	
Vulpe & leone 23, 94, 109		pta	168
Vulpe & Aquila	23		
Vulpe & Feli	43		
Vulpe & mulieribus gal-			
linas edentibus	60		

INTER.

INTERPRETES.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Erasmus Roterodamus
Gulielmus Gaudanus
Gulielmus Harmanus.
Johannes Antonius Campanus.
Laurentius Abstemius.
Laurentius Villa.
Nicholaus Gerbellius Phorcensis.
Petrus Crinitus.
Plinius secundus Novocomensis.
Rimicius.

ÆSOPI FABULÆ.

De Gallo Gallinaceo.

GAllus gallinaceus, dum vertit stercorearium, offendit gemmam; quid, inquit, rem, sic nitidam reperio? Si gemmarius reperisset, nihillet eo lætius, ut qui pretium sciret. Mihi quidem illi est usui, nec magni æstimo: imò equidem omnis gemmis granum hordei malim.

MOR. *Per gemmam, artem sapientiãque intellige: per gallum, hominem stolidum & voluptuarium. Nec stolidi artes liberales amant, cum usum earum nesciunt; nec voluptuarius, quippe cui una placeat voluptas.*

De Lupo & Agno.

Lupus, ad caput fontis bibens, vidit agnum procul infra bibentem; accurrit, agnum increpat, quod turbaret fontem. Trepidare agnus, supplicare ut parcat innocenti; se, quando longe infra biberit, potum sibi ne potuisse quidem turbare, nedum voluisse. Lupus contra intonat, Nihil agis, sacrilege: semper obes: mater, mater, omne tuum invisum genus sedulo mihi adversatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MOR. *Vetus dictum est, Ut canem cædas, facile invenire baculum. Potens, si libet nocere, facile capit nocendi causam: Satis peccavit, qui resistere non potuit.*

De Mure & Rana.

Bellum gerebat mus cum rana. De paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens & anceps. Mus allidus sub herbis latitans, ex insidiis ranam adoritur. Rana, viribus melior, pectore & insultu valens, aperto Marte hostem lacescit. Hasta utrique erat juncea. Quocertamine proculvise, milvus adproperat: dumque præsidio pugnae neuter sibi cavet, utrumque bellatorem milvus rapit ac laniat.

MOR. *Itidem evenire solet factiosis civibus, qui accensibidine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus opes, plerumque etiam & vitam in periculo ponunt.*

De Cane & Umbra.

Canis tranans flumen, rictu vehebat carnem Splendente sole, ita ut sit, umbra carnis lucebat in aquis: quam ille visam avidè captans, quod in faucibus erat, perdidit. Itaque tum rei, tum spei jacturâ percussus, primùm stupuit; deinde animum recipiens, elatrat, Miser! deerat cupiditati tuæ modus. Sati superque erat, ni desipuisses; jam per tuam stultitiam minus nihilo tibi est.

MOR. *Monemur hac fabula modestiæ, monemur prudentiæ, ut cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus. Astutè certè Terentianus ille sannio, Ego, inquit, speretio non emam.*

De Leone & quibusdam aliis.

Cum ove quibusdâmq; aliis pepigerat leo, venationem fore communem. Itur venatum; capitur cervus; partiuntur. Singulis singulas partes tollere, ut convenerat, incipientibus, leo irruguit. Una, inquiens, pars mea est, quia sum dignissimus; altera itidem mea est, quia viribus præstantissimus; porro, quia in capiendocervo plus sudaverim, vendico tertiam; quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitia. Socii, hoc audito, discedunt vacui & taciti, non ausi murre contra leonem.

MOR. *Rara semper fuit fides; apud hoc seculum rarior est; apud potentes & est & fuit semper rarissima. Quocirca satius est, ut vivas cum pari. Qui enim cum potentior vivit, necesse habet sæpe de suo jure concedere. Cum æquale tibi jus erit.*

De Lupo & Grue.

Lupo voranti ovem forte ossa hæserè in gula; ambulatorat opem; opitulatur nemo. Omnes dictitant tulisse eum pretium voracitatis. Tandem blanditiis multis pluribusque promissis gruem inducit, ut, collo longissimè

giffimo in gulam inserto, os infixum eximeret; petenti autem præmium illufit: inepta, inquit, abi: non fat habes quod vivis? vitam debes mihi: si libuiffet, licuit præmordere collum tuum.

MOR. *Tritum est, Perire quod facis ingrato.*

De Rustico & Colubro.

Rusticus repertum in nive colubrum, frigore prope enectum, domum tulit; adjecit ad focum. Coluber ab igne vim virisque recipiens, deinde flammam non ferens, omne turgurium sibilando infecit. Accurrit rusticus; correpta fude verbis verberibusque cum eo injuriam expostulat; num hanc referat gratiam? num vitam erepturus sit illi, qui vitam ipsi dederit?

MOR. *Fit interdum ut obsunt tibi, quibus tu profueris; male de te mereantur ii, de quibus tu bene sis meritus.*

De Apro & Asino.

Dum iners asinus irrideret aprum, ille indignans frendebat: Malum quidem, ignavissime, fueras meritus; sed etiam si tu poena fueras indignus, tamen ego indignus qui à te poenas sumam. Irride tutus; impune tibi licet; tutus enim es ob inertiam.

MOR. *Demus operam, ut, cum indigna nobis audiamus, aut patiamur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perdiri plerumque gaudent, si quispiam bonorum eis resistat; magni pendunt, haberi se dignos ultione. Imitemur equos & magnas bestias, qui oblatrantes canticulos cum contemptu prætereunt.*

De Mure urbano & Mure rustico.

Libitum est urbano muri deambulare rus. Videt hunc mus rusticus; invitat; apparatur; itur coenatum. Depromit rusticus quicquid reposuerat in hyemem, & exhaurit omne penu, ut tanti hospitis expleat lautitiam. Urbanus tamen, frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis subinde laudat copiam. Remeans, ducit secum in urbem rusticum, ut, quæ verbis præstitat,

re comprobaret. Ineunt convivium quod urbanus splendide comparârat. Inter epulandum auditur in serâ murmur clavis. Trepidare illi & fugitare fugitando. Rusticus, & insuetus, & loci ignarus, ægre se tueri. Discedente famulo, redit urbanus ad mensam, vocat rusticum. Ille vix tandem metu deposito prorepat. Invitantem ad pocula urbanum percontatur, Num hoc periculum crebrum fit? Respondet ille, quotidianum esse; contemni oportere. Tum rusticus, Quotidianum? inquit: meherculè tuæ dapes plus fellis quam mellis sapiunt. Equidem malo cum securitate meam inopiam, quam cum tali anxietate illam copiam.

MOR. Divitiæ quidem præ se ferunt voluptatem, sed si introspicias, habent periculum & amaritudinem. Eutrapelus quidam fuit, qui, cum inimicis suis quam maximè nocere vellet, divites eos faciebat; distitans, ita se eos ulcisci, quippe accepturos cum divitiis ingentem sarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula.

Aquila nacta cochleam, non vi aut arte quivit eruere piscem. Accedens cornicula dat consilium; suadet subvolare, & è sublimi cochleam in saxa præcipitare; sic enim fore ut concha frangatur. Humi manet cornicula ut præstoletur casum. Præcipitat aquila, frangitur testa, subripitur piscis à cornicula; dolet elusa aquila.

MOR. Noli quibusvis habere fidem; & consilium, quod ab aliis acceperis, fac inspicias. Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.

De Corvo & Vulpecula.

Prædum nactus strepitat in ramis corvus. Videt vulpecula gestientem: accurrit. Corvum, inquit, plurimâ salute impertit vulpes. Sæpenuerò audieram famam esse mendacem, jam re ipsa experior. Nam ut hâc forte jam prætereo, suspiciens te in arbore, advolo, culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse, & video candidiorem nive. Meo sane iudicio cygnos vincis, & hederâ formosior albâ es. Quod si ut plumis, ita &

voce excellas, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hæc assentatiunculâ illectus corvus, ad canendum apparat. Apparanti verò è rostro excidit caseus : quo correpto vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum corvum pudet, pigétque, sui & jacturâ rei misto pudore dolet.

MOR. *Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno ament assentatorem : ejusmodi komunciones prædæ sunt parasitis. Quod si vitaveris jactantiam, facile assentatorum pestiferum genus vitaveris. Si tu voles esse Thraso, nusquam deerit tibi Gnatho. Terent.*

De Leone senectute confecto.

L Eo, qui in juventute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectute exsolvi pœnas. Reddunt talionem bestia: dente aper, cornu petit taurus. Imprimis asellus, vetus ignavia nomen cupiens abolere, verbis & calcibus strenue insultat. Tum gemebundus leo, Hi, quibus olim nocui, jam vicissim nocens, & merito : sed hi, quibus aliquando profui, jam vicissim non profunt, imo etiam immerito obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos; stultior, qui falsis amicis confusus fuerim.

MOR. *In secundis rebus non efferaris, non sis ferox. Nam si vultum mutarit fortuna, ulciscuntur quos lassisti. Et inter amicos fac habeas discrimen : Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortune tuæ, quæ quidem fortuna simul ac mutata fuerit, & illi mutabuntur : bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Merito queritur Ovidius,*

Eni! ego non paucis quondam munitus amicis,

Dum flavit velis aura secunda meis :

Ut fera nimbofo tumuerunt æquora vento,

In mediis lacerâ pappe relinquo aquis.

De Cane & Asino.

DUM blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia canem demulcent. Asellus id videns altiùs gemit : cœpit enim pigere sortis : iniquè putat comparatum, canem gratum esse cunctis, pascique de mensa he-

rili, idque otio ludôque consequi; sese contrà portare clitellas, cædi flagello, nnnquam otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blanditiis, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obviam, subfilit, pulsat ungulis. Exclamante hero, accurrere servi; & ineptus asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

MOR. Non omnia possumus omnes, *ut ait Virgilius in Bucol.* Nec omnes omnia decent. Id quisque velit, id tentet quod possit. *Nam scimus id quod Græcè significantius dicitur ὄν & λύρας, id est, Asinus lyrarum, vel lyræ. Sic autem Boëtius, Asinus ad lyram positus. Repugnante naturâ irritus est labor.*

Tu nihil invitâ dices faciêsvè Minervâ, *teste Horatio,*

De Leone & Mure.

Leo, æstu cursúque defessus, sub umbrâ, fronde super viridi quiescebat. Murum autem grege tergum ejus percurrente, experrectus, unum è multis comprehendit. Supplicat captivus; indignum se esse cui leo irascatur, clamat. Reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil esse laudis, captivum dimittit. Nec verò ita multò post, leo fortè dum per saltum currit, incidit in plagas; rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter Leonem mus audit, vocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæritos invenit, inventos corrodit, Leo è plagis evadit.

MOR. *Hæc fabula suadet potentibus clementiam. Etenim, ut sunt res humana instabiles, egent interdum ipsi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens, etsi potest, timebit vel vili homini nocere; qui autem non timet nocere alteri, valde desipit. Quid ita? Quia etsi jam potentia fretus, neminem metuit, forsân olim erit ut metuat. Constat enim evenisse claris magnisque regibus, ut vilium hominum vel gratia indiguerint, vel iram metuerint.*

De

De Milvo ægroto.

LECTO decumbebat milvus, jam fermè moriens; Matrem orat precatum ire deos. Mater respondet, Nichil opis illi sperandum à diis, quorum sacra & aras suis rapinis toties violasset.

MOR. *Decet venerari superos ; Illi enim pios juvant, impiis adversantur. In felicitate neglecti, in miseria non exaudient, Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentis sunt vocati.*

De Hirundine & Aviculis.

CUM primum cœptum est seri linum, hirundo suadet aviculis impedire sementem, dictitans, sibi fieri insidias. Irrident illæ; stultam vatem hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursus monet evellere fata. Iterum irrident. Maturescit linum, hortatur populari segetem Cum ne tunc quidem consulentem audirent, hirundo, avium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam ; init cum eo fœdus, cohabitatur, cantu demulcet. Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR: Multi nec ipsi consulere sibi nōrunt, nec rectè consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt & damnis, tunc demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat superque consilii est ; Hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat esse *Prometheum*, quàm *Epimetheum*. Fuere hi fratres. Nomina sunt Græca. Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem; quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis, & earum Rege.

GENS ranarum, cum esset libera. Juvæ supplicabat dari sibi regem. Ridebat Jupiter vota ranarum. Illæ tamen iterum atque iterum instare, donec ipsum perperellerent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore quassat fluvium. Territæ silent ranæ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propiùs; tandem abjecto metu, insultant & desultant. Iners rex lusui est, & contemptui. Laceßunt rursus Jovem; orant regem

dari qui strenuus sit. Dat Jupiter ciconiam : is per strenuè perambulans paludem, quicquid ranarum obviam sit, vorat. De hujus igitur savitia ranæ frustra questæ sunt. Jupiter non audit : nam & hodie adhuc queruntur. Vesperi enim ciconià cubitum eunte, ex antris egressæ rauco ululatu murmurant, sed surdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ regem clementem sint deprecata, jam ferant inclementem.

MOR. *Perinde atque ranis, evenire solet plebi: quæ si regem paulo mansuetiorem habet, ignavum & inertem esse causatur : optat aliquando contingere sibi virum. Contra, si quando nata est regem strenuum, hujus sævitiam damnat, prioris laudat clementiam : sive quod semper præsentium nos pœnitet, sive quod verum est verbum, Nova veteribus esse potiora.*

De Columbæ & Milvo.

Columbæ olim bellum gessere cum milvo, quem ut expugnarent, delegerunt regem sibi accipitrem : Ille rex factus, hostem agit, non regem. Non segnius ac milvus rapit ac laniat. Pœnitet columbus incœpti, satius fuisse putantes, pati bella milvi, quam tyrannidem accipitris.

MOR. *Neminem suæ sortis nimium pigeat. Nihil est (teste Flacco) ab omni parte beatum. Equitem meam sortem, modo tolerabilis sit, mutare non optem. Multi, novâ forte quæstâ, veterem rursus optarunt. Ita plerique ingenio vario sumus omnes, ut nosmet nostri pœniteat.*

De Fure & Cane.

Furi aliquando panem (ut fileat) porrigenti, respondit canis, Infidias tuas novi : panem das quo desinam latrare ; sed ego tuum munus odi ; quippe si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta exportabis.

MOR. *Cave parvi commodi causa amittas magnum. Cave cuivis homini fidem habeas. Sunt enim qui dolo non tantum benigne dicunt, sed & benigne faciunt.*

De Lupo & Sucula.

Parturiebat sucula. Pollicetur lupo se custodem fore
foetus. Respondet puerpera Lupi obsequio se non
egere: si velit plus haberi, si cupiat gratum fa-
cere, longius abeat. Lupi enim officium constare non
præsentia, sed absentia.

MOR. *Non sunt cuncta credenda cunctis. Multi suam
operam pollicentur, non tui amore, sed sui: suum quærentes
commodum, non tuum.*

De partu montium.

Olim rumor erat parturire montes: homines ac-
currunt, circumstant, monstri quippiam non si-
ne pavore expectantes. Parturiunt tandem montes;
exit mus, Tum omnes risu emori.

MOR. *Hanc fabellam tangit Horatius.*

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

*Notat enim jactantiam. Jactabundi enim cum magna
profitentur & ostentant, vix parva faciunt. Quapropter
Thrasones isti jure sunt materia joci & scommatum. Vitat
item hæc fabula inanes timores. Plerumque enim gravior
periculo est periculi metus: Imo ridiculum est quod metui-
mus.*

De Cane venatico qui ab hero contemnitur.

Canem venaticum, qui jam senuerat, instigat he-
rus; frustra hortatur, tardi sunt pedes, non pro-
perat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. In-
crepat herus verberibus & verbo. Canis respondet, debere
sibi jure ignosci; jam senuisse, at juvenem fuisse stre-
nuum. Sed, ut video, inquit, nil placet sine fructu;
juvenem amasti, senem odisti. Amasti prædabundum,
odisti tardum, edentulum. Sed si gratus esses, quem
olim juvenem frugis causâ dilexisti; senem fructuosæ
juventutis gratiâ diligeres.

MOR. *Rectè canis, nam teste Nasone,*

Nil, nisi quod prodest, charum est; en! detrahe menti
Spem fructus avidæ, nemo petendus erit.

Præteriti

Præteriti commodi nulla est memoria, futuri autem gratia non magna, præsentis commoda summa.

Turpe quidem dictu, sed si modo vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus & Ranis.

Sylva insolito mugiente turbine, trepidi lepores rapide occipiunt fugere. Fugientibus cum obsisteret palus, stetere anxii, utrinque comprehensi periculis. Quodque majoris esset incitamentum timoris, vident in palude mergi ranas. Tunc ex leporibus unus prudentior cæteris, ac disertior; Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus est; Corporum quidem agilitas nobis est, sed animus deest. Hoc periculum turbine non fugiendum, sed est contemnendum.

MOR. Omni in re opus est animo. Facet virtus sine confidentia, Confidentia enim dux & Regina virtutis est.

De Hædo & Lupo.

CApra cum esset pastum itura, hædum domi concludit, monens aperire nemini dum redeat ipsa. Lupus qui id procul audierat, post matris discessum pulsabat fores; voce caprissat, jubens recludi. Hædus dolum præsentiens, Non aperio, inquit; nam etsi vox caprissat, tamen equidem per rimulas lupum video.

MOR. Obedire parenti filios, ipsis est utile; & juvenem seni decet auscultare.

De Cervo & ove.

Cervus coram lupo ovem ream facit, modum tritici debere clamitans. Ovis debiti quidem erat inscia, tamen ob lupi præsentiam spondet se daturam. Dicitur solutioni dies; adest; monet cervus ovem. Illa it inficias. Quod enim promiserat, excusat, factum in metu, & præsentia lupi; Votum extortum non esse servandum.

MOR. Sententia juris est, Vim vi repellere licet. Ex hac fabula, nova quidem nascitur, Fraudem fraudi refellere licet.

De Rustico & Angui.

Rusticus quidam nutrierat Anguem: Iratus aliquando, bestiam petit securi. Evadit ille non sine vulnere. Postea Rusticus deveniens ad paupertatem, ratus est id infortunii, propter anguis injuriam sibi accidere. Igitur supplicat angui, ut redeat. Ille ait, Ignoscere, sed redire nolle; neque fore securum cum rustico, cui tanta sit domi securis; livorem vulneris desisse, superesse tamen memoriam.

MOR. *Ei, qui semel fidem solvit, iterum habere fidem vix est tutum. Injuriam quidem condonare, id sanè misericordiæ est. Cavere autem sibi, & decet & prudentia est.*

De Vulpecula & Ciconia.

Vulpecula vocavit ciconiam ad cœnam; Opsonium in mensam effundit; quod, cum liquidum esset, ciconiâ frustra rostra tentante, vulpecula lingit. Abit elusa avis; pudetque pigetq; injuriæ. Post plusculum dierum redit, invitat vulpeculam. Vitreum vas situm erat plenum opsonii, quod quidem vas cum esset arcti gutturis, vulpeculæ opsonium licuit videre, & esurire, gustare non licuit; Ciconia rostro facile exhaustit.

MOR. *Risus risum, jocus jocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.*

De Lupo & Capite picto.

Lupus in Officina sculptoris caput humanum reperi-
tum versat; miratur, sentiens, id quod erat, nihil habere sensûs: O Pulchrum, inquit, caput! est in re
& artis multum, sed sensûs nihil.

MOR. *Externa pulchritudo, si adsit interna, grata est. Sin alterutrâ cavendum est, præstat externâ, quam internâ careas. Illa enim sine hac interdum incurrit odium, ut stolidus eo sit odiosior, quo formosior.*

De

De Graculo.

GRaculus ornavit se plumis pavonis. Deinde pulchellus sibi visus, fastidito genere suo, contulit se ad pavonum genus. Illi tandem, intellectâ fraude, stolidam avum coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epistolarum libro narrat de corniculâ. Ait eam olim adornatam collectis quæ avibus exciderant, plumis: postea autem, cum unaquæque avium suam plumam decerpisset, ridiculam fuisse.

Nesi fortè suas repetitum venerit olim

Grex avium plumas, moveat cornicula risum,

Furtivis nudata coloribus.

MOR. Notat hæc fabula eos qui se gerunt æquo sublimis; qui cum his vivunt, qui & ditiores sunt & magis nobiles; quare sæpè inopes fiunt, & sunt ludibrio. Probè Juvenalis monet—E cœlo descendit γυνὴ δὲ σεαυτὸν, hoc est, Nosce teipsum.

De Musca & Formica.

Musca altercabatur cum formicâ, se nobilem, illam ignobilem: se volitare, illam repere; se versari in tectis regum, illam in cavernis latere, segetem rodere, aquam bibere; se splendide epulari jactabat, & hæc tamen otio nancisci. E regione, formica se ignobilem esse, sed suis natalibus contentam: muscam vagam esse, se stabilem: sapere formicæ grana & fluenta, quod muscæ pastilli & vina; atque hæc se non segni otio, at strenua opera nancisci: porro formicam lætam esse & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris; muscam anxiam, cum periculo esse cunctis infestam, cunctis invisam, exemplar denique segnitiei, formicam hyemis memorem alimenta reponere; muscam in diem vivere, hyeme aut esurituram aut certe morituram.

MOR. Qui pergit quæ vult dicere, ea quæ non vult audit. Musca si benè dixisset, benè audisset. Assentior autem formicæ. Videtur enim optabilior vita obscura cunctis securitate, quam cum periculo splendida.

De Rana & Bove.

Rana cupida æquandi bovem, se distendebat. Filius hortabatur matrem cœpto desistere : nihil enim esse ranam ad bovem. Illa secundum intumuit. Clamitat natus ; Crepes licet mater, bovem nunquam vinces. Tertium autem cū intumisset, crepuit.

MOR. Cuique sua dos est. Hic formā, ille viribus; hic opibus, ille pollet amicis : unumquemque suo decet esse contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisque semet consulat : nec invideat superiori, quod miserum est; nec, quod stultitiæ est, certare optet.

De Equo & Leone.

Venit ad equum comedendum leo ; Carens autem præ senectâ viribus, meditari cœpit artem ; medicum se profitetur ; verborum ambage equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedem ; orat ut inspicies sentem medicus educat. Paret leo. At equus, quantâ potuit vi, calcem leoni impingit, & se continuo conjicit in pedes. Leo vix tandem ad se rediens (istū enim propè exanimatus fuerat) *Preteritum*, inquit, *ob stultitiam fero* ; & is jure effugit ; dolum enim dolo ultus est.

MOR. *Odio digna est simulatio, & simulatione capienda. Non est timendus hostis, qui hostem præ se fert ; sed qui, cum hostis sit, benevolentiam simulat, is demum timendus est, & odio dignissimus.*

De Equo & Asino.

Equus, phaleris sellaque exornatus, cū ingenti hinc nitu per viam currebat. Currenti autem onustus asellus forte obstabat. Equus irâ fremebundus, & *fræna ferox spumantia mandens* : Quid, inquit, tarde, ignave, obstitis equo ? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem provolanti & cursum intendenti crepat inguen-

inguen. Tum cursui & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur; deinde carrario venditur. Postea cum carro venientem videt asellus, & affatur, Heus bone vir, quid isthuc ornati est? ubi aurata sella, burrata cingula? ubi nitidum frænum? Sic, amice, necesse fuit evenire superbienti.

MOR. *Plerique in secundis rebus elati sunt, nec sui memores, nec modestiæ; Sed quia prosperitate insolescunt, adversitatem incurrunt. Eos, qui videntur felices, monuerim esse cautos; etenim si rota fortuna circumacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunii esse, fuisse felices. Accedit ad cumulum infelicitatis id quoque mali, contemnentur ab iis quos ipsi contempsere; & illudent eis ii, quos ipsi risere.*

De Avibus & Quadrupedibus.

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrunque spes, utrinque metus, utrinque erat periculum. Vespertilio autem, relictis sociis, deficit ad hostes; vincunt aves duce & auspice aquilâ. Transfugam verò vespertilionem damnant, uti ne ad aves unquam illi sit reditio, uti ne luci unquam sit volatus. Hæc causa vespertiloni, ut non nisi noctu volet.

MOR. *Qui cum sociis adversitatis & periculi particeps esse renuit, prosperitatis & salutis expers erit.*

De Lupo & Vulpe.

Lupus, cum prædæ fatis esset, in otio degebat. Accedit vulpecula; Sciscitatur otii causam. Sensit lupus insidias fieri suis epulis; simulat morbum esse causam; orat vulpeculam deprecatum ire deos; illa, dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet patere latebras lupi; hostem enim secrum posse inopinato opprimi. Adoritur pastor lupum, mactat. Illa potitur antro & præda: sed fuit illi breve sceleris sui gaudium; nam, non ita multo post, idem pastor & ipsam capit.

MOR. *Fæda res invidia est, & ipsi interdum auctori quoque perniciofa: Flaccus Epistolarum lib. I.*

Invidus alterius rebus marcescit opimis.

Invidia

Invidia Siculi non invenère tyranni
Majus tormentum.

De Cervo

Cervus in perspicuo fonte se conspiciatus, probat pro-
cera fronti & ramosa cornua, sed tibiærum exilita-
tem damnat. Forte, dum contemplatur, dum judicat,
intervenit venator; fugit cervus *ocior pilis, & agente*
nimbos ociore Euro. Insectantur fugientem canes. Sed
cum intrasset condensam Sylvam, implicata sunt ramis
cornua. Tum demum tibiæ laudabat, & cornua dam-
nabat, quæ fecere ut præda esset canibus.

MOR. *Fugienda petimus; petenda fugimus. Placent*
quæ efficiunt; quæ conferunt, displicent. Beatitudinem cu-
pimus periusquam ubi sit intelligamus. Opum excellentiam
& honorum celsitudinem quarimus; in his beatitudinem si-
tam opinamur, in quibus tamen multum laboris est & doloris.

Sæpius ventis agitator ingens
Pinus, & celsæ graviore casu
Decidunt turres, feriuntque summos.
Fulmina montes.

De Vipera & Lima.

IN fabrica offendens limam vipera cepit rodere. Sub-
rigit lima. Quid, inquiens, inepta? quid agis? tu
tibi ante contriveris dentes, quam me atteras, quæ du-
ritiem æris præmordere soleo.

MOR. *Etiam atque etiam vide quicum tibi res sit. Si*
in fortiorem dentes acuas, non illi, sed tibi nocueris.

De Lupis & Agnis.

Lupis & agnis, quibus naturâ est discordia, fœdus ali-
quando fuit, datis utrinque obsidibus. Lupi suos
catulos, oves canum cohortem dedere. Quietis ovibus
ac pascentibus, lupuli matrum desiderio uluatus edunt.
Tum lupi irruentes, fidem fœdusque solutum clamitant,
ovesque earum præsidio destitutas laniant.

MOR.

MOR. *Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti tradas. Nam qui hostis fuerat, hostis forsitan nondum esse desit: fortasse & causam ceperis, cur te nudatum præsidio adoriatur.*

De Sylva & Rustico.

Quo tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit rusticus in Sylvam; rogat ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuuit sylva. Rusticus aptata securi, coepit arbores succidere. Tum, & quidem serò pœnituit sylvam suæ facilitatis: doluit seipsam esse causam sui exitii.

MOR, *De quo benè merearis vide. Multi fuere, qui accepto beneficio in auctoris abusi sunt perniciem.*

De Membris & Ventre.

Pes & manus ventrem olim incusarunt, quòd ab otioso eo lucra ipsorum vorarentur. Jubent aut laboraret, aut ali nē petat. Supplicat ille semel atque iterum: Negant tamen manus alimentum. Exhausto inediā ventre, ubi coepere omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officiosa esse: verum id serò. Nam venter, desuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt.

MOR. *Perinde atque in membrorum societate est, ita se habet societas humana. Membrum eget membro; amicus eget amico. Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum est: neque divitiæ, neque dignitatum apices hominem satis tuentur. Unicum & summum præsidium, complurium amicitia est.*

De Simia & Vulpecula.

Simia Vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet ad tegendas nates, illi enim esse oneri quod sibi foret usus & honori. Respondet illa, nihil nimis esse: & se malle humum caudâ suâ verri, quam simiæ nates regi.

MOR. *Sunt qui egent; sunt quibus superest: nulli tamen divitum id moris est, ut re superflua beget egenos.*

De Cervo & Bobus.

Cervus, venatorem fugiens, coniecit se in stabulum; boves orat ut in præsepi latitare liceat. Boves tutum esse negant; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se asse ait, modo ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit. Gestire cervus & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & consilio gravis, Facile, inquit, erat hunc (qui talpa est) fallere: sed ut herum (qui argus est) lateas, *Hic Labor, hoc opus est.* Mox deinde introgreditur herus; qui, ut servi negligentiam corrigit, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, cervi deprehendit sub fœno cornua: inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

MOR. *In adversis rebus & periculis, latebræ difficiles sunt inventu: aut quia miseros, ut cœpit, fortuna exagitat; aut quia ipsi metu impediti, & consilii semet imprudentia produnt.*

De Leone & Vulpecula.

Eo ægrotabat, visebant animalia, unâ officium differente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cum pistolâ, quæ venire admoneat; gratissimam rem ægro fore ejus unius præsentiam; ne quicquam periculi fore cur vulpecula metuat; leonem enim primum quidem amicissimum esse vulpeculæ, ideôq; percupere ejus colloquium. Deinde ægrotum esse, & decumbere, ut tiam si (id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Rescribit vulpecula, Optare se ut leo convalescat: idque oraturam superos; cæterum minime visum; terreri enim se vestigiis. Quæ quidem vestigia cuncta sint antro leonis adversa, & nulla avera, eam rem indicium esse, multum quidem animale introisse, sed vixisse nullum. *Horat.*

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni.

Respondit, referam: Quia me vestigia terrent,

Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum.

*Hor. Cave fidem habeas verbis. Ni caveris, sæpe tibi
buntur verba. Capienda est conjectura tum ex verbis, tum
factis; & ex his illa sunt judicanda,*

De Vulpecula & Mustela.

Vulpecula, longa mediâ tenuis, fortè per angustior-
rem rimam, ad cumeram frumenti repfit, in qua
cum probe pasta fuit, deinde rursus tentantem egredi, di-
stentus impedit venter. Mustela luctantem procul con-
templata, tandem monet, Si exire cupiat, ad cavum
macra redeat, quò macra intraverat.

MOR. Videas complures in mediocriate lætos esse at-
que alacres, vacuos curis, expertes animi molestiis. Sin-
hi divites facti fuerint, videbis eos mœstos incedere,
nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi molesti-
is obrutos. Hanc fabellam sic Horatius canit, *lib. Epist. 7*

Forte per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti; pastaque rursus
Ite foras pleno tendebat corpore, frustra
Cui mustela procul, Si vis, ait, effugere istinc,
Macra cavum repetas arctum, quem macra subisti.

De Equo & Cervo.

Equus gerebat bellum cum cervo. Pulsus tandem
pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum ho-
mine; descendit in campum: victus antea jam fit victor
Sed tamen hoste victo, & sub jugum misso, ipse victor ne-
cesse est serviat homini. Equitem fert dorso, frænum ore.

MOR. Dimicant multi contra paupertatem: quâ pe-
fortunam & industriam victâ, sæpe victoris interit libertu-
tas: Domini quippe & victores paupertatis servire incip-
cipiunt divitiis; anguntur avaritiæ flagris, parsimonia
cohibentur frænis, nec quærendi tenent modum, nec (jemen-
sto quidem avaritiæ supplicio) partis rebus audent uti
De hac re Horatius *lib. 1. Epistolarum, Epist. 10.*

Cervus equum pugnâ melior communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænumque recepit,
Sed, postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore.
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque
Serviet æternum, quia parvo nesciat uti.

ÆSOPI

ÆSOPI FABULÆ,

ADRIANO BARLANDO.

INTERPRETE.

De Duobus Adolescentibus.

Adolentes duo opsonium apud coquum sese em-
pturos simulant. Coquo alias res agente, carnem
7 iter è canistro surripit: Dat socio ut sub veste occultet.
Coquus subreptam sibi carnis partem ut vidit, furti u-
rumq; cœpit insimulare. Qui abstulerat, per Jovem
nihil habere; is verò qui habuit, nil se abstulisse iden-
dem pejerat: Ad quos, Me quidem, inquit coquus,
ir nunc latet; se d is inspexit, is scit per quem jurastis.

MOR. *Si quid peccavimus, id statim non sciunt homines;
Deus omnia videt, qui sedet super cœlos & intuetur abyssus.
Quod si cogitent homines, suppressius prudentiusque
torcabitur.*

De Cane & Lanio.

Anīs in macello, cum lanio carnem abstulisset, in pe-
des sese continuo, quantum potuit, coniecit. Lanus,
bestura rei percussus, primum tacuit: Deinde animum
eicipiens, sic procul acclamavit; O furacissime, curre
conatus, impune tibi licet: tutus enim es nunc ob celeri-
tatem: posthac autem cautiùs observaberis.

MOR. *Hæc fabula significat, plerosque omnes tum de-
m fieri cautiore, ubi damnum acceperint.*

De Cane & Ove.

Anīs ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere
clamitans. Illa it inficias. Milvus, lupus, vultur,
erfuntur, rem affirmant. Damnatur ovis: dam-
am canis rapit ac deglubit.

MOR. *Falsis testimoniis opprimi quamplurimos tum ne-
scit, tum hæc quam optime docet fabellula.*

De Agno & Lupo.

AGno comitanti caprum lupo fit obviam: rogitat cum relicta matre olidum potius sequatur hircum, suadetque ut ad distenta lacte matris ubera redeat; sperans ita fore, abductum ut laniet. Ille vero, Mater me, ô lupe, inquit, huic commisit: huic summa cura servandi data est; parenti potius quam tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, subductum mox discerpere.

MOR. *Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur velle prodesse, sibi interim consulunt.*

De Adolescente & Cato.

Cum adolescens quidam in deliciis amoribusque ut surpasset catum, Venerem precibus fatigavit, ut catum in foeminam transfiguraret. Commisere scit, & audientem Venus: fit metamorphosis, quæ adolescentem miserè amanti perplacuit; nempe tota succi plenula tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec verò ita multo post, percupiens experiri Dea, nunquid catus cum corpore mutasset & mores, per impluvium immittit musculum. Irrisu prorsus atque ludo res digna accidit. Conspecta illico bestiolam insequitur muliercula. Venus indignam foeminæ vultus in catum mutavit.

*Cum pedibusque manus, cum parvis brachia mutat
Cruribus; & cauda est mutatis addita membris.*

MOR. Coelum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Nimisque difficile est assueta relinquere.*

Horat. Naturam expellas furca licet, usque recurret.

De Agricola & Filiis.

Complures habebat agricola adolescentulos, iisque inter se discordes fuere: quos pater elaborans tunc here ad mutuum amorem, appposito fasciculo jubet singulos brevi circumdatum funiculo effringere. Imbecille nequicquam conatur ætatula. Solvit pater, reddit singulis virgulam: quam, cum pro suis quisque viricem facile frangeret; O, inquit, filioli, sic concordem vincere poterit nemo: Sed si mutuis volueritis ser-

vulneribus, atque intestinum agitare bellum, nec tandem prædæ hostibus.

MOR. *Docet hic Apologus, Concordiâ parvas res crescere, discordiâ magnas dilabi.*

De Rustico & Equo.

Rusticus equum vacuum, asinumque sarcinulis egregiè onustum producit ad viam. Defessus asellus, equum, sibi onera ut adjuvet, orat, si saluum velit. Negat facturum equus. Asellus tandem sarcinæ pondere gravatus procumbit: moritur. Herus omne onus, mortui quoque aselli corium, in equi dorsum reclinat. Quibus cum ille deprimeretur, Me miserum! inquit, merito meo sic nunc excrucior, qui dudum laboranti asino oppitulari nolui.

MOR. *Monemur hac fabula, ut oppressis subveniamus amicis. Ortûs nostri (inquit Plato) partem sibi patria vindicat, partem amici.*

De Carbonario & Fullone.

Fullonem invitabat carbonarius, ut secum in unis ædibus habitaret. Fullo, non est, inquit, mi homo, istud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, ne uæ ego eluam, tu reddas tam atra quàm carbo est.

MOR. *Monemur hoc Apologo, cum culpatis ambulare: monemur sceleratorum hominum consortium, velut pestem mandam, devitare. Trahunt (inquit Campanus) hominem odalitia: commercia etiam in mores penetrant; & pende quisque evadit, ut ii quibuscum versatur.*

De Aucape & Palumbæ.

T venatum auceps: videt nidulantem procul in altissima arbore palumbum: adproperat: denique in alias molitur: premit forte calcibus anguem. Hic morere. Ille improviseo exanimatus malo, Me miserum! inquit, dum alteri insidior, ipse dispereo.

MOR. *Significat hæc fabula, nonnunquam eos suis artibus circumveniri, qui res novas moliantur.*

De Buccinatore.

Buccinator quidam ab hostibus capitur; adducitur. Trepidare ille; supplicare ut parcant innoxio se, quando nihil armorum unquam præter unam buccinam gestaverit, hominem nè potuisse quidem occidere, nedum voluisse. Illi contra murmure tum sævo tum verberibus intonant; Nihil agis, scelus; maximè noceres, atque nunc hic trucidabere, quod, cum ipse (ut fateris) sis rei militaris imperitus, cornu isto tuo aliorum excitas evibrasque amicos.

MOR. *Gravissimè peccant nonnulli, qui ad mala alioque satis prorsus principibus, ut iniquè agant, consulunt, atque huiusmodi quædam ad illorum aures occinunt: Quid etiam dubitas? An te principem esse oblivis es? Annon tibi quod lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legirupæ nomen cadere haud potest, qui ipsis etiam dominaris legibus. Tui nihil possident, quod tuum non sit. Tu potes & servare & perdere. Tibi fas est, opibus dignitatèque augere quem visum sit. Fas est ubi libuerit adimere. Alios alia vel damnan vel commendant: tibi nihil non honestissimum futurum.*

De Lupo & Cane.

Lupus cani ante lucem in sylva fortè fortuna fit obviam: salutatur: adventum gratulatur: denique rogit quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit, herus me blandientem sibi demulcet, de mensa patris herili nitidissima, nunquam sub dio dormit, tum universæ familiæ non dici potest quàm sim gratus. Nunc tu, inquit lupus, multo es felicissimus, ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus, quocum ô utinam commorari & mihi liceat! nullum me animantium esset forsperam fortunatius. Canis, novi statûs cupidissimum videtur lupum, effecturum se pollicetur, ut hæreat in parte aliqua qua apud herum, modo de pristina ferocia aliquid remittere, & servitutem servire velit. Stat sententia; Lupi libitum est deambulare ad villam; sermones edunt itinere prorsus jucundissimos. Postea, verò eum illuc contritum cunis collum videns lupus, Quid tibi

inquit, ô canis, tua isthæc prorsus depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis al-
latrare, obmorderèque nonnunquam; Id ægre ferens
herus crebris me tundeat verberibus; prohibens etiam
ne quem præter furem lupumque adorirer; ego sic va-
pulando victus sum, & mitior factus; hocque genialis
servitiæ servavi signum; Lupus hoc audito, Ego, inquit,
heri tui amicitiam tantum non emo. Vale igitur, ô canis,
cum tuâ isthæc servitute; mihi mea potior est libertas.

MOR. *Optabilius est humili casa dominum esse & panem
atrum vorare, quàm in amplissima regia opiparis mensis frui,
& obnoxium trepidumque degere; nam, libertas sublimi ex-
ulat aula; ubi accipienda venit & mussitanda injuria est.*

De Agricola & Canibus.

Agricola, cum ruri plusculos hyemasset dies, cœpit
tandem necessariarum rerum penuriâ laborare;
interficat oves, mox & capellas; postremò boves quoque
mactat, ut habeat quo inediâ penè exhaustum corpus-
culum sustentet. Id videntes canes, salutem fugâ quære-
re constituunt; sese enim non victuros diutius, quando
ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciendo ute-
batur operâ, pepercit herus.

MOR. *In quam domum mercedis gratiâ te tradas, vide.
Nonnulli inhumanissimi sunt heri. Multi enim hodie eo
pudentiæ prolabantur, ut vel servos infortunatio, malo, &
damno libenter mactent.*

De Vulpe & Leone.

Vulpecula, quæ leonis immanitatem insuetam habe-
bat, semel atque iterum id fortè animal contem-
plata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertio obtulisset
sese obviam leo, tantum abfuit ut metuerit quicquam
vulpes, ut confidenter illum adierit salutaveritque.

MOR. *Omnes nos consuetudo audaciores facit, vel apud
Lupos quos antea aspicere vix ausi fuimus.*

De Vulpe & Aquila..

Vulpeculæ proles fœcis excurrerat; ab aquilâ com-
prehensa, matris fidem implorat. Accurrit illa ut

captivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nam prædare, ad pullos subvolat. Vulpes, correpta face, quali illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur. Cum jam arborem conscendisset, Et ipsa nunc te, inquit, tuosque, si potes, tuere. Trepidans aquila incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi parvisque liberis; tuum, quicquid habeo, reddidero.

MOR. Per aquilam, potentis atque audacis animi homines intellige: per vulpem, pauperculos, quos calumniis premere, contumeliisque afficere divitibus æque studium est. Verum, quando est sua & formicis ira, impotentes ii acceptam interdum probe ulciscuntur injuriam.

De Agricola & Ciconia.

GRuibus anseribusque sata depascentibus, laqueum præ-tendit rusticus: capiuntur grues, capiuntur anseres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem sese clamatans, & non gruem nec anserem esse, sed avium omnium optimam, quippe quæ parenti sedulo semper invire, eundemque senio confectum alere consueverit. Agricola, Horum, inquit, nil me fugit: verum cum nocentibus postquam te cepimus, cum eis quoque morieris.

MOR. Qui flagitium committit, & is qui impuris se adiungit socium, pari pœna plectuntur.

De Gallo & Cato.

Venit ad gallum comedendum catus: non satis autem habens ad nocendum causæ, gallum criminari occipit, obstreperam esse avem dictitans, utpote quæ voce tam acutâ noctu dormientes homines expergefascit. Ille se innocentem ait, cum sic excitet ad opera mortales. Catus interea intonat, Nihil agis scelereste; cum matre rem habes, nec a sorore abstines. Id gallus quoque cum expurgare niteretur; Nec hoc, inquit, perseverantiùs sæviens catus, quicquam faciet; tu mihi hodie discerperis.

MOR. Vetus dictum esse ait Guliel. Gaudanus, ut Catenem cædas, facile invenire baculum. Malus, si libitum fuerit, quo jure, quaque injuria, te præcipitem dabit.

De

De Opilione & Agriculis.

Puer editiore pratulo oves pascebat, atque per jocum
térque quaterque lupum adesse clamitans, agricolas
undiq; exciebat. Illi sæpiùs illusi seriò auxilium implo-
ranti dum non subveniunt, fiunt oves prædæ lupo.

MOR. *Si mentiri consueverit quispiam, huic, si quando
verum nararre occeperit, baud facile habebitur fides. Supe-
riori Apologo finitimus est ille apud Horat. lib. 2. Epist.
17. de Plano scurra jocus.*

Nec semel irrisus, triviis attolere curat

Fraeto crure Planum, licet illi plurima manet
Lacryma; per sanctum juratus dicat Osirim,
Credite, non ludo, crudeles, tollite claudum;
Quære peregrinum, vicinia rauca reclamationat.

De Aquila & Corvo.

Rupè è ditissimà in agni tergum devolat aquila: vi-
dens id corvus, imitari, velut simia, gestit aquilam:
in arietis vellus se dimittit, dimissus impeditur, impedi-
tus comprehenditur, comprehensus projicitur pueris.

MOR. *Non aliorum, sed sua se quisque virtute æstimet.
Tuo te pede metire, inquit Horatius. Id velis, id ten-
tes quod possis.*

De Cane invido & Bove.

Præsepio fœni plego decumbebat canis. Venit bos
ut comedat. Ille sese surrigens, prohibere. Bos,
Dii te cum tua isthac invidia perdant, inquit, qui nec
fœno vesceris, nec me vesci finis.

MOR. *Eo sunt ingenio plerique, ut aliis invideant,
quod ipsis mentis inopia assēsqui nequeant.*

De Cornice & Ove.

STrepitat in oviculæ dorso cornicula. Ovis, Cani,
inquit, si sic obstreperes, ferres infortunium. At
cornix, Scio, inquit, quibus insultem, placidis molesta,
sævis amica.

MOR. *Impotenti & sincero perpetud est cum malis parata
certatio. Illiditur solo incentissimus quisque: nocentis,
verò, ac præferocis hominis auribus obstrepit nemo.*

De Pavone & Luscinia:

PAvo, apud summi Jovis sororem & conjugem Junonem queritur, lusciniam suave cantillare; se ob ravam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno, Deos sua à diis cuique; luscinia cantu, tu plumis longè superas; unumquemque sua sorte decet esse contentum.

MOR. *Quæ dii largiuntur, grato sumamus animo, neque majora quaramus.* Superi temerè agunt nihil.

De Mustela senicula & Muribus.

Mustela præ senio viribus carens, mures jam, ita ut solet insequi non valebat; meditari cœpit dolum; in farinulæ colliculum se illatebrat, sic sperans fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt mures, & farinam esitare dum cupiunt, ad unum omnes à mustelâ vorantur.

MOR. *Ubi viribus quispiam destitutus fuerit, ingenio opus est.* *Lysander Lacædemoniis subinde dicere solebat, Quo non perveniret leonina pellis, vulpinam assumendam esse. Quod sic lucidiûs dixeris.* Ubi virtus non satis potest, adhibenda est astutia.

Apologus ex Mantuano traductus.

Rusticus quidem ex malo, quam in proximo habebat agello, sapidissima quotannis legebat poma: herolēta donavit urbano; qui illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad sese transfudit. Ea veterri-
ma repente exaruit, atq; tibi poma pariter & malus peritire. Quod cum patri familias nunciaretur; Heu! difficile est, inquit, annosam transplantare arborem; satis supérque fuerat (si frænos meæ novissem imponere cupiditati) fructus ramo decerpere. Hanc fabellam sic Mantuanus cecinit,

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat.

Unde dare urbano dona solebat hero.

Ast herus, illectus frugum dulcedine, malum

Transfudit in laribus proxima rura suis.

At quia malus erat senior, translata repente

Aruit, & proles cum genitrice perit.

Heu! male transfertur, senio cum induruit arbor,

Inquit herus, fuerat carpere poma satis. **MOR**

BARLANDI FABULÆ. 27

MOR. Qui nimium sapiunt, atq; inconcessa sequuntur,
Desipiunt ; cohibet qui sua vota, sapit.

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

Audire vocem visus leo, profiliit; substitit non sine trepidatione, magni quippiam expectans. Egreditur tandem aquis ranula. Leo, deposito metu adpropereans, bestiolam proculcat pedibus.

MOR. *Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa à Guiliel. Gaudano versa fabula de partu montium.*

De Formica.

Sitiens, venit ad fontem ut biberet formica, incidit fortè in puteum, opitulatur eminus, ex arbore dejecto ramo, columba ; ramum conscendens, formica servatur. Adest, columbam ut capiat, aucups; non finit formica ; aucupis pedem arripit mordicus ; avolat columba.

MOR. *Docet hæc fabula præclare, meritis referendam esse gratiam.*

De Pavone & Pica.

Cens avium, cum libere vagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se imprimis dignum qui eligeretur; putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem acceptor: Pica, O rex, inquit, si, te imperante, aquila nos perstrenue, ut solet, insequi cœperit, quo illam modo abiges? quo nos pacto servabis?

MOR. *In principe non tam forma, quam corporis fortitudo spectanda. Opus est prudentiâ.*

De Agroto & Medico.

Medicus curabat ægrotum ; ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, Hic, inquit, intemperantia periit.

MOR. *Bibacitatem & libidinem, nisi quis maturè reliquerit, aut nunquam perveniet ad senectutem, aut per brevem est habiturus senectutem.*

De

De Leone & aliis.

Leo, asinus, vulpes eunt venatum; capitur ampla venatio: capta partiri iussa. Alino singulis singulas partes ponente, irrugiit leo: asinum rapit ac laniat. Postea, vulpeculæ id dat negotii: quæ astutior, cum leoni longè optima proposita parte, sibi vix minimam particulam reservasset, rogat leo, à quo sic docta sit. Cui illa, Hujus me, inquit, calamitas docuit, mortuum asinum ostendens.

MOR. *Felix quem faciunt aliena pericula cautum.*

De Hædo & Lupo.

Efenestra prospectans hædus, prætereuntem lupum convitiis incessere audebat. Cui lupo, Non tu, ait, scelestè, mihi convitiaris, sed locus.

MOR. *Et tempus & locus semper audaciam addunt homini.*

De Asino.

Asinus, de hortulani sævitia querens, Jovi supplicat alium dari herum. Exaudire Jupiter vota asinû: dat tegularium: apud quem cum tegulas gravioraque tergo vectaret onera, accessit rursus ad Jovem: orat dari qui mitior sit. Ridere Jupiter. Ille tamen non desistit instare, orare, usque adeo donec perperelleret. Dat illi coriarium: quem ubi pernovit asellus. Me miserum, inquit, qui, dum nullo sum contentus domino, in eum incidirim, qui nec corio quidem meo (quantum auguror) parceret!

MOR. *Semper damnamus quæ præsentia sunt, & nova apperimus, quæ (ut dici solet) veteribus non sunt potiora.*

De Anu & Ancillis.

ANus quædam domi habebat ancillas complures, quas quotidie antequam luce sceret, ad galli gallinacei quem domi alebat, cantum, excitabat ad opus. Ancille quotidiani tandem negotii commotæ tædio, gallum obtruncant, sperantes, jam necato illo, in medios sese dies dormituras: sed hæc spes miseras frustrata est. Hera enim, ut interemptum gallum rescivit; in tempesta deinceps nocte surgere jubet.

MOR

MOR. *Non pauci, gravius malum dum student evitare, in alterum diversum incidunt. Pervulgatum est,*

Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.

De Asino & Equo.

A Sinus beatum putabat equum, quod pinguis esset, & in otio degeret; se vero infelicem dicebat, quod macilentus esset, & strigosus, quotidieque ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud multo post ad arma clamatum est. Tum equus, *Non equitem dorso, non frænum reppulit ore, nec telum corpore.* Hoc viso, asinus magnas diis gratias agebat, quod non equum se, sed asinum fecissent.

MOR. *Miseri sunt, quos vulgus beatos judicat; & non pauci beati, qui se miserrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem rerum omnium compotem videt; non considerans, in quantas res & sollicitudines distrabatur, dum interim ipse cum optima paupertate cantillat.*

De Leone & Capra.

E Ditâ rupe ambulanti capram fortè conspiciatus leo, monet, ut potius in viride pratum descendat. Capra, *Facerem fortassis, inquit, si tu abesses; qui mihi non istud suades, ut ego inde ullam capiam voluptatem, sed ut tu habeas quod vores famelicus.*

MOR. *Omnes ne habeas fidem. Quidam enim non tibi, sed sibi consulunt.*

De Vulture aliisque Avibus.

A Nnum se natalem celebrare adsimulat vultur: aviculas ad coenam invitat. Veniunt pleræque omnes venientes magno plausu favoribusque accipit, deceptas laniat vultur.

MOR. *Non sunt amici omnes qui blandè dicunt, aut benignè se facere velle simulant. Hinc Ovidius, Melle sub Hyblæo sæpe venena latent.*

De Anseribus.

A Nseres una cum gruibus agrum vastabant; quibus auditis, rustici protinus in illos feruntur. Rusticos conspicit & volant grues! capiuntur anseres, qui impediti corporis onere, subvolare non poterant.

MOR.

MOR. *Expugnata ab hostibus urbe, facile se subducit inops, at dives servit captus. In bello divitiæ magis oneræ sunt quàm usui.*

De Fove & Simia.

Jupiter scire percipiens, quisnam mortalium scitissimos ederet liberos, convocare jubet quicquid uspiam est animantium. Concurrunt ad Jovem undique: aderat jam alitum pecundumq; genus; inter quas & simia, deformes catulos brachio gestans, cum advenisset, à risu nemo temperare potuit: quinetiam Jupiter ipse profuse admodum risit. Ibi continuò simia ipsa, Imo inquit, novit & Jupiter judex noster, catulos meos, magnopere omnes, quotquot adsunt, præcellere.

MOR. *Suum cuique pulchrum, ut est adagium. Et alibi apud Theocritum in Eidyl.*

Quæ minimè sunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABULÆ,
ADRIANO BARLANDO
INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

Fastus olim atq; adeo insolentiæ plena quercus, arundinem aggressa est: Si nunc, inquiens, pectus animosum est tibi, procede agedum ad pugnam, ut noster duarum eventus ostendat utra viribus præstet. Arundo quercus tantam exultationem, fortitudinisq; jactationem vanam nihil mirata, sic respondit: Certamen nunc abnuo, nec meæ sortis me piget: Nam etsi in omnem partem mobilis, tempestates tamen pervinco sonoras: tu, si semel vasto rex Æolus antro luctantes emiserit ventos, concides, & mihi tum rideberis.

MOR. *Declarat hæc fabula, non semper eos fortissimos esse, qui (nulla etiam lacerari injuria) aliis insultant.*

De Piscatore & Pisciculô.

Piscator, jacto in aquam hamo cibus illito, pisciculum eduxit. Orat obsecratque captivus, se minutulum ut abire sinat, & adolescere, ut postea majore potiatur. Piscator: *Ego, inquit, spem pretio non emam; quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut quicquid possem, malletm auferre potius in præsentia.*

MOR. *Hæc nos monet fabella, ne certa incertorum spe unquam amittamus. Quid enim stultius, ut est apud Ciceronem, quam incerta pro certis habere?*

De Formicâ & Cicadâ.

Appetente hyeme, frumentum in aream ad solem trahabat formica. Videt id cicada, accurrit, rogat granum. Formica: *Cur non, inquit, & tu meo exemplo æstare trahis quodcunque potes, atque addis acervo?* Respondet illa, sibi id temporis cantando transigi. Rident formica, Si, ait, æstare cantare soles, merito nunc esuris.

MOR. *Monemur hac fabellâ, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem, senectutem intellige; per æstatem, adolescentiam, & florem illum ætatis.*

De Leone & Tauro.

Leonem fugiebat taurus, in hircum incidit: is cornu & caperata minitabatur fronte. Ad quem plenus ira taurus; *Non tua, inquit, in rugas contracta frons me erritat, sed immanem metuo leonem; qui nisi tergo læreret meo, jam scires, non ita parvam rem esse pugilare cum tauro, & nostro sequi de vulnere sanguinem.*

MOR. *Calamitosis non est addenda calamitas. Sat miser est, qui semel est miser.*

ANIANI

ANNIANI FABULÆ. ANNIANI FABULÆ,

A

GVILIELMO HARMANNO

D. Augustini Ordinis Canonico, interprete mutato.

De Nutrice & Lupo.

Nutrix minatur puerum plorantem, ni taceat, datum iri lupo. Lupus id fortè audit; spe cibi manet ad fores. Puer tandem filefcit, obrepente somno. Regreditur lupo in sylvam, jejunos & inanis. Vulpes ubi sit præda, sciscitatur. Gemebundus ille, Verba, inquit, mihi data sunt. Puerum plorantem abjicere minabatur nutrix, at fefellit.

MOR. *Fœminæ non est adhibenda fides.*

De Testudine & Aquila.

Ceperat testitudinem tædium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri. Sustulit eam aquila. Poscit præmium. Non habentem fodit unguibus. Ita testudo, quæ concupiit videre astra in astris vitam reliquit.

MOR. *Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli, qui, mansissent humiliter, poterant esse tuti; facti sublimes, inciderunt in pericula.*

De Cancris, Matre Filio.

Cancrum retrogradum monet mater, antrorsum u

eat. Filius respondet, Mater, *I præ, sequar.*

MOR. *Nullam reprehenderis vitii, cujus ipse queas reprehendi.*

De Sole & Aquilone.

Sol & aquilo certant uter sit fortior. Conventum est experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui excusserit manticam. Boreas horrifono nimbo viatorem agreditur. At ille non desistit, amictum gradiendo dupli

ns. Assumit vires sol, qui, nimbo paulatim evicto
solitur radios. Incipit viator æstuarè, sudare, anhelare.
indem progredi nequies, captat frigus opacum, atq;
frondoso nemore, abjectà manticà, resedit; ita soli
tingit victoria.

MOR. *Quicum certes, etiam atque etiam vide. Nam
tu fortis es, est forsitan alius te fortior: aut si non for-
tis, certè callidior, ut consilio suo tuum vincat robur.*

De Asino.

Sinus venit in sylvam, offendit exuvias leonis, qui-
bus indutus redit in pascua; greges armenta-
territat & fugat. Venit qui perdiderat, quæritat
m asinum. Asinus viso hero, occurrit: imò cum ru-
suo incurrit. At herus prehensis, quæ extabant,
culis, Alios licet, inquit, fallas; ego te, aselle mi-
bè novi.

MOR. *Quod non es, nec te esse similes: non doctum, cum
doctus; non divitem, non nobilem, cum sis pauper &
humilis, te iactes. Vero enim comperto rideberis.*

De Ranâ & Vulpe.

Ranâ egressa paludem, in sylvis apud feras medici-
nam profitetur. Ait, se nec Hippocrati, nec Ga-
cedere. Cæteris habentibus fidem, illudit Vulpes.
hec, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pal-
lis? Quin curet seipsam. Sic illudit Vulpes; est
Ranæ os cœruleo colore.

MOR. *Stultitiæ est profiteri quod nescis, & ridiculum.*

De Canè Mordaci.

Ani subinde homines mordenti, ut sibi quisq; cave-
ret, alligavit dominus nolam. Canis, ratus vir-
tutis tributum decus, suos populares despicit. Acce-
dit hunc canem aliquis jam ætate & autoritate gra-
vionens eum ne erret: nam ista, inquit, nola data
tibi in dedecus, non in decus.

MOR. *Gloriosus interdum sibi ducit laudi, quod ipsi est
supplicium.*

De Camelo.

Camelus, sui prænitens, querebatur tauros insignire geminis cornibus, se inermem objectum teris animalibus. Orat Jovem donare sibi cornua. det Jupiter stultitiam Cameli: nec modò votum gat, verùm & auriculas bestię decurtat.

MOR. Sit quisque fortunâ contentus suâ. Etenim multi fortunam secuti meliorem, incurrere pejorem

De Duobus Amicis & Urso.

Duo amici faciunt iter: occurrit in itinere ursus. Unus, arbore conscensa, periculum evitat: Alter, spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit bellua, tredit jacentem, os explorat & aures. Homine spirante continente ac motum, ursus qui mortuis parcat, ratum cadaver esse, innocuus discedit. Percunctante postea quidam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc annuiss, ait, ne unquam cum illiusmodi amicis iter facerem.

MOR. Rara avis in terris, nigròque similissima cygnus: fides est. Verum amicum res adversa & pericula designant.

De Equite Calvo.

Eques calvus illigarat pileo comam fictitiam. Venerat in campum acri spirante Boreâ: ac dum maledixit, servat capillatum galerum, subitò apparet calvitie. Tollit cachinnum corona, necnon & ipse ridet. novi est, inquit, avolare capillos alios, cum olim fluxerint qui fuerint mei?

MOR. Bellè fecit eques, qui non est indignatus cum ridentibus risit. Socrates vero, cum accepisset proterro alapam, hoc modo respondit, *Molestum esse nunc mihi, cum homines quando debeant prodire cum galea.*

De Duobus Ollis.

Duæ ollæ steterè in ripa: altera erat lutea, altera ærea, utramq; tulit vis fluvii. Luteæ collisi metuenti respondet ærea, ne quid timeat. Sese enon collidantur satis curaturam. Tum altera, seu me, inquit, tecum; seu te mecum flumen colliserit, cum meo uti deus fiat periculo. Quare certum est a te separari.

*MOR. Sarius est vivere cum socio pari, quàm cum potenti-
gri. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.
n c De Rustico & Fortuna.*

*R*usticus, cùm araret, offendebat in sulcis thesau-
rum. Gratias agit telluri, quæ hunc edidisset. For-
una videns nihil honoris haberi sibi, ita est secum lo-
tenta, Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus;
ent eo ipso, thesauro postea amisso, me primam omnium
otis & clamore sollicitabit.

*MOR. Beneficio accepto, grati sumus benè de nobis
er, perenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio,
na, quod jam acceperit, privari.*

De Tauro & Capro.

*F*ugit leonem taurus; venit ad speluncam, quærens
latibulum. Intranti occurrit cornibus, qui intus erat,
oc aper. Tum his verbis bos emugit. Tu quidem corni-
cerus tuis meam excipis fugam; verùm si abierit, quem
cygio, quantum à viribus tauri distet caper, tum senties.

*MOR. Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certè
on nocendum, caper est. Quisquis enim à miserorum in-
Viris non temperaverit, si (ut est Fortuna mutabilis)
ald miseris redierit felicitas, nimirum nocuisse miseris eum
lv benitebit.*

De Simia & ejus Prole.

*O*mnes animantes suo conspectui Jupiter adesse jus-
serat, cujusnam soboles esset pulcherrima, judica-
et rus. Properant teræ, ad volant aves, nec non ad id cer-
men adnatant pisces. Omnium postrema festinat si-
ia, trahens secum suam prolem. Cujus quidem prolis
edas nates cunctis ridentibus, sic inquit, Maneat, cū
a, verit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus
ilistus est bellus, & omnium natis jure præferendus:
enoc dicto subrisit & Jupiter.

*MOR. Et nos & nostra nobis placent. Sed de nobis
ut de nostris factis aliorum sit judicium, ne, si ipsi ju-
temus cum simia rideamur.*

De Pavone & Grue.

PAvo & grus unâ cœnant. Pavo se jactat, caudam ostentat. gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formosius esse pennis : se tamen, dum vix tectis supervolat pavo, animoso volatu penetrare nubes.

MOR. *Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique est virtus. Qui tua virtute caret, forsân habet quæ careas tu.*

De Quercu & Arundine.

VAlidiore noto effracta quercus in flumen præcipitatur : dumque fluitat, hæret fortè ramis suis in arundine. Miratur arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet, cedendo & declinando se effutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum: Nec mirum esse quod quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupivit.

MOR. *Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundissimus Poetarum Virgilius.*

Nate deâ, quo fata trahunt retrahuntque, sequamur.

Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

De Tigride & Vulpe.

Venator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras absistere, sese unum ait bellum confecturum. Pergit venator jaculari. Tigris oppidò fauciatus. Fugientem è prælio, telumque extrahentem percontatur vulpes, quisnam valentem belluam tam valdè vulnerasset? Respondet, se authorem vulneris haud nôsse verum ex vulneris magnitudine capere se conjecturam aliquem fuisse virum.

MOR. *Fortes plerunque sunt temerarii, & ars vim, ingenium fortitudinem superat.*

De Tauris & Leone.

Quatuor fuere Tauri, quibus placuit commune ipsorum esse salutem, & commune periculum. Venit Leo simul pascentes; etsi esuriit, tamen conjuncti aggredi metuit. Primum dat operam verbis fallacibus segregare, tum segregatos lauiat.

MOR. *Concordiâ nihil est firminus: Discordia etiam
ortes reddit imbecilles. De abiete & dumis.*

Tertur olim abies despicere dumos: jactat se proce-
ram esse, locari in ædibus, cum vel stare in navibus;
dumos autem humiles, viles, nulli usui idoneos. Quorum
videm tale fuit responsum. Tu sane, abies, tuis gloriare
bonis, & nostris insultas malis. Verum nec tua refers
mala, & nostra præteris bona. Cum tu sonanti de-
tuncare securi, quàm velles tum nobis, qui securi su-
us, esse te similem?

MOR. *Et summæ fortunæ sua insunt mala, & humili
fortunæ sua bona. Ut nil aliud nunc dicam, hæc secura est
tuta; illa nec extra metum est, nec caret periculo
orat canit in Lyricis.*

———— Celsæ graviore casu
Decidunt turres, feriuntque summos
Fulmina montes.

De Piscatore & Pisciculo.

Abductus hamo pisciculus, orat piscatorem se dimittat:
Ait modo se à matre fustum, atq; mensam, cum adhuc
inutus sit, non multum juvare: Si dimittat postea
eandem ultrò ad hamum ejus rediturum. Piscator
gat se dimissurum prædam certam, licet exiguam
vid habeam, inquit, scio; quid sim habiturus, nescio
o spem pretio non emam.

MOR. *Certum præstat incerto, præsens futuro; etsi non-
quam exile commodum omissum attulit magnum.*

De Alite & Pullis ejus.

Les positos in segete pullos monet, ut, dum ipsa a-
belt, diligenter attendant, si fiat sermo de occa-
sione. Redeunti à pastu matri, pulli anxii narrant do-
num agri operam illam mandasse vicinis. Respondit
nil esse periculi. Item alio die tripidi aiunt, rogatos
metendum esse amicos. Iterum jubet illa, ut sint se-
ci. Tertio, ut audivit ipsum dominum cum filio sta-
re postero mane cum falce messem intrare; Jam, in-
quit, tempus est ut fugiamus; vicinos & amicos non
timeamus, quia non venturos scivi; Timeo dominum
enim res cordi est.

MOR. *Socordes alienis in rebus plerique sumus, quod quid rectè curatum velis, alteri ne mandes, sed cures ipse.*

De Avaro & Invido.

Duo homines orabant Jovem, cupidus & invidus. Mittitur à Jove Apollo, per hunc ut eorum, voti satisfiat: dat hic utriq; optandi liberam facultatem hâc conditione, ut, quodcunque petisset alter id ipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diù cupidus, cùm nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca, & duplum accipit socius. Porro invidus hoc petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroque.

MOR. *Avaritiam quid potest satiari? Invidiâ vero de mentius est nihil; quæ dummodo noceat alteri, sibi met imprecatur malum.*

De Leone & Capella.

Videt leo pendere dumo à rupe capellam. Suadet descendere, ut in campo thymum salicésq; carpat. Recusat capella descendere; verba quidem ejus haufanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MOR. *Cogita, quis quid suadeat. Multi suadent utili non tibi sed sibi.*

De Cornice & Urna.

Sitibunda cornix reperit urnam aquæ: sed erat urna profundior quàm ut posset à cornice aqua contingi. Conatur effundere urnam, nec valet. Tum lectos ex arena scrupulos injectat: hoc modo aqua levatur & cornix bibit.

MOR. *Interdum id, quod non potes efficere vi, efficis prudentia & concilio.*

De Leone & Venatore.

Litigat leo cum venatore. Suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Post longa jurgia venator ducit leonem ad mansoleum, in quo sculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id satis esse indicii: Homines enim sculpere quod vellent, ait quod & leones forent artifices, jam virum sculptum iri super pedibus leonis.

MOR.

MOR. Quisque quoad potest, & dicit & facit quod
sue parti & causæ putat prodesse.

De Puero & fure.

Edebat puer flens apud puteum. Fur rogat causam
flendi. Puer dicit, rupto tunc incidisse in aquis urnam
uri. Homo exiit se, insilit in puteum, nec suam in-
venit tunicam. Puer quippe sublata tunica fugerat.

MOR. *Falluntur interdum, qui fallere solent.*

De Rustico & Juvenco.

Frat rustico juvenco vinculi omnisque jugi impa-
tiens. Homo astutus bestię refecat cornua (corni-
us enim petebat) tum jungit non curru sed aratro, ne
ut solet, herum pulsaret calcibus. Stivam ipse tenet,
laudens industria effecisse, ut jam foret tutus & a corni-
us, & ab angulis. Sed quid evenit? Taurus subinde re-
stans spargendo pedibus os caputque rustici opplet a-
ena.

MOR. *Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nullâ queant
arte, nullo consilio tractari.*

De Satyro & Viatore.

Satyrus qui deus nemorum olim habitus, viatorem
nive obrutum atque algore enectum, miseratus, du-
cit in antrum suum, fovit igne. Spirantem autem in
manus percontatur causam; qui respondens, Ut calefi-
ant, inquit; Postea cum accumberent, sufflat viator in-
solentiam; quod cur faceret interrogatus, Ut frigescat,
inquit. Tunc continuo Satyrus viatorem ejiciens, Nolo,
inquit, in meo sit antro, cui tam diversum est os.

MOR. *Cave sit in tuo Convictu homo duplici ore, qui
in sermone est Proteus.*

De Apro & Rustico.

Pro vastanti segetes Rusticus præcidit auriculam;
iterum depræhensio præcidit alteram. Et tunc quo-
te redeuntem capit, captum portat in urbem destina-

cum lautitiæ sui patroni. Sectâ jam in convivio bellu-
nusquam apparet cor. Excandescente hero, & flagita-
te coquos, Villicus respondent, Patrone, non est miru-
non apparere cor: credo stultum aptum nunquam co-
habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in pœna
suam ad meas segetes toties redisset. Sic rusticus. A-
omnes convivæ emori risu, cachinnari de stultitia r-
fici.

MOR. *Multorum hominum est adeo excors vita, ut
cor habeant possis ambigere.*

De Tauro & Mure.

Mus tauri pedem momorderat fugiens in antru-
suum. Taurus vibrat cornua, quærit hostem
nusquam videt: irridet eum mus. Quia, inquit, rob-
ustus es, ac vastus, non idcirco quemvis contempseri
Nunc te, & quidem gratis, læsit exiguus mus.

MOR. *Tritum est illud verbum, quod significantius n-
strate lingua dixerim, Let no man be too heedless of his
Enemy. Latine sic, Nemo suum hostem flocci pendat.*

De Rustico & Hercule.

Rustici currus hæret in profundo luto. Mox supin-
Deum Herculeum implorat. Intonat vox à cœli
Inepte, inquit flagella equos, & ipse annitere rotis,
que tum Herculem vocato. Tum enim adierit Hercu-
les vocatus.

MOR. *Nil profunt otiosa vota, quæ sanè Deus non aud-
Juva temet, inquiunt, ipse tum juvabit te Deus.*

De Anser.

Fuit anser qui ponebat ova aurea, singulis dieb-
singula. Dominus, ut subito fiat dives, anserem
jugulat, sperans intus latere gazam. Sed anserem inve-
to vacuo, stupet miser, anxieque dehinc suspirat, qui
plangit, & rem & spem periisse.

MOR. *Moderanda sunt vota. Curandum est, ne vel pro-
properi simus, vel nimii. Nam & festinantia nocet, & dilata-
plura quàm docet quærit, interdum acquirit nihil.*

De Cicada & Formica.

Cum per æstatem cicada cantat, formica suam exercet messem, trahit in antrum grana, reponens in coemem. Sæviente brumâ, famelica cicada venit ad formicam, mendicat victum. Renuit formica, distans sese, dum illa cantabat, laborasse.

MOR. *Qui segnis est in juventa, egebit in senectâ: & qui non parcit, olim mendicabit.*

De Simia & duobus ejus Natis.

Simia, ut ferunt, cum peperit gemellos, alterum diligat, alterum negligat. Erat puerpera cum gemellis, atq; cum incidisset terror, vitatura periculum, dilectumprehendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit petrae atque enecat: Neglectus autem, qui in rursuto hæserat tergo fugientis, mansit incolumis.

MOR. *Solet evenire ut ipsi parentes filio, quem tenerè amant, præ nimia indulgentia sint mali occasio & periculi; eo, quem minùs amant, præstante se strenuum ac probum.*

De Bove & Juvenco.

Bos jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum; Juvencus laboris expertus, vicinis exultat in pascuis, tandem insultat fortunæ senioris. Jactat se jugi ac vinculi inscium, liberum, otiosum: illi attritum esse labore collum: Deniq; se glabrum at nitidum: illum esse rursutum ac squalidum. Senior tum quidem nihil contra; sed brevi post tempore videt hunc insultatorem duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur, Quò tua mollis vita pervenit? Securus istud otium rediit ac securim. Nam saltem (ut opinor) potius suades mihi laborem, qui me tuetur, quam otium, quod nunc te traxit ad necem:

MOR. *Ad vitam rectè gerendam, opus est labore & vigilantia. Socors autem & voluptati deditus, suarum rerum, quem nollit, sortitur exitum*

De

De Cane & Leone.

Occurrit canis leoni, jocatur; Quid tu, miser, exhaustus inediâ percurris sylvas & bivia? Me spectas pinguem ac nitidum, atque hæc non labore consequeror, sed otio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas; sed habes, stolide, etiam vincula. Tu servus esto, qui servire potes; ego quidem sum liber, nec servire volo.

MOR: Pulchre respondet leo. Quibuslibet enim rebus prior est libertas.

De Piscibus.

Piscis fluviatilis vi fluminis correptus est in mare, ubi suam efferens nobilitatem, omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca; sed ait, Tunc foret iudicium nobilitatis, si cum phocâ captus portetur ad forum; Se emptum iri a nobilibus, illum autem à plebe, se.

MOR. Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent & jactent. Sed laus sui oris non datur hominibus laudi, at excipitur cum auditorum risu.

De Pardo & Vulpecula.

Pardus, cui pictum est tergum, cæteris feris, etiam leonibus, despectis, intumescibat. Accedit ad hunc Vulpecula, suadet non superbire, dicens, Illi quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

MOR. Discrimen est bonorum, & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ; utrisque illis animi bona præferantur oportet.

A P O L O G I

Ex Chiliadibus Adagiorum ERASMI delumpti, ad communem puerorem frustum.

De Vulpecula & Pardale.

Cum aliquando pardalis vulpem præ se contemneret, quod ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam; respondit Vulpes, Sibi id decoris in summo esse, quod illi esset in cute.

MOR. Neque verò poulo satius est ingenio præditum esse usro, quam cute versicolore.

De Vulpe & Fele.

Cum aliquando Vulpes in colloquio, quod illi erat cum Fele, jactaret sibi varias esse technas, adeo ut vel reeram haberet dolis refertam; felis autem respondebat, sibi unicam duntaxat artem esse cui fideret, si quid esset discriminis: Inter confabulandum repente canum percurrentium tumultus auditur. Ibi felis in arborem nitissimam subsiliit, cum vulpes interim à canum agmine cincta capitur.

MOR. Innuit fabula, præstabilius esse nonnunquam unum consilium, modo id sit verum & efficax, quam plures olos consiliaque frivola.

De Rege & Simiis.

Ex quidam Ægyptius aliquot simias instituit, ut saltandi rationem perdiscerent. Ut enim nullum animal ad figuram hominis propius accedit, ita nec aliud citius humanos aut melius aut libentius imitatur. Artem aque saltandi protinus edoctæ saltare cœperunt, insignibus indutæ purpureis, ac personatæ; multoque jam tempore majorem in modum placebat spectaculum; donec à spectatoribus facetus quispiam, nuces, quas clanculum in sinu gestabat, in medium abiecit. Ibi statim simiæ simulat-

44 VARIORUM AUTHORUM.

simulatque nuces vidissent, oblitz choreæ, id esse cot-
perunt, quod antea fuerant : ac repentè è saltatricib-
redierunt ; contritisque personis, dilaceratisque vesti-
bus, pro nucibus inter se pugnabant, non sine maxim
spectatorum risu.

MOR. *Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta no-
mutare hominis ingenium.*

De Asino & Viatoribus.

DUO quidem, cùm in desertis locis asinum quempiam
fortè fortuna nacti essent, contendere inter sa co-
perunt, uter eorum, uti suum domum abduceret : na-
utrique pariter à fortunâ videbatur objectus. Hac in-
terim de re illis invicem altercantibus, asinus sese sul-
duxit, ac neuter eo potitus est.

MOR. *Quidam à præsentibus commodis, quibus ob in-
scitiam uti nesciunt, excidunt.*

De Piscatoribus.

PISCATORES aliquot, jacto reti, testudines eduxerunt
Eas cùm essent inter se partiti, neq; sufficerent omni-
bus comedendis, Mercurium fortè accedentem invita-
runt ad convivium. At is intelligens se neutiquam hu-
manitatis gratiâ vocari, sed ut eos fastidio cibi subleva-
ret, recusavit, jussitq; ut ipsi suas testudines ederent
quas cepissent.

MOR. *Nonnulli, posteaquam inconsultè quippiam adori-
sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admi-
ceant.*

De Asino.

APUD Cumanos asinus quispiam pertæsus servitute
abrupto loro in sylvam aufugerat : illic forte re-
pertas leonis exuvias corpori applicabat suo, a que ita
pro leone se gerebat, homines pariter ac feras voce cau-
daque territans : nam Cumani leonem ignorant. Ap-
hunc igitur modum regnabat aliquandiu personatus hi-
asinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec
hospes quidam Camas profectus, qui sæpenumero vide-

co & leonem & asinum, (atque ob id non erat difficile
ib gnoscere) aurium prominentium indicio, neque non
estis quibusdam conjecturis, asinum esse deprehendit,
im probè fustigatum reduxit, dominoque agnoscanti
ddidit. Interim autem risum non mediocrem concii-
bat omnibus Cumanis asinis jam agnitus, quos du-
m, creditus leo metu propemodum exanimaverat.
MOR. *Haud facile tegimus vitia, quæ à pueris nobis-
m adoleverunt.*

De Scarabæo & Aquila.

Carabæus aliquando spretus ab aquilâ, cœpit de
vindiçtâ quoquo pacto sumendâ cogitare. Pervesti-
vit, ubinam aquila nidum collocasset, adrepsit sca-
bæus & ova simili dolo deiecit. Aquila cum sæpius
micilium commutasset, neque quicquam proficeret,
in vem patronum adiit; exponit calamitatem suam:
ubet, ut suo in gremio ponat ova, vel istic in tuto-
tura. Et huc per vestis lacinias, sinûsq; prorepsit per-
ax scarabæus, haudquaquam sentiente Jove. Deinde
i vidit ova commoveri Jupiter, neq; satis animadver-
territus rei novitate, excusso gremio in terram de-
it.

MOR. *Monet hæc fabella, neminem, quantumvis pusil-
n contemnendum esse.*

Satyro & Rustico, Aniani Fabula, Erasmo Interprete.
Atyrus quidam cum venementer algeret, hyberno
gelu supra modum sæviente, a rustico quodam in-
stus est in hospitium. Admiratus autem cur homo
laret in manus ori admotas, rogatus cur ita face-
cer. Is respondit, ut frigidas manus halitûs tepore
efaceret. Deinde ubi extracto foco, appositâ
ensâ, in pulstem fervidam rursus inflaret, magis
am admiratus, sciscitatus est quid hoc sibi vellet.
A pulstem, inquit ille, nimium ferventem halitu re-
higerem. Tum Satyrus surgens à mensâ. Quid ego
lio? inquit, Tunc eodem ex ore pariter & calidum &
frigi-

frigidum efflas? Valebis Neque enim mihi ratio eum ejusmodi homine commune habere hospitium.

MOR. *Notantur bilingues, qui eundem modo laudant modo vituperant.*

Ex secundo Noctium Atticarum GELLII

Apologus ÆSOPI Phrygis memoratu non inutilis

De Cassia & ejus Pullis.

ÆSopus ille Phrygiæ fabulator, haud immerito sapiens existimatus est, cum quæ utilia monitu suo fug; erant, non severè, non imperio e præcepit, & cessuit, ut philosophis mos est, sed festivos delectabilésque apologos commentus, res salubriter ac prospicienter ad adversas in mentes animósque hominum cum audiens quadam illecebrâ induxit. Velut hæc ejus fabella de aviculæ nidulo lepide atque jucundè præmonet, spem fiduciamque rerum quas efficere quis possit, haud unquam alio, sed in semetipso habendum. Avicula, inquit, est pavula, nomen est *cassia*; habitat, nidulatúrque in segetibus; id ferme temporis, quo appetit messis, pullis jam plumantibus. Ea cassia in sementes forte concesserit tempestiviores: propterea frumentis flavescantibus putetiam tunc involucres erant. Cum igitur ipsa iret cibum pullis quærntum, monet eos, ut, si quid ibi novæ rei fieret, discereturve, animadverterent; idque uti sibi, ut rediisset, renunciarent. Dominus postea segetum illarum filium adolescentem vocat, & Vide, inquit, hæc enturuisse, & manus jam postulare? Idcirco die crastino, ut primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges, ut veniant, operamq; mutuam dent & messem hanc nobis adjuvent: hæc ubi dixit, discessit. Ubi rediit cassia, putrepiduli circumstrepere orareq; matrem, ut statim jam properet, atq; alium in locum sese asportet. Nam dominus, inquiunt, misit filium qui amicos rogaret, ut luoriente veniant, & metant. Mater jubet eos à me

otio

otiosus esse. Si enim dominus, inquit, messem ad amicos rejecit, crastino seges non metetur, neque necesse est hodie uti vos auferam. Die igitur postero mater in pabulum volat: dominus, quos rogaverat, operitur: sol fervet, & fit nihil & amici nulli erant. Tum ille rursum ad filium, Amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt: quin potius imus, & cognatos, affines, viciniſque nostros oramus, ut adsint cras tempore ad metendum? itidem hoc pulli pavefacti matri nunciant. Mater hortatur, ut tum quoque sine metu, ac sine cura sint: cognatos affinesque nullos ferme tam esse obsequibiles ait, ut ad laborem capeſſendum nihil cunctentur, & statim dicto obediant: Vos modò, inquit, advertite, si modò quid denuo dicetur, Aliâ luce ortâ avis in pastum profecta est: cognati & affines operâ, quam dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes primâ luce falces duas; unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram; & frumentum nosmetipsi manibus nostris cras metemus: Id ubi ex pullis dixisse dominum mater audivit; Tempus est, inquit, cedendi, & abeundi. Fiet nunc dubio procul quod futurum dixit. In ipso enim jam vertitur, cujus est res: non in alio unde petitur. Atque ita cassita nido migravit, & seges a domino demessa est. Hæc quidem est Æsopi Fabula, de amicorum plerunque & propinquorum levi & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophorum monent, quam ut nobis tantum ipsis nitamur: alia autem omnia, quæ extra nos, extraque nostrum animum sunt, neque pro nostris, neque pro nobis ducamus? Hunc Æsopi Apologum Ennius in Satyris scitè admodum & venustè versibus quadratis composuit: quorum duo postremi isti sunt, quos habere corde & memoriâ, opere pretium esse hercle puto.

Hoc tibi erit argumentum semper in promptu situm.
Ne quid expectes amicos, quod tute agere possis.

Fabula

Fabula ex Lamia Politiani desumpta.

De Avibus & Noctua.

AVes olim prope universæ noctuam adierunt, rogarentque eam, nè posthac in ædium cavis nidificarent, sed in arborum potius ramis, atque inter frondes: ibi enim vernari suavius. Quin eidem quercum modo enatam, pusillam tenellamque adhuc ostendebant, in quâ scilicet molliter, ut aiebant, sedere ipsa aliquando noctua, & suum sibi construere nidum posset. At illi facturam se negavit. Quin invicem consilium dedit iis, ne arbusculæ illi se crederent: laturam enim quandoque esse viscum, pestem videlicet avium. Contempsere illæ (ut sunt leve genus & volaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Jam quercus adoleverat, jam patula, jam frondosa erat; Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, lasciviunt, subsultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viscum protulerat, atque id homines animadverterant: implicitæ ergo repente ibi omnes pariter misellæ, ac frustra eas serâ pœnitentiâ subiit, quod salubre illud consilium sprevisent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderent, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumfidunt, circumvolitant. Etenim consilii illius memores, admirantur eam nunc ut sapientem, stipantque densâ catervâ ut videlicet ab ea sapere aliquando discant; sed opinor frustra, imò verò etiam interdum cum magno ipsarum malo: Nam veteres illæ noctuæ reverâ sapientes erant: nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & rostrum, sapientiam verò non habent.

MOR. Bene momentis consilia ne spernas, hæc fabula docet.

Apologus ex secundo Libro Petri Criniti, de honesta disciplina desumptus.

De Cucurbita & Pino.

Ata est olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita vero, cum multis pluviis atque cœli temperamento evisset, lascivire incepit, & ramulos audaciùs porrigere. Cum serpebat in pinum, jam surgere, jam ramos & ondes involvere audebat, ampliora folia, candentes res, prægrandia poma & virescentia ostentans. Itaque toto fastu atque insolentia intumit, ut pinum arborem ausa sit aggredi, &, Vides, inquit, ut te supero, ut plis foliis, ut virore præsto, & jamjam ad cacumen posurgo? Tum pinus, quæ senili prudentia & robore llebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, ita ad eam respondit, Ego hic multas hyemes, calorem, æstus, variâsque calamitates pervici, & adhuc integra consisto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, & folia concident, & viror omnis aberit.

M O R. *Secundis rebus non est superbiendum.*

Fabula de Corvo & Lupis, ex Jo. Ant. Campano desumpta.

Corvus Lupos per ardua montium juga comitatur, partem sibi prædæ fieri postulat, quia eos secutus illo tempore destituisset, sociusque fuisset. Repulsus deinde est à Lupis, tanquam non eos, sed prædam cibumque secutus, nec minus luporum, si occiderentur, quam terorum animalium exta fuisset voraturus.

M O R. *Non quid agamus semper inspicendum est, sed finis animo cum agamus.*

Alterâ de partâ terræ, ex eodem.

Urgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt timidi, stupent agricolæ, terræ partem inter spem tumque expectant. Alii Typhoea illum centimanum, montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodit is; & quod miraculo fore omnibus existimabatur, iam tum atque jocum converterunt.

M O R. *Non semper credendum promissis magnificis.*

Fabula ex Lamiæ Politiani desumpta.

De Avibus & Noctua.

AVes olim prope universæ noctuam adierunt, rogaveruntque eam, nè posthac in ædium cavis nidificarent, sed in arborum potius ramis, atque inter frondes: ibi enim vernari suavius. Quin eidem quercum modo enatam, pusillam tenellamque adhuc ostendebant, in qua scilicet molliter, ut aiebant, sedere ipsa aliquando noctua, & suum sibi construere nidum posset. At illi facturam se negavit. Quin invicem consilium dedit iis, ne arbusculæ illi se crederent: laturam enim quandoque esse viscum, pestem videlicet avium. Contempsere illæ (ut sunt leve genus & volaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Jam quercus adoleverat, jam patula, jam frondosa erat; Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, lasciviunt, subsultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viscum protulerat, atque id homines animadverterant: implicitæ ergo repente ibi omnes pariter misellæ, ac frustra eas serâ poenitentia subiit, quod salubre illud consilium sprevisent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderent, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumfidunt, circumvolitant. Etenim consilii illius memores, admirantur eam nunc ut sapientem, stipantque densâ catervâ ut videlicet ab ea sapere aliquando discant; sed opinor frustra, imò verò etiam interdum cum magno ipsarum malo: Nam veteres illæ noctuæ reverâ sapientes erant: nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & rostrum, sapientiam verò non habent.

MOR. *Bene momentis consilia ne spernas, hæc fabula docet.*

Apologus ex secundo Libro Petri Criniti, de honesta disciplina desumptus.

De Cucurbita & Pino.

Ata est olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita vero, cum multis pluviis atque cœli temperamento evisset, lascivire incepit, & ramulos audacius porrigere. Jam ferpebat in pinum, jam surgere, jam ramos & ondes involvere audebat, ampliora folia, candentes res, prægrandia poma & virescentia ostentans. Itaque tanto fastu atque insolentia intumit, ut pinum arborem ausa sit aggredi, &, Vides, inquit, ut te supero, ut oplis foliis, ut virore præsto, & jamjam ad cacumen posurgo? Tum pinus, quæ senili prudentia & robore flebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, & ita ad eam respondit, Ego hic multas hyemes, calorem, æstus, variâsque calamitates pervici, & adhuc integra consisto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, & folia concident, & viror omnis aberit.

M O R. *Secundis rebus non est superbiendum.*

Fabula de Corvo & Lupis, ex Jo. Ant. Campano desumpta.

Corvus Lupos per ardua montium juga comitatur, & partem sibi prædæ fieri postulat, quia eos secutus illo tempore destituisset, sociusque fuisset. Repulsus deinde est à Lupis, tanquam non eos, sed prædam cibumque secutus, nec minus lutorum, si occiderentur, quam terorum animalium exta fuisset voraturus.

M O R. *Non quid agamus semper inspicendum est, sed animus cum agamus.*

Altera de parte terræ, ex eodem.

Urgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt citi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem etumque expectant. Alii Typhoea illum centimanum, & montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodit sol; & quod miraculo fore omnibus existimabatur, in ludum atque jocum converterunt.

M O R. *Non semper credendum promissis magnificis.*

Apologus de Membris & Ventre, ex Plinio, desumptus

HUMANI artus, cùm Ventrem otiosum viderent eo discordarunt, & suum illi ministerium negarunt. Cùm eo pacto & ipsi quoque deficerent, intererunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere; & cum eo in gratiam redierunt.

MOR. *Magnæ res discordia pereunt, concordia valent*

*De Arione & Delphino fabula elegantissima,
ex Libro 16 Gellii.*

VETUS & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is & oppido Methymnæus, terrâ atque insulâ Lesbios fuit. Eum Arionem Rex Corinthi Periander amicumque habuit artis gratiâ; Is inde à Rege profectus, terras inclytas Siciliam atque Italiam visurus. Eo venit, aurèsque omnium mentèsque in utrisque urbebus demulsit; in quæstibus istis, & voluptatibusque hominum fuit. Is tum postea grandæviam & re bonâ multâ copiosus, Corinthum instans redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amicosque sibi Corinthios delegit: Sed eo Corinthii hostes accepto, navique in altum provecta, prædæ pecuniæ cupidi, ceperunt consilium de necando Arione. Illi illum ibi perniciæ intellecta, pecuniam cæteraque sua haberent dedisse, vitam modo sibi parcerent orantes. Nautas precum ejus harum commiseritos esse illat ut ei necem inferre per vim suis manibus temperasset, sed, imperavisse, ut jam statim coram desiliret præcipue in mare. Homo ibi territus, & spe omni vitæ peritæ id unum postea oravit, ut priusquam mortem oppeteret, induere permitterent sua sibi indumenta, & R. capere, & canere carmen casus illius sui consolator. Feros & immanes nautas prolubium tum audiendi. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de cinctus, amictus, ornatus, stansque in fumæ pinnæ foro, carmen quod Orthyum dicitur voce sublato cantavit. Ad postrema cantus, cùm fidibus, or-

omni sicut stabat, canebarque, jecit sese procul in
 nt fundum. Nautæ, haudquaquam dubitantes quin
 egisset, cursum quem facere cœperant, tenuerunt. Sed
 telum, & mirum, & pium facinus contigit: Delphi-
 diu repente inter undas adnavisse, & dorso super flu-
 edito vectavisse, incolumique eum corpore & or-
 nem Tænarum in terram Laconiam devixisse; tum
 onem prorsus ex eo loco Corinthum petivisse, talém-
 Periandro Regi, qualis Delphino vectus fuerat, sese
 ulisse, eique rem (sicuti acciderat) narravisse. Re-
 Is istæc parùm credidisse. Arionem (quasi falleret)
 Lodiri jussisse, nautas requisitos, ablegato Arione,
 mimulanter interrogasse, ecquid audissent in eis locis,
 rois venissent, super Arione? Eos dixisse, hominem
 . hinde irent, in terra Italia fuisse, eumq; illic bene
 uecare, & studiis delectationibûsque urbium florere,
 tæ in gratia pecuniæque magna fortunatum esse.
 ndm inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus &
 nstrumentis, cum quibus se in salum ejaculaverat, existi-
 m. Nautas stupefactos convictosque ire inficias non
 posse.

MOR. Documento est hæc fabula plus aliquando inve-
 in brutis animalibus clementiæ, quam in his homini-
 e qui præter opes nihil habent pensi, præter figuram
 oral humanitatis.

NICOLAI GERBELLII Phorcensis Apologus lepidissimus.

De Araneâ et Podagra.

& Ranea paululum à texendi opere quietior, animi
 fol relaxandi gratiâ commodum deambulabat. Huic
 di obviam præbuit podagra, tametsi passibus ambiguis
 e odum ægre illam assequeretur. Ejus diei itinere
 p inque emenso, non longe aberant ab oppidulo, cui
 lat onis ejus incolæ Tyche nomen indiderant. Utrique
 or filium fuit conditionis suæ hospitem pervestigare.

Aranea, non maximopere data opera, in opulenti
 jussdam civis ædes divertit, inibi quaquaversum
 suas præpendebat, prætendebatque retia; Aderant il-
 nescio qui trygodæmones, qui textrinam illius demo-
 bantur: Momentaneum itaque erat ipsius, quò et
 cunque se verteret, ædificium. Nusquam enim scoparum
 oculatas scopas poterat effugere. Misera plura
 quæ in tanta rerum omnium affluentia, sola egebat
 turbatùrque. Podagra verò mendicabuli instar, vix
 dem egestosi cujuspian tuguriolum impetrarât; in id
 ci cum decubisset, nihil non experiebatur miseriarum.
 Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis
 faucibus hianti hydropoterium. Jamque diurno itinere
 lassescenti, torus ligneus, nullis frondibus, nullo gra-
 ne, sed prætenuibus paleis insternebatur. Atqui di-
 non est hujus instituti, quam convenerint male mem-
 mollibus, cuticulæ (ut ita dixerim) holosericæ strata
 tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur vix tan-
 illo augusto sydere, quod exaudit, quod intuetur om-
 convenere rursus Aranea simul & Podagra. Pod-
 Aranea præteritæ noctis molestias, tot locorum Com-
 tationes denarrat; nunc hero exprobens munditi-
 nunc nimium scopariorum observantiam. Podagra con-
 de hospitis sui egestate complura comminiscitur; nec
 um habet admonstrare Aranæ lividas vîbices, quæ
 amantina fulcra tenellæ cuticulæ impresserant. Con-
 um ineunt, Araneam deinceps pauperum tuguria,
 dagram vero divitum aulas debere subingredi: in
 Aranea pedibus, podagra animis vadit sententiam.
 runtamen tenebris jamjam incrementibus, urbi cuius
 sese approximant. Podagra instituti non immemor,
 derentim se in nummosi cujussdam domum illatebri-
 Qua commodum ab hero conspecta (dii boni!) quæ
 benevolentia, quâ humanitate, quibus nominibus, ula-
 pitur! Supponuntur substruunturque olorinæ culcitra
 coralia perdicum sublaribus plumis referta. Tace-
 num dulce, vinum nigrum Lesbium, Tarentinum. T-
 ficed

dulas, phasianos, atque eas aviculos quæ binis super
 nt coloribus. In summa, nihil deliciarum, nihil vo-
 tum non exhauriebat. Aranea Pauperis casam in-
 illa telas orditur, quaquaversum parietes interpatent,
 mo suspendit, orbiculari operi manibus pedibusque in-
 etbit: reficit abrupta, perficit intercepta: & ut di-
 pa breviter, *vacua dominatur in aula*: nullas insidias,
 pl os formidat insultus; imo vero etiam jam scopis su-
 at or omnibus. Non multo post, podagra araneam
 ix venit; delicias suas, felicitatem, fortunas ampliter
 ic nat. Aranea miris lædibus extollit imperium suum,
 icandi texendique libertatem. Placuit tandem hæc
 is que sententia: Quorsumcunque proficiscerentur, po-
 itit am in divitum domos, Araneam in pauperum tugu-
 gra bere divertere.

di O R. *Apologus hic, tametsi ad usus varios accomodari*
 en t, id tamen imprimis declaret: *Aliam in alio loco for-*
 ra tiorem esse. Præterea, morborum domicilium esse divitum
 and s: *Ad ultimum, nusquam libertatem majorem, quam ubi*
 om tiarum minus.

LAURENTII ABSTEMII VIRI
 elegantissimi & amœni ingenii fabulæ elegan-
 tissimæ; nuper per clariss. Poetam & Phi-
 losophum Gargetium emaculatæ.

Domicius Palladius Gouranus Pollioni Padio.
 Sacerdoti venerando, S. P. D.

ipm pridem tuo sermone de Abstemiis, frequenti literatorum
 r, onfessu, Pollio venerande, non invitus interfui, cum mi-
 or prætexatis, ut ita dicam, laudibus hominum celebrares,
) que in arcem evasisti, ut nemo sane (meâ sententiâ) cum
 ulatius laudare potuerit. Mox inde secedens; hæc omnia
 lono diu volutabam, unde tanta flueret laudationis
 cedantia, unde tanta non vulgaris observatio emanaret;

unde denique amicitia adeo perfecta exoriretur. Proculdubio, non aliunde mecum tandem collegi, quam ex præclaro elo-
 virtutis nomine proficisci, cujus quidem vis magna & præpo-
 tent est. Quamobrem non possum profectio non suspicere ingele-
 um tuam amabile, tuumque animum virtutibus fultum diligia-
 tius non admirari, qui neque ambitione, neque invidia, nec
 aliquo alio livore divincitur. Si quidem omnes quas mercabi-
 Abstemijs noster, laudes non transis silentio: imo ad illas ip-
 cumulandas, ob ejus incredibilem eloquentiam singularemos
 doctrinam, ultro accedis; idque haud abs re, cum pater do-
 nium elegantiarum, atque idem leporum omnium meritò sita
 habeatur. Et ut hæc claviora luce, non officii gratia, aut tenui-
 dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum modi-
 menta existere videmus, quæ undique perfecta verborum do-
 cumentate, perspicacissimeque sententiis sentent. Nam modo
 cam de hoc Apologorum libello nuper impresso, in quo perspi-
 insignis ejus ingenii amœnitas non absque laude maxima e-
 dundare videtur. Quare non vercor ut is remissio cujuslibet
 que animo pessum eat, Abstemiique (absit invidia verbis
 omnium quam jucundissimo detrahatur; cui & te & me, ut
 tanti nominis celebritatem, nulla unquam in re defuturos ob-
 liquidò constabit. VALE.

LAURENTIUS ABSTEMIUS
 OCTAVIANO UBALDINO

Comiti Mercatelli, S. P. D.

Editurus hunc Apologorum libellum, quem de numero fæ-
 larum Hecatomythium nuncupavi, multum diuque deli-
 tavi, Octaviane Princeps inchoite, tuone eum nomini pos-
 mium dedicarem. Nam cum tuam in me, non sine plurimis
 neficiis perspiccerim benevolentiam, non aliquid mearum
 liarum tibi devovere ingratiissimi hominis esse videbat
 Rursus cum tuam in me officiorum numerum, divinas
 virtutes tuas mecum ipse resolverem, indignum tantis meri-
 tantaque sapientia, minusculum hoc esse cernebam. Hanc ti-
 dem dubitationem meam amorit humanitas & prudentia tu-
 quâ non tam res tibi dono datas, quam offerentiam volun-

uldu, soles^s inspicere. Addidit quoque mihi animum Guidus
 o eldus, clarissimus Dux & Princeps unus omni laude major,
 praeposculum meum, de nonnullis locis obscuris, superiori anno
 ingededicatum, vultu i:a placido & serenâ fronte suscepit, ut
 ligare merito possum, hoc tibi quaecunque fore non ingratum.
 nec mediocriter etiam me incitârunt Georgius Emus pro Vene-
 reabie agens legatus, non solum Patricia nobilitate, verum
 s ipm bonarum artium studiis clarus, & Carolus Verardus Cæ-
 emas, Archidiaconus Casena, & Alexandri Pontificis maximi
 er secularis, vir omni literarum genere præstans, nec non
 sitatus Melioratus, & Robertus Ursus Ariminensis, Juriscon-
 emi clarissimi, nec minus qui humanitatis vacante studio
 moditi. Hi enim, aliquæ complures, optimi harum rerum
 dores, cum hunc libellum legissent, multis me verbis sunt ad
 lionem cohortati. Non putavi igitur tam humano Prin-
 spi hoc munus ingratum futurum, quod tot eruditæ viris
 a e placuisse cognoveram Accipe igitur hoc quicquid est
 usalli ab Absternio tuo; cujus mentem animumque si penitus
 rbs inspicere, in hac tenui re magnum munus tibi judicares
 etum. Ne quis autem inutilem & inanem hunc meum
 abendi laborem existimaret, præfatuunculam quandam præ-
 endam censui; quâ intelligeretur, doctos etiam & claros
 ros in magnis rebus hujusmodi fabulis, non voluptatis tan-
 n, verum etiam utilitatis gratia, delectatos. Sed id de-
 nus operam, ut seria potius quam jocos saperent; unde ri-
 ulas multas, quæ inter componendum sese mihi offerebant.
 asultò præterii, quia nimis lascivæ, & tantæ Principis gra-
 tate mihi videbantur indignæ. Non tamen ita agrestis,
 volui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem, maxime
 Principem scribens; cum Principes, curarum mole pressi,
 eant interdum, recreandi animi gratia, jocos appetere.

Ejusdem ABSTEMII Proœmium.

Ogitanti mihi varia scriptorum genera, qui ut humane
 vite prodesse, cogitationes suas literarum mandavere
 moriæ; qui apologos scripsere, non postremo logo digni esse
 videntur.

videntur. Non modo enim mortalium animos incredibili quodam efficiunt voluptate, verum etiam ad res honestas utilesque peragendas suis fabellis magis, quam philosophi suis praeceptis alliciunt. Nam ita in legentium animos quadam jucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quae maxime ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendumque vis ostendunt, ut omnes etiam invito illis assentiri cogantur. Scis autem audiendi fastidiosissimas res etiam utiles honestaeque non haud facile admittit, nisi fuerint aliqua urbanitate condita. Testis quidam orator Atheniensis, qui ad Athenienses vocatus faciens, cum eos minus attentos videret, rogavit ut saltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato, Ceres inquit, hirundo & anguilla, simul iter facientes, ad quendam fluvium pervenerunt. Hirundo quidem supervolavit, anguilla autem amnem tranavit: quod cum dixisset, obticuit. Interrogantur autem illis quid Ceres egisset? Vobis, inquit, Dea vestra consuit, quod eos, qui vobis utilia suadent, audire nolentes, in attentis auribus confabulantes auditis. Quantam vim apertam habeant ad animos commovendos, cum multis possum, tra- ero contentus exemplis ostendere. Samiis rectorem populi moribus addicere volentibus, Aesopus hac fabula dissuasit, dicit Vulpem quandam fluvium transeuntem, in Laciniam fuisse ab impulsam; unde cum exire non posset, tenaci limo retenta, majorum affligebatur aculeis. Quod herinaccus conspicatus, misse cordia motus est, interrogavitque an vellet, ut ab ea mitteretur abigeret. At illa abnuit, dicens, Haec meo sanguine jam plene parvam mihi possunt inferre molestiam; si autem has abigam, aliae famelicæ supervenient, quae quicquid mihi superest sanctorum, exhaurient. Ita, O viri, Samii, vobis evenit. Si eum hunc rectorem vestrum jam locupletem occideritis, alios eligere necesse est, qui dum se opibus voluit implere, quicquid hic reliquit eripiant. His verbis moti Samii ab incepto desistunt. Hæc ratione adductus Tiberius Caesar, diuturnus magistratus dabit: unde, ut refert Josephus, sub eo per viginti annorum pontificatus, per duos tantum Praefectos, Cratium scilicet & Pilatum, est re- bernata Judaea. Non parcat populi regnum breve, ut inquit Statius. Humerensis Philarchem, Agrigentinarum tyrannum

quæm exercitus sui eligere volentes, Stesichorus Poeta hoc
 apologo deterruit. Equus, dicens, solus pascebatur in prato;
 excelveniente autem Cervo & pascua corrumpente, consulit homi-
 nidum, quâ posset illum arte punire. Cui homo; Si frænum, in-
 ducit, acceperis, & me armatum dorsum tuum ascendere permi-
 ueris. Cum huic consilio esset obsecutus, cervum quidem homi-
 nis auxilio victor abegit, sed Non amplius hominem dorso,
 & non frænum depulit ore. Ita, inquit Stesichorus, viri Himeren-
 ses, vobis eveniet; Si Philaridem ducem efficietis, hostes qui-
 rum vestros punietis, sed huic tyranno perpetuo servietis.
 Salubribus verbis territi Himerenses, hujusmodi ducis eligendi
 consilium deposuere. Cum populus Romanus a Senatu secessisset,
 nec tributum & militiam non toleraret, nec ullo pacto reduci
 ausset, nonne Agrippa Menenius cum hoc apologo revocavit?
 Quirites, inquit, humani artus ventrem otiosum &
 a se ipse intuentes, ab eo discordant, nec amplius illi cibum
 ministrare decreverunt; sed cum ipsi, quæque alimenta illi
 prænegando, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum
 in gratiam redierunt. Eodem, inquit, modo, Senatus &
 populus, quasi venter & membra, alter alterius auxilio indi-
 cet, & ut discordiâ intereunt, ita concordia valent. Quâ
 fabulâ populus revocatus, cum Senatu in gratiam rediit.
 Non immerito igitur non solum Græci & Latini Poeta, ut
 Hesiodus & Theophrastus, hujusmodi fabulas suis operibus inseru-
 erunt; verum etiam, maximi & celeberrimi Philosophi, ut
 Plato, Aristoteles, Plutarchus, et multi alii, eas plurimum
 commendaverunt & ad institutionem moralem & civilem vitæ, ut
 non minimum facere arbitrati sunt. Quocirca Omnibonus Leo-
 cius & Laurentius Vallæ, viri ætatis nostræ doctissimi, pau-
 cos Æsopi apólogos à Græco in Latinum vertere; quos sibi
 laudis, cæteris vero voluptati & utilitati fore non dubitarunt;
 ita jure quidem: leguntur enim, & in doctissimorum virorum
 manibus quotidie versantur. Non video igitur cur has com-
 mendo fabellas laudo fraudari debeat, quam cæteri Latini ex
 translatione consecuti sunt; nisi adeo invidi sumus, ut Latini
 licere non putemus, quod Græcis est cum summa omnium
 laude concessum.

De Mure in Cista nato.

MUS in Cista natus omnem fere ibi duxerat ætatem nucibus pastus quæ in ea servari solebant. Dum autem circa oras Distæ ludens decidisset, quærereturque ascensum, reperit epulas lautissime paratas; quas cum gustare cœpisset, Quam stultus, inquit, hætenus fui, quoniam in toto terrarum orbe nihil melius cistula mea esse credebam? Ecce quam suavioribus hic vescor cibus!

Hæc Fabula indicat, non ita patriam diligendam, ignobilis si sit, ut alia non adeamus loca, cum alibi beatiores esse possimus.

De Rustico impetrante ut triticum absque aris nasceretur.

IMpetraverat à Cerere rusticus quidam, ut triticum absque aristis nasceretur, ne metentium triturantiumque manus læderet; quod ubi inaruit à minutis avibus depastum est. Tum rusticus, Quam digna, inquit, patior, qui parva commoditatis causâ, emolumenta quam maxima perdidit.

Fabula indicat, parva incommoda majori utilitate penitus superanda.

De Accipitre Columbam insequente.

CUM Accipiter Columbam præcipiti insequeretur volatili, illam quandam ingressus à rustico captus est. Quem blande, ut se dimitteret obsecrabat; non enim tu læsi, dixit. Cui rusticus, Nec hæc, respondit, te læserat.

Fabula indicat, merito puniri qui innocentes ledere conantur.

De Aranea & Hirundine.

ARanea in hirundinem exandescens, quæ muscas, qui sanus est cibus, capiebat, retia in foribus per quas volitare solebat, ut eam caperet, suspenderet: Hirundo verò advolans, retia cum textrice per aera portabat. Tum aranea in aere pendens, & sese jamjam pertractantem intelligens, Quam juste hæc patior, dicebat, quoniam minima volatilia magno labore vix capiens, credidi tam magnas aves posse comprehendere!

Hæc monemur fabulâ, ne viribus majora aggrediamur.

De Rustico amnem transiture.

Rusticus torrentem transiture, qui forte imbribus excreverat, quærebat vadum. Et cum primum eam luminis partem tentasset, quæ quietior placidiorque videbatur; reperit eam altiore quam animo erat opinatus; rursus, ubi brevior tutiorémque adinvenit, ibi majori aquarum strepitu fluvius decurrebat. Tum secum, *Quam tutius, inquit clamoris aquis quam quietis & silentiis vitam nostram credere possumus!*

Hæc admonemur fabulâ, ut minus verbosos & minaces, esse quam quietos extimescamus.

De Columba & Pica.

Columba interrogata à Pica, quid eam induceret, ut in eodem semper loco nidificaret, cum ejus pulli sibi semper surriperentur? Simplicitas, respondit.

Hæc indicat fabula, facile viros probos saepe decipi.

De Cuculo & Accipitre.

Risus ab Accipitre Cuculus, quod cum sibi & corpore par, & colore non absimilis esset, præ angustia animi potius vermibus terrenis, quam suavis aliarum avium carnibus, vesceretur. Videt paucis post diebus accipitrem rustico, cujus columbas insectabatur, caprum, ad mercedem cæterorum, ex alta turre pendere; Cui Cuculus, *Quam melius tibi, inquit Amice, fuisset vermes venari, quam alienas aves impetere!*

Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem esse, & magis probandam, qui suis rebus sine periculo sunt contenti, quam illorum, qui aliena appetentes adeunt magnasque discrimina.

De Asino & Vitulo.

Asinus & Vitulus cum in eodem pascerentur prato, sonitu campanæ hostilem exercitum adventare sentiebant. Tum Vitulus, *Fugiamus hinc, ô sodalis, inquit, ne hostes nos captivos abducant.* Cui Asinus, *Fugiamus, inquit, quidem hostes occidere & esse consueverunt; Asini nihil interest, cui ubique eadem ferendi oneris est proposita conditio.*

Hæc fabula servos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modo prioribus deteriores futuri non sint.

De Vulpe & mulieribus gallinas edentibus.

Vulpes juxta villam quandam transiens, conspexit catervam mulierum plurimas gallinas opipare afflâtâ alto silentio comedentem; ad quas conversa, Qui clamores, inquit, & canum latratus contra me essent, si ego facerem quod vos facitis? Cui respondens quædam anus, Pessima animalium, inquit, nos quæ nostra sunt comedimus, tu vero aliena furaris.

Hæc Fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere quod propriis dominis licet.

De Caponibus pinguibus & macro.

VIR quidam complures Capones in eodem ornithoboscio inclusos largo nutricaverat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus, Nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus convivio, imperat coquo, ut ex his interimat coquatque quos pinguiore invenerit. Hoc audientes corpulenti sese afflictabant, dicentes, Quanto præstitisset nos macilentos esse!

Hæc Fabula in pauperum solamen conficta est, quorum vitatutior est quam divitum.

De Trabe & Bobus eam trahentibus.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens, Ingrati ego multo tempore meis vos frondibus alui, vos vero me nutricem vestram per saxa & luta trahitis. Cuiusmodi boves. Gemitus suspiriaque nostra, & stimulus quo punimur, te docere possunt, quod te trahimus inviti. Ignavus novit Trabs.

Hæc nos docet Fabula, ne in eos excandescamus, qui nostra sua sponte nos ledunt.

De Arboribus pulchris & deformi.

ARbores complures in eodem creverant loco proceræ, rectæ enodesque; præter unam humilem, parvam, nodosamque, quam ut deformem pusillamque co-

terâ

teræ ludibrio habere solitæ erant. Ædificaturus domum loci dominus jubet omnes excidi, præter eam quæ brevitate & deformitate sua ædificium indecorum redditura videbatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum dicebat, De te non amplius querar, natura, quod me turpem generis, cum formosis tam magna videam immingere discrimina.

Hæc Fabula nos admonet, ne doleamus nos natos esse deformes, cum multis formositas sæpe nocuerit.

De Cygno in morte canente, reprehensio à Ciconia.

CYgnus moriens interrogabatur à Ciconia, cur in morte, quam cætera animalia adeo exhorrent, multo suaviores, quam in omni vita, emitteret sonos, cum potius mœstus esse deberet. Cui Cygnus, Quia inquit, neque tibi querendi cura amplius cruciabor, neque aucupum laqueos extimescam.

Hæc Fabula admonet, ne mortem formidamus, quâ omnes vitæ presentis miseriis praevidentur.

De Muliere virum morientem flente, & parente eam consolante.

Mulierem adhuc juvenem, cujus vir animam agebat, parens consolebatur, dicens; Ne te affliges, ne tantopere lugeas, filia, alium enim virum tibi inveni, isto longe formosior, qui prioris desiderium facile mitigabit. At Mulier doloris impatiens. ut quæ maritum ardenti amore prosequeretur, non modo verba parentis non admittebat, sed intempestivam alterius mariti mentionem accusabat. At ubi maritum defunctum vidit, inter lacrymas & luctus parentem interrogat an adsit juvenis ille quem sibi in virum dare velle se dixerat.

Fabula indicat, quàm cito defunctorum maritorum amor ex uxorum animis excidere soleat.

De Muliere amatoris decessum flente.

Mulier impudica amatorem suum abeuntem, quem omnibus fere rebus spoliaverat, multis lacrymis prosequabatur. Interrogante autem eam vicinâ, cur tam immoderate fletet? Non decessum ejus, inquit, sed pallium quod ei reliqui fleo.

Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona à meretricibus amari.

De Musca quæ quadrigis insidens, pulverem se excitasse dicebat.

Quadrigæ in stadio currebant, quibus Musca insidebat. Maximo autem pulvere, tum equorum pedum pulsu, tum rotarum volutatione extorto, dicebat Musca, Quam magnam vim pulveris excitavi?

Hæc fabula aut eos spectat, qui, cum ignavi sint, aliæ nam tamen gloriam suis magnificis verbis in se transferunt.

De Anguilla conquerente, quod magis quam serpens infestaretur.

Anguilla interrogabat Serpentem quare, cum simile essent, atque cognati, homines tamen se potius quam illum infesterentur. Cui Serpens, Quia rare inquit, me lædunt impune.

Hæc fabula indicat, minus lædi solere qui sese ulciscuntur.

De Asino, Simia & Talpa.

Conquerenti Asino quod cornibus careret, Simia vero quod cauda sibi deesset: Tacete, inquit Talpa, cum me oculis captam esse videatis.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt sua sorte contenti, qui si aliorum infertunia considerarent, equiore animo tolerarent sua.

De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus.

Nauta quidam in mari subita & atra tempestate dum prehensus, cæteris ejus focis diversorum divorum auxilium implorantibus, nescitis, inquit, quid petitis.

Ante enim quam Sancti isti ad Deum pro nostrâ liberatione se conferant, hac eminente procella obruemur. Ad eum igitur confugiendum censeo, qui absque altius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Invocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella cessavit.

Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbeciliores non confugium.

*De Piscibus è sartagine in prunas
desilientibus.*

Pisces adhuc vivi in sartagine fervente oleo coquebantur; quorum unus, Fugiamus hinc, fratres, inquit, ne pereamus. Tum omnes pariter è sartagine exsistentes in ardentibus prunas deciderunt. Majore igitur dolore affecti, damnabant consilium quod ceperant, dicentes, Quanto atrociori nunc more perimus!

Hæc nos admonet fabula, ut ita præsentia vitemus pericula, ne incidamus in graviora.

*De quadrupedibus societatem adversus aves
cum piscibus ineuntibus.*

Quadrupes, cum bellum sibi ab avibus esset indictum, cum piscibus ineunt foedus, ut eorum auxilio se ab avium furore tuerentur. Cum autem optata expectarent auxilia, Pisces negant se per terram ad eos accedere posse.

Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis socios qui faciamus, cum opus sit, nobis adesse non possunt.

De Legato avaro tubicines decipiente.

Quidam avarus pro patria legatus in aliam urbem profectus erat; cui tubicines præsto affugerunt, ut illius aures turbarum clangore, loculos autem suos perditionem implerent. Quibus ille renunciari jubet, non esse tunc locum cantibus, se in summo luctu & dolore constitutum, matrem enim suam obisse. Tubicines, au-

rem spe frustrati & mœsti abeunt. Amicus quidam legati audiens luctum, ad eum visendum consolandumque accedit, interrogatque quamdudum mater ejus obiisse. Quadraginta jam anni sunt, inquit. Tum amicus interluctu legati sirophâ, in risum effusus est.

Hæc Fabula in avaros facit, qui omni arte student conservare pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratiâ accessit.

VIR quidam facetus admodum & urbanus, audierat amicum suum ad Cardinalatûs dignitatem adsumptum, ad eum gratulandi gratiâ accessit. Qui honorum tumidus, amicum veterem agnoscere dissimulans, quidnam esset interrogabat. Cui ille, ut erat, ad jocos promptus, Miseresco, inquit, tibi cæterisque qui ad ejusmodi honores perveniunt. Quam primum enim dignitatem ejusmodi estis affecturi visum, auditumque, & cæteris sensibus ita amittitis, ut pristinos amicos amplius non dinoscatis.

Hæc Fabula eos notat, qui in altum sublati veteres despiciunt amicitias.

De Juvene Senis curvitatē irridente.

JUVENIS quidam conspicatus senem in arcûs tensi similitudinem curvum, interrogavit, An sibi arcum vel vendere? Cui ille, ecquid est tibi opus pecunia amittere? si enim ad meam perveneris ætatem, absque pecunia arcum tibi natura concedet.

Hæc Fabula indicat minimè irridenda vitia senilis ætatis, quam nemo vivendo effugere potest.

De Senē puellam in uxorem accipiente.

VIR quidam imprudens, exacto septuagesimo vixit anno puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permansisset. Cui cum debitum solvendi non posset, dicere solebat, Quam male vitam meam

n Sposui! Juveni enim mihi uxor deerat; nunc autem
 nhex defum uxori.

isse *Hæc Fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.*

nte

De Aquila & Pica

nsa Ica aquilam rogabat, ut se inter suos familiares & do-
 mesticos acciperet; quando id mereretur, cum
 rporis pulchritudine tum ad mandata peragenda
 guæ volubilitate. Cui Aquila, Hoc facerem, respon-
 t, ni vererer, ne, quæ intra tegulam, tua loquacitate
 lie ncta efferres.

sur *Hæc Fabula monet, linguaces & garrulos domi non ha-
 no der.*

De Turdo amicitiam cum Hirundine incunte.

ron Loriebatur turdus se amicitiam contraxisse cum
 mo hirundine. Cui mater; Stultus es, fili, inquit. si
 ta dis te cum ea posse convivere, cum uterque vestrum
 ter versa soleat appetere loca: tu enim frigidis, illa tepi-
 di delectatur locis.

cia *Hæc monemur Fabulâ, ne os nobis faciamus amicos quorum
 a à nostra dissentit.*

De Rustico & Mure.

mi Usticus quidam erat admodum pauper, sed adeò
 el facetus, ut ne calamitatis quidem tempore nativi
 nis oris oblivisceretur. Is cum villam suam casu igne in-
 to ita ardentem videret, ut aliquo modo ignem ex-
 guere posse diffideret, mœstus spectat incendium. In-
 im cernit murem quendam, qui, villa egressus, pericu-
 a quàm ocysime fugiebat. Oblitus damnorum rusti-
 s, accurrit & murem corripens, illum in medium jecit
 endium, dicens, Ingratum animal, tempore felicitatis
 cum habitasti, nunc quia fortuna mutata est, villam
 V am deseruisti.

ni *Fabula indicat, eos non esse veros amicos, qui aridente
 v una à latere tuo non discedunt, turbatâ autem, præcipiti
 ne unt cursu.*

De Eremita Ægrotante.

INSitum est à natura omni animantium generi, ut venereæ libidine incitentur; à quâ si qui homines, qui corvo albo rariores sunt, se abstinere volunt, sæpe in graves morbos incidere solent. Quidam igitur eremita, ipsâ adolescentiâ irâ titillationes carnis evincere, ut usque ad quintum & vigesimum ætatis annum virginitatem permanferit. Cùm autem ea ætate gravissimè ægrotare coepisset, medici nullum aliud salutis ejus remedium invenire dicebant, nisi ut cum aliqua muliere coiret. Dicitur eremita recusavit, mori se potius velle dicens, quàm virginatatem, rem tam præclaram, & Deo maximè gratam, amittere: assueti enim virtutibus ægrè illas à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus & cupiditate vitæ, quâ nihil homini sanæ mentis dulcius est, adductæ sibi mulieris infusus gremio, placidum petiit per membra soporem. Experrectus autem vehementer angustatur; & tantam vim lacrymarum effundebat, ut omnes qui aderant illius miserentur; quisque igitur consolatur & ut bono animo esset hortari, quoniam Deus clementissimus Pater, ei ignosceret, quia non voluptatis, sed recuperandæ sanitatis causâ tale opus perpetrasset. At egrediens inquit, istud non fleo, sed quod tantam dulcedinem citius expertus non sum.

Hæc indicat Fabula, humanam naturam adeo peccatorum illecebris delectari, ut vitiorum voluptatem facile virtutis amaritudini anteponat.

De Divite quodam & Servo.

VIR erat dives, servum habens tardi ingenii, quem regem stultorum solebat nuncupare. Ille his verbis sæpius irritatus, statuit heri par referre. Semel enim in herum conversus, Utinam, inquit, rex stultorum essem. In toto enim terrarum orbe nullum meo latius esse imperium, & tu quoque meo subesses imperio.

Fabula indicat, omnia plena esse stultorum.

De Vidua Virum petente.

Idua quædam dives à vicinâ petebat, ut maritum sibi reperiret, quem non coitûs gratiâ (qui inus admodum sibi erat) sed ne bona sua dilapidarent, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & viduæ versas intelligens, se inquisituram pollicetur. Paucis post us viduam conveniens, Reperi, inquit, tibi virum ex hi tui sententia, est enim ver prudens, ad res gerenatus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. vidua, Abi hinc, inquit, in malam rem cum isto to tua illepedo, etsi enim coitus appetens non sum, tamen habeat quod nos reconciliet, si quando cœpes esse discordes.

Ec Fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clavus Prit, qui virum & mulierem arctissime constringit.

De Canibus Urbanis Villaticum insequentibus.

Anes complures Urbani quendam villaticum præcipiti insequabantur cursu: quos diu ille fugit, nec gnare ausus est. At ubi ad insequentes conversus tit, & dentes ipse quoque ostendere cœpit, omnes er substiterunt, nec aliquis Urbanorum illi approare audebat. Tunc imperator exercitûs, qui forte derat, ad suos conversus milites, Commilitones, t, hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus cum entiora fugientibus, quam repugnantibus videamus nere pericula.

De Anu Dæmonem accusante.

Volunt homines ut plurimum, quando suâ culpâ aliquid sibi acciderit adversi, in fortunam, vel in onem culpam conferte, ut se crimine exuant; adeo s sibi indulgent. Hoc dæmon ægre ferens, cum

videret anum quondam arborem ascendente, ex illam ruituram, & in se culpam collaturam prævid accitis testibus, dixit, Videte anum illam absque consilio arborem ascendente, unde eam casuram prospicio: estote mihi testes, me ei non suasse, ut leata illam ascenderet. Mox anus cecidit, & cum interrogarent, cur soleata arborem ascendisset; Dæmon, quit, me impulit. Tum Dæmon, adductis testibus, bavit, id ab anu absque suo factum esse consilio.

Fabula indicat homines minimè venia dignos, qui cum peccent, Fortunam vel Dæmonem accusant.

De Testudine & Ranis.

Testudo conspiciata Ranas, quæ in eodem stagno cebantur, adeo leves agilesque, ut facilè quod profilirent, & longissimè saltarent; naturam accul quod se tardum animal, & maximo impeditum o procreasset, ut neque facilè se movere posset, & m assiduè mole premeretur. At ubi vidit Ranas angurum escam fieri, & cujuscunque vel levissimo ictu innoxias, aliquantulum recreata dicebat; Quanto m est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, q tot mortis subire discrimina?

Hæc Fabula indicat, ne ægre feramus dona natura quæ majori nobis commodo sæpe sunt, quàm nos intel valeamus.

De Gliribus Quercum eruere volentibus.

Glirès quercum arborem glandiferam dentibus er destinaverunt, quo paratiorem haberent cibum victus gratia toties ascendere & descendere cogere. Sed quidam ex his, qui ætate, & usu rerum, ac prutia cæteris longe anteibat, eos absterruit, dicens, Si tricem nostram nunc interficiemus, quis futuris nobis ac posteris nostris alimenta præbebit?

*Fabula hæc monet virum prudentem debere non modo præ-
senta intueri, verum etiam futura longè prospicere.*

De Cane & Hero.

Anem quidam habens, quò magis illi diligeretur,
semper eum suis pascebat manibus, ligatumque sol-
vit : ligari autem & verberari jubebat à servo, ut be-
cia à se, maleficia autem à servo, in illum videren-
esse collata. Ægè autem ferens canis, se assiduè li-
veberarique, aufugit, & cum increparetur à do-
mo ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor,
à se fugisset, à quo semper dilectus postusque fuisset,
servus autem verberatùsque nunquam ; respondit, Quod
tuo jussu facit, à te factum puto.

*Fabula indicat eos malefactores habendos, qui maleficiorum
auctores sũt.*

De Avibus Scarabæos timentibus.

Agnus timor aves incesserat, ne scarabæi arcu pilari
eas occiderent, à quibus magnam pilarum vim in
quilinio summo labore fabricatam audierant. Tunc
inquit, Nolite, inquit, expavescere ; quomodo enim pilas
vos per aera volantes jacere possunt, cum eas per ter-
ram magno molimine vix trahant ?

*Hæc Fabula nos admonet, ne hostium opes extimescamus
quia deesse videmus ingenium.*

De Urso & Apibus.

Ursus ictus ab Ape, tanta ira percitus est, ut alvea-
ria, in quibus Apes mellificaverunt, tota ungui-
dis cerperet. Tunc Apes universæ, cum domos su-
as, cibaria auferri, filios necari viderent, facto im-
petu aculeis ursum invadentes pene necavere ; Qui ex
animæ manibus vix elapsus, secum dicebat, Quanto me-
ius erat apibus unius aculeum tolerare, quàm tot in me
es meâ iracundiâ concitare !

Hæc Fabula innuit, longè melius interdum esse injuriam sustinere, quàm dum unum punire volumus, multos nobis inimicos comparare.

De Aucape & Fringilla.

Auceps tetenderat Volucris retia, largamque in area effuderat escam: pascentes tamen aves capiebat, quia sibi videbantur paucae: quibus pastum avolantibus, aliæ pastum adveniunt; quas quoque propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum ordine servato, ac aliis advenientibus, aliis abeunt illo semper majorem prædam expectante, tandem vespescere cœpit. Tunc auceps amissa spe multipiendi cum jam tempus esset quiescendi, attrahens unam tantum fringillam, quæ infelix in areâ remansit cepit.

Hæc Fabula indicat, qui omnia comprehendere volunt, pauca vix capere posse.

De Milite & duobus Equis.

Miles, equum habens optimum, emit alium nequiorē quàm illi bonitate parem, quem multo diligenter quam priorem nutriebat. Tum posterior priori sic ait: Cur me dominus quam te impensius curat, cum tibi que pulchritudine, neque robore, neque velocitate parandus sim? Cui ille, Est hæc, inquit, hominum turba, ut semper in novos hospites benigniores sint.

Hæc Fabula indicat hominum amentiam, qui nova, et deteriora sint, solent veteribus antepone.

De Sue & Canis.

Sus irridebat Canem odorisequum, qui domino summo mure & caudâ adlaretur, quo ad artem aucupariam multis verberibus, auriumque vellicationibus instructus. Cui Canis, Nescis, inquit, insane, nescis ex verberibus illis sum consecutus. Per ea enim suaviter perdicum coturnicumque carnibus vescor.

*Hæc Fabula nos monet, ne iniquo feramus animo præce-
bis rum verbera, quæ multorum bonorum causâ consueverunt*

De Trabe Boum pigritiam increpante.

Rabs quæ curru vehebatur, boves ut lentulos incre-
pabat, dicens, Currite pigri, onus enim leve porta-
Cui boves, Irrides, nos, responderunt. Ignoras quæ te
na maneat. Onus hoc nos citò deponemus; tuum
em tu, quoad rumparis, sustinere cogeris. Indoluit
abs, nec ampliùs boves vitiis laceßere ausa est.

*Hæc Fabula quemlibet monet, ne aliorum insultet calamita-
tis, cum ipse possit maioribus subjici.*

De Carduele & Puero.

Arduelis avis interrogata à puero, à quo deliciis ha-
bita, & suavibus largisque cibis nutrita fuerat, cur
eâ egressa regredi vellet? Ut meo, inquit, me arbi-
tu, non tuo, pascere possim.

*Hæc Fabula indicat, vitæ libertatem cunctis deliciis ante-
endam.*

De Scurra & Episcopo.

Curra quidam calendis Januarii ad Episcopum quen-
dam, divitem quidem, sed avarum, accedens, numis-
aureum strenæ nomine petiit. Antistes insanire ho-
nem dixit, qui crederet tantam pecuniam sibi in stre-
m dari. Tunc Scurra nummum argenteum efflagitare
epit. Sed cum ille hoc quoque nimium sibi videri di-
cet; æreum quadrantem ut saltem sibi traderet, ora-
t. Sed cum nè hunc quoque posset ab Episcopo ex-
quere, Reverende, inquit, Pater, saltem benedictione
me pro strenâ imperti. Tunc Episcopus, Flecte,
quit, genua, fili, ut tibi benedicam. At ego, inquit
scurra, benedictionem istam tuam tam vilem nolo. Si
m nummum æreum valeret, eam mihi nunquam pro-
to concederes.

Hæc Fabula contra eos Episcopos & Sacerdotes conficta, qui divitias & opes pluris faciunt, quàm cuncta Ecclesiæ sacra atque mysteria.

De Upupa indignè honorata.

INvitatæ fere omnes aves ad aquilæ nuptias, indignè reant, Upupam cæteris præferri, qui coronâ insignis esset, & versicoloribus pennis ornata, cum semper in stercore & sordes solita esset volitare.

Hæc Fabula stultitiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis potius vestium nitorem, præstantiamque formæ, quàm virtutes moresque soleant attendere.

De Sacerdote & Pyris.

Sacerdos quidam gulosius, extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum, quorum ne unum quidem attigisse quamvis magna affectus fame, quin potius ea ludibrium habens. lotio consperxit; indignabatur enim ejusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lauras accedebat. Sed cum in itinere torrentem quendam ita imbratæ auctum effendisset, ut sine vitæ periculo eum transire non posset, domum redire constituit. Revertens autem jejunos, tanta est, oppressus fame, ut nisi pyram quæ urina consperferat, comedisset, cum aliud non veniret, extinctus fuisset.

Hæc Fabula monet nihil esse contemnendum, cum nihil tam vile & abjectum, quod aliquando usui esse non possit.

De Mulo & Equo.

Mulus conspicens equum aureo fræno ephippiatum insignem, & purpureis opertum phaleris, rubebatur invidia, illum beatum reputans, qui continuo timis vesceretur cibis, & decoro amiciretur ornatu. autem præ illo infelicem, qui clitellis male dolatis pressus quotidie maxima onera ferre cogeretur. ubi vidit equum è pugna redeuntem multis affectu

ta vulneribus, præ illius calamitate se felicem appellabat,
Ecc longe melius esse, dicens, quotidiano labore durum vi-
 ctum quæritare. & turpiter vestiri, quàm post opimos
 & delicatos cibos, & tantos ornatos, mortis adie discrimina.

gn *Hæc Fabula monet, regibus & principibus minè inveni-*
nsi *dendum, quia divitius & opibus abundant, cum vitam*
r *eorum longe pluribus periculis, quàm pauperum, videamus*
us *esse subiectam.*

, g *De Porco & Equo.*

nu **P**ORCUS conspicens equum bellatorem, qui catafractus
n *ad pugnam prodibat; Stulte, inquit, quò properas?*
att *In pugna enim fortasse morieris. Cui Equus Tibi*
ud *inter lorum sordesque impingusto, cum nihil dignum*
at *laude gesseris, culcellus adimet vitam; mortem vero*
mb *meam comitabitur gloria.*

tra *Hæc Fabula innuit, honestius esse rebus præclare gestis*
au *occumbere, quàm vitam turpiter actam protrahere.*

ra *De Coriario emente pellem Ursi à Venatore*
non *nondum capti.*

au **C**ORIARIUS ad venatorem accedens, emit ab eo pel-
ra *lem Ursi, pecuniamque pro eâ protulit. Ille sibi*
non *in præsentia pellem Ursi non esse, cæterum postridie*
nih *venatum profecturum usque interfecto, pellem il-*
it. *lius ei se daturum pollicetur. Coriarius animi gratiâ*
ap *cum venatore in silvam profectus, altissimam arborem*
rus *ascendit, ut inde Ursi venatorisque certamen prospice-*
ud *ret. Venator intrepidus ad antrum ubi Ursus latebat,*
tu *profectus, immisis canibus, illum exire compulit:*
atis *qui evitato venatoris ictu eum prostravit humi. Tunc*
r. *venator, sciens hanc feram in cadavera non sævire,*
fed *anhelitu retento, se mortuum simulabat. Ursus na-*
 ribus admotis olfaciens, cum illum nec naso nec cor-
 die spirantem deprehenderet, abcessit. Coriarius cum
 feram abesse perspiceret, ac nihil amplius adesse peri-
 culi,

culi, ex arbore se deducens, & ad venatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui venator, Monuit me, inquit ne deinceps ursi pellem vendere vellem, nisi eum prius ceperim.

Hæc Fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite.

Eremita quidam, vir sanctissimæ vitæ, militem hortabatur, ut relictâ seculari militia, quam absque Deo offensus & animi discrimine pauci exercent, tandem in corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti. Cum miles, Faciam, inquit, quod mones, pater; verum enim est, quod hoc tempore milites neque stipendia exigere valeant, licet exigua sint, neque prædari possint.

Hæc Fabula indicat, multos vitiis renunciare, quia illi amplius exercere non possunt.

De Viro & Uxore, bigamis.

VIR quidam, defunctâ Uxore quam valde dilexerat duxit alteram, & ipsam viduam, quæ assidue ei prioris mariti virtutes fortiaque facinora objiciebat. Cui ut par referret, ipse quoque defunctæ Uxoris mores probatissimos pudicitiamque insignem referebat. Quodam autem die, viro irata; pauperi, eleemosynam petenti, partem caponis, quem in cœnam utrisque coxerat, dedit, dicens Do tibi hoc pro animâ prioris viri. Quod audiens maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit, dicens Et ego quoque do tibi hoc pro anima Uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quod cœnarent tandem non habuerunt.

Hæc Fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui possunt optimè vindicare.

De Leone & Mure.

LEO laqueo captus silvæ, cum se ita irretitum videret ut nullis viribus se inde posse explicare confideret, murem rogavit, ut abroso laqueo eum liberaret promittens tanti beneficii se non immemorem futurum; quod cum mus promptè secisset, Leonem rogavit, ut filiam ejus sibi traderet in Uxorem, Nec abnuit Leo, ut benefactori suo rem gratam faceret. Nova autem nupta ad virum veniens, cum eum non videret, casu illum pede pressit atque contrivit.

Hec indicat Fabula, Matrimonia, & cetera consortia improbanda, quæ ad imparibus contrahuntur.

De Ulmo & Silere.

ULmus, in ripâ fluminis nata, filer sibi proximum irridebat, ut debile & invalidum, quod ad omnem vel levissimum undarum impetum flecteretur, suam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quod multos annos assiduos amnis impetus inconcussa pertulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui filer, ridens inquit, Cur me deseris, vicina? Ubi est nunc fortitudo tua?

Fabula significat, sapientiores esse, qui potentioribus cedunt, quàm qui resistere volentes, turpiter superantur.

De Cera duritiem appetente.

CEra ingemiscebat, se mollem, & cuicunque levissimo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem lateres ex luto multo se molliori factos in tantam duritiem ignis calore pervenisse, ut multa perdurarent secum, se jecit in ignem, ut eandem duritiem consequeretur. Sed statim igne liquefacta, consumpta est.

Hæc admonet Fabula, ne appetamus quod est nobis à natura denegatum.

De Agricola Militiam & Mercaturam affectante.

Agricola quidam agrè terebat, se assiduè terram volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire; cùm nonnullos videret milites, qui actis præliis rem auxerant, ut bene induti incederent, & laetis epulis nutriti, beatam agerent vitam. Venditis igitur ovibus, capris, ac bobus, equos emit & arma, & in militiam profectus est. ubi cùm ab imperatore suo malè pugnatum esset, non solum quæ habebat perdidit, sed etiam pluribus vulneribus affectus est. Quare damnatâ militiâ mercaturam exercere statuit, ut in quâ majus lucrum & minorem laborem existimabat. Prædiis igitur venditis, cum navem mercibus implevisset, navigari cœperant, sed cum in alto esset, tempestate magnâ cœpta, navis submersa est, & ipse cum cæteris qui in eâ erant, ad unum omnes periit.

Hæc Fabula admonet, quemlibet debere suâ sorte esse contentum, cum ubique sit parata miseria.

De Asino & Scurra.

Asinus indignè ferens Scurram quendam honorari, & pulchris vestibus amiciri, quia magnos ventris edebat sonos, ad magistratus accessit, petens ne se minus quàm Scurram honorare vellent. Et cum magistratus admirantes eum interrogarent, cur se ita honore dignum duceret? Quia inquit, majores quàm Scurra crepitus ventris emitto, eosque absque fœtore.

Hæc Fabula eos arguit, qui in rebus levissimis, suis pecunias profundunt.

De Amne suum fontem convitiis laceffente.

Amnis quidam suum fontem convitiis laceffebat, ut inertem, quod immobilis staret, nec ullos haberet pisces: Se autem plurimum commendabat, quod optimos crearet pisces, & per valles blando murmure serperet. Indignatus fons in amnem velut ingratum, undas

undas repressit. Tunc amnis, & piscibus, & dulci sonu privatus, exaruit.

Hæc Fabula eos notat, qui bona quæ agunt, sibi arrogant non Deo attribunt, à quo ceu à largo fonte, nostra bona procedunt.

De Viro maligno & Dæmone.

VIR malignus cum plurima perpetrasset scelera, & sæpius captus, & carcere conclusus arctissimè pervigili custodiâ teneretur, dæmonis implorabat auxilium; qui sæpenumero illi affuit, & è multis eum periculis liberavit. Tandem iterum deprehenso, & solitum auxilium imploranti, dæmon, magnum calceorum pertusorum fascem super humeros habens, apparuit dicens, Amice, amplius tibi auxilio esse non possum; tot enim loca pro te liberando hætenus peragravi, ut hos omnes calceos contriverim; nulla etiam mihi superest pecunia, quâ alios valeam comparare; quare pereundum est tibi.

Hæc admonet Fabula, ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

De Avibus plures Reges eligere volentibus.

AVES consultabant de pluribus regibus eligendis, cum aquila tantos volucrum greges sola regere non posset; fecissentque voto satis, nisi cornicis monitu à tali consilio destitissent. Quæ cum causam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos; Quia difficilior, inquit, plures, quam unus saccus, implentur.

Hæc Fabula docet, longè melius ab uno, quàm à multis principibus gubernari.

De Muliere, quæ pro Viro se velle mori dicebat.

MATRONA quædam admodum pudica & viri amatissima, ægre ferebat, maritum adversa valetudine detineri; lamentabatur, ingemiscebat, & ut suum

suum in virum amorem testaretur, rogabat mortem, ut si maritum sibi esset ereptum, se potius quam illum vellet occidere. Inter hæc verba, mortem cernit horribili aspectu venientem; cujus timore perterrita, & jam sui voti poenitens, Non sum ego, inquit, quem petis, jacet ibi in lecto quem occisura venisti.

Hæc Fabula indicat, neminem esse adeo amantem amici, qui non malit sibi bene esse, quam alteri.

De Adolescente in funere matris canente.

VIR quidam defunctam uxorem, quæ ad sepulchrum efferebatur, lacrymis & fletibus prosequabatur, filius verò ejus canebat. Qui cum à patre increparetur ut amens & insanus, qui in matris funere cantaret, cum una secum mœstus esse & flere deberet. Pater, mi, inquit, si sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi irasceris gratis concinenti? Cui pater, Non tuum, inquit, & sacerdotum est idem officium.

Hæc Fabula indicat, non omnia omnibus esse decora.

De Viro Zelotypo, qui uxorem dederat amico custodiendam.

VIR Zelotypus uxorem, quam parùm pudicè vivere compererat, cuidam amico, cui plurimum fidebat, dederat custodiendam; ingentem pollicitus pecuniam, si eam ita diligenter observaret, ut nullo modo conjugalem violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus custodiam hanc nimis difficilem, & ingenium suum versutia mulieris vinci comperisset, ad maritum accedens, dixit Se amplius nolle hanc tam duram gerere provinciam, quandoquidem ne Argus quidem, qui totus oculatus fuit, mulierem invitam posset custodire; addidit præterea, si necesse sit, malle se anno integro saccum plenum pulicibus quotidie in pratum deferre, solutoque sacco eos inter herbas pascere, vespereque factò, omnes domum reducere, quam uno die impudicam mulierem servare.

Hæc

Hæc Fabula indicat, nullos custodes ita esse diligentes qui impudicas mulieres valeant custodire.

De Viro clysteres recusante.

VIR quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat; ad quem curandum plures accesserunt medici; (ad mea enim catervatim convolant muscæ) eorum unus inter cætera dicebat, Opus esse clysteribus vellet convalescere. Quòd cum vir, hujusmodi insuetus medicinæ, audiret, furore percitus, Medicos domi ejici iubet, dicens, Eos esse insanos, qui, cum caput ipsi dolet, podicem vellent mederi.

Hæc Fabula innuit, omnia etiam salutaria, insuetis & inexpertis, & aspera & obfutura videri.

De Asino ægrotante, & Lupis visitantibus.

ASINUS ægrotabat, fama que exierat, eum cito moriturum. Ad eum igitur visendum cum Lupi calesque venissent, peterentque à filio quomodo pater se haberet; ille per ostii rimulam respondit, Meliùs quàm velletis.

Hæc indicat Fabula, quòd multi fingunt moleste ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire.

Quod Nuci, Asino, & Mulieri prosunt verbera.

MULIER quædam interrogabat nucem secus viam natam, quæ à prætereunte populo faxis impetabatur, quare esset ita amens, ut quò pluribus majoribusque verberibus caderetur, eò plures præstantioresque fructus procreearet. Cui juglans, Esne inquit, proverbii immemor ita dicentis?

Nux, Asinus, Mulier, simili sunt lege ligati:

Hæc tria nil recte faciunt, si verbera cessent.

Hæc Fabula innuit, sæpe homines propriis jaculis se solere infodere.

De Asino laborum finem non inveniente.

ASINUS hyberno tempore plurimùm angebatur, quod nimio afficeretur frigore, & durum palarum habere victum; quare vernam temperiem & teneras herbas

bas optabat, sed cum ver advenisset, cogereturque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum ad fornacem, indèque lateres, imbrices, regulas ad diversa loca deferre; pectusque veris, in quo tot labores tolerabat æstatem omnibus votis expectabat, ut dominus messis impeditus eum quiescere pateretur. Sed tunc quoque cum messes in aream, & inde domum triticum ferri compelleretur, nec quieti sibi locus esset, autumnum saltem laborum finem fore sperabat. Sed ubi ne tunc quoque malorum terminum adesse cernebat, cum quotidie vinum, poma, ligna portanda essent, rursus hyemis nivem & glaciem effluebat, ut tum saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc Fabula indicat, nulla esse præsentis vitæ tempora, quæ non perpetuis sunt subiecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

Mures complures in cavo parietis commorantes contemplabantur felem quæ in tabulato capiti demisso tristi vultu recumbebat; Tunc unus ex iis. Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur; vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfert, volo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem necesse amicitiam. Quæ cum dixisset & propius accessisset, fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc videntes secum aiebant, non est profecto, non est vultui temere credendum.

Hæc Fabula innuit, non ex vultu, sed ex operibus homines judicandos; cum sub ovina pelle sæpe atroces lupi deliteant.

De Asino, qui Hero ingrato serviebat.

Asinus, qui viro cuidam ingrato multos annos infensus pede servierat, semel, ut fit, dum sarcinæ pressus esset gravi, & salebrosa incederet via, sub onere recidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus, surger

do argere compellabat, pigrum animal & ignavum nuncu-
mans. At ille miser inter verbera hæc secum dicebat ;
eris infelix ego, quàm ingratum sortitus sum herum ! Nam
bat quamvis ei multo tempore sine offensâ servirem, tamen
nesson hoc unum delictum tot meis pristinis beneficiis
compensat.

*Hæc Fabula in eos conficta est, qui beneficiorum sibi collato-
rum immemores, etiam minimam benefactoris sui in se offen-
sæ atroci pœna prosequuntur.*

De Lupo suadente Histrici ut Tela deponeret.

Upus esuriens in histricem intenderat animum ; quam
tamen, quia sagittis undique munita erat, invadere
audebat. Excogitatâ autem eam perdendi astutiâ,
i suadere cœpit, ne pacis tempore tantum telorum
ius tergo reportaret ; quandoquidem non aliquid sagit-
tæ, nisi cum prælii tempus instaret, portarent. Cui
strix, Adversus Lupum, inquit, semper præliandi
tempus esse credendum est.

*Hæc Fabula innuit, virum sapientem oportere adversus
micorum & hostium fraudes semper esse munitum.*

De Mare liberante Milvum.

MILVUS conspicatus milvum laqueo aucupis implicitum
misertus est avis quamvis sibi inimicæ, abrosisque
vincte vinculis evolandæ viam fecit. Milvus tantî imme-
ner beneficii, ubi se solutum vidit, murem nil tale su-
cantem corripens, unguibus & rostro laceravit.

*Hæc Fabula indicat, malignos hujusmodi gratias suis bene-
factoribus solere impendere.*

*De Cochleâ petente à Jove, ut suam domum secum
ferre posset.*

JUPITER ab exordio mundi singulis animalibus
munera, quæ petissent, elargiretur, Cochleâ ab eo
ut domum suam posset circumferre. Interrogata à
Jove, quare tale ab eo munus exposceret, quod illi grave

bas optabat, sed cum ver advenisset, cogereturque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum ad fornacem, indèque lateres, imbrices, tegulas ad diversa loca deferre; petrusque veris, in quo tot labores tolerabat æstatem omnibus votis expectabat, ut dominus messis impeditus eum quiescere pateretur. Sed tunc quoque cum messes in aream, & inde domum triticum ferri compelleretur, nec quieti sibi locus esset, autumnum saltem laborum finem fore sperabat. Sed ubi ne tunc quoque malorum terminum adesse cernebat, cum quotidie vinum, poma, ligna portanda essent, rursus hyemis nivem & glaciem effl gitabar, ut tum saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc Fabula indicat, nulla esse præsentis vitæ tempora, quæ non perpetuis sunt subiecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

Mures complures in cavo parietis commorantes contemplabantur felem quæ in tabulato capitulum demisso tristi vultu recumbebat; Tunc unus ex iis, Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur; vultu enim isto sanctimoniam quandam præfert, volo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem æternam amicitiam. Quæ cum dixisset & propius accessisset, fele captu & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc videntes secum aiebant, non est profecto, non est vultui temere credendum.

Hæc Fabula innuit, non ex vultu, sed ex operibus homines judicandos; cum sub ovina pelle sæpe atroces lupi delitescant.

De Asino, qui Hero ingrato serviebat.

Asinus, qui viro cuidam ingrato multos annos infensum pede serviebat, semel, ut fit, dum sarcinæ pressus esset gravi, & salebrosa incederet via, sub onere recidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus, surger

do argere compellabat, pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille miser inter verbera hæc secum dicebat; infelix ego, quàm ingratum sortitus sum herum! Nam bat uamvis ei multo tempore sine offensâ servirem, tamen non hoc unum delictum tot meis pristinis beneficiis quompenfat.

Hæc Fabula in eos conficta est, qui beneficiorum sibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris sui in se offensam atroci pœna prosequuntur.

De Lupo suadente Histrici ut Tela deponeret.

Upus esuriens in histricem intenderat animum; quam tamen, quia sagittis undique munita erat, invadere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi astutiâ, lupus suadere cœpit, ne pacis tempore tantum telorum usus tergo reportaret; quandoquidem non aliquid sagittarum, nisi cum prælii tempus instaret, portarent. Cui Histrix, Adversus Lupum, inquit, semper præliandi tempus esse credendum est.

Hæc Fabula innuit, virum sapientem oportere adversus inimicorum & hostium fraudes semper esse munitum.

De Mare liberante Milvum.

MILVUS conspicatus milvum laqueo aucupis implicitum misertus est avis quamvis sibi inimicæ, abrosisque tentante vinculis evolandi viam fecit. Milvus tanti imminenti beneficii, ubi se solutum vidit, murem nil tale succantem corripiens, unguibus & rostro laceravit.

Hæc Fabula indicat, malignos hujusmodi gratias suis beneficiis solere impendere.

De Cochleâ petente à Jove, ut suam domum secum ferre posset.

JUPITER ab exordio mundi singulis animalibus munera, quæ petissent, elargiretur, Cochleâ ab eo ut domum suam posset circumferre. Interrogata à Jove, quare tale ab eo munus exposceret, quod illi grave

& molestum futurum erat. Malo, inquit, tam gra-
onus perpetuò ferre, quàm, cùm mihi libuerit, malu-
vicinum non posse vitare.

*Fabula indicat, malorum vicinitatem omni incommodo f-
giendam.*

De Herinaceo Viperam hospitem ejiciente.

Herinaceus hyemem adventare præsentens, blan-
viperam rogavit, ut in propria illius cavernâ
versu vim frigoris locum sibi concederet. Quod cū
illa fecisset, herinaceus hūc atque il'ūc se provolvere
spinarum acumine viperam pungebat, & vehementi d-
lore torquebat. Illa male secum actum videns quan-
herinaceum suscepit hospirio, blandis eum verbis, ut ex-
ret, orabat, quandoquidem locus duobus esset angustu-
Cui herinaceus, Exeat, inquit, qui hic manere non pote-
Quare Vipera, sentiens sibi locum ibi non esse, illi
cessit hospitio.

*Fabula indicat, eos in consortio non admittendos, qui
possunt ejicere*

De Lepore sese Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

Lepus sese dignum reputabat qui Vulpi præferret
quoniam longe illam pedum pernecitate superab-
Tum Vulpes. At ego, inquit, ingenium sum fort-
præstantius, quo sæpius quàm tu pernecitate tuâ car-
endo

*Hæc Fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab in-
mo longè superari.*

De sene, ob impotentiam, libidinem carnis relinquire.

VIR quidam sanctitate præditus singulari, sen-
quendam admonebat, ut tandem, vitia libidinis
mittat, cui vehementer insudabat. Cui senex, Obtem-
rabo, inquit, pater sancte, sanctissimis optimisque ad-
nitionibus tuis: Nam usum veneris admodum m-
obesse sentio, & virga mihi amplius non arrigitur.

Fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, sed timore pœnæ & impotentia à consuetis vitiis desistere.

De Agricola quodam & Poeta.

Agricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cum eum inter libros solum offendisset, interrogavit eum, quo pacto ita solus vivere posset? Cui: Solus inquit, tantum esse coepi, postquam te huc contulisti.

Fabula indicat, eruditos viros, qui doctissimorum virorum haec continuè stipantur, tunc solos esse, cum inter illiteratos pines fuerint.

De Lupo Ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

Upus Ovis pelle indutus, Ovium se immiscuit gregi, quotidieque aliquam ex eis occidebat; quod cum for anima vertisset, illum in altissima arbore suspendi.

Interrogantibus autem cæteris pastoribus, cur Ovis suspendisset, aiebat, Pellis quidem, ut videtis, est mea, opera, autem erat Lupi.

Fabula indicat, homines non ex habitu, sed ex operibus iudicandos; quoniam multi sub vestimentis ovium lupina agunt opera.

De Patre Filium ad virtutes frustra hortante.

Pater quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis ut derelictâ vitiorum viâ virtutibus iniret, quæ ei laudem, & decus erant parituræ. Cui: Frustra, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris; tuos enim prædicatores. ut aiunt, audivi, qui longe te magis ad virtutum hortabantur viam, nunquam tamen me admonitionibus obsecutus sum.

Fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu à vitiis velle discedere.

De Cane oves domini sui occidente, à quo suspensus est.

PASTOR quidam Cani oves suas dederat custodiendū optimis illum pascens cibis. At ille sæpe aliquā ovem occidebat. Quod cum pastor animadvertisset, nem capiens, eum volebat occidere. Cui Canis, Quam me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domesticis tuis, interficere potius lupum, qui continuò tuo insidiatur ovibus. Imo, inquit pastor, te quam lupum morte dignum me puto. Ille enim palàm se meum hostem profitetur; verò sub amicitiae specie quotidie meum inminuit gregem.

Hec innuit Fabula, longe magis puniendos, qui sub amicitiae specie nos ledunt, quàm qui aperte se nostros inimici profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARIES quidam inter lanigeros greges erat, tantum animum & capitis firmitate, ut cæteros Arietes tantum facillè superaret; quare cum nullum amplius arietem inveniret, qui occurrenti sibi auderet obistere, crebris elatus victoriis, taurum ausus est ad certamen provocare. Sed primo congressu, cum in tauri frontem arietasset, tam atroci ictu percussus est, ut moriens hæc diceret, Stultus ego quid egi? Cur potentem adversarium ausus sum lacessere, cui me in rem creavit natura?

Fabula indicat, cum potentioribus non esse certandum.

De Vidua & Asino viridi.

VIDUA quædam coelibatum exorsa, nubere cupiebat, sed non audebat, verita vulgi irrisiones, qui ledictis eas solet incessare, quæ ad secundas transiunt nuptias; sed commater ejus, quam contemnendæ ejus populi voces, hac arte monstravit. Jussit enim Asinum album, quem Vidua habeat, viridi colore depingi, per omnes urbis vicos circumduci. Quod dum fi-

ita admiratio ab initio omnes invaserat, ut non solum
 eri, verum etiam senes hac re insolita moti, Asinum
est. mi gratia comitarentur. Deinde cum huiusmodi ani-
 endi quotidie per urbem duceretur, desierunt admirari.
 liquem, inquit ad Vidnam commater, eveniet tibi; si
 er, in virum acceperis, per aliquot dies eris Fabula vulgi;
 Quinde hic sermo conticescet.

*Hæc Fabula indicat, nullam rem esse tantâ dignam admi-
 ratione, quæ diuturnitate temporis non desinet esse mira-
 m.*

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

Quila in altissima arbore nidulata, catulos Cuniculi,
 qui non longe illinc pascebantur in escam pullo-
 rum repuerat; quam Cuniculus blandis orbat
 bis ut suos sibi filios restituere dignaretur. At illa,
 m ut pusillum & terrestre animal. & ad sibi nocen-
 m impotens arbitrata, eos in conspectu matris un-
 a bus dilacerare, & pullis suis epulandos apponere non
 tes bitavit. Tunc Cuniculus filiorum morte commotus,
 hunc injuriam minime impunitam abire permisit; ar-
 sistem enim, quæ nidum sustinebat, radicibus effodit;
 rtate levi impulsu ventorum procidens, pullos Aquilæ
 rinuc implumes & involucre in humum deiecit; qui
 ut eris depasti magnum doloris solatium Cuniculo præ-
 ur erunt

*Hæc indicat Fabula, neminem potentiâ suâ fretum imbe-
 liores debere despicere, cum aliquando infirmiores potenti-
 am injurias ulciscantur.*

De Lupo pisce fluvii maris regnum aff. tante.

Upus piscis erat in amne quodam, qui pulchritudi-
 ne, magnitudine, ac robore cæteros ejusdem flumi-
 pisces excedebat. Unde cuncti eum admiraban-
 fir, & tanquam regem præcipuo prosequabantur hono-
 Quare in superbiam elatus, majorem principatum

cæpit appetere. Relicto igitur amne in quo multos antea nos regnauerat, ingressus est mare, ut ejus regnum vendicaret. Sed offendens Delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, irâ ab illo infectatus est, ut fugiens vix amnis ostium ingrederetur; unde amplius ausus sit exire.

Hæc Fabula nos admonet ut rebus nostris contenti, ea appetamus quæ nostris viribus sunt longe majora.

De Ove Pastori convitiante.

Ovis convitiabatur pastori, quod non contentus laqueis quod in usum suum filiorumque ab ea mulgebant, insuper illam vellere denudaret. Tunc pastor iratus ferum ejus trahebat ad mortem. Ecquid, inquit Ovis, potest mihi facere potes? Ut te, inquit, pastor, occidam, si lupis canibusque projiciam devorandam. Siluit Ovis, quia majora adhuc mala formidans.

Hæc Fabula indicat, non debere homines in Deum excelsi descere, si divites & filios ipsis permittat auferri; etiam majora & viventibus & mortuis possit inferre supplicia.

De Auriga & Rota currus stridente.

Auriga interrogabat currum quare rota quæ erat anterior strideret, cum cæteræ idem non facerent. Cui currus, Ægroti, inquit, semper morosi & queruli esse consueverunt.

Hæc Fabula indicat, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

De Viro amicos experiri volente.

VIR quidam dives admodum & liberalis magnam habebat amicorum copiam quos ad cœnam sæpius invitabat; ad quem libentissimè accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter convocavit, dicens, Obortos sunt inimicos, ad quos perdendos ire statuerat; quare ceptis armis secum irent, ut illatas sibi ulciscerentur injurias. Tum omnes præter duos sese excusare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amicos

um numero habuit; quos deinde singulari amore profectus est.

Hæc Fabula indicat, adversum fortunam amicitia experientum esse quàm optimum.

De Vulpe carnem Leporis Cani laudante.

Vulpes cum fugeretur à Cane & jamjam esset capienda, nec ullam aliam evadendi viam inveni e, se posse cognosceret; Quid me, inquit, ô Canis, perdere culas, cujus cara tibi usui esse non potest? Cape potius Legehorum illum (non procul enim lepus aberat) cujus carus sem suavissimam mortales esse commemorant. Canis pestitur morus consilio Vulpis, omisi Vulpe, Leporem secutus est; quam tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit. Paucis post diebus lupus conveniens Vulpem, vehementer eam accusabat (verba enim ejus audierat) quod se Cani demonstrasset. Cui vulpes. Quid me accusas, lepus, cum tantopere te lausavi? Quid diceres si te vituperassem?

Hæc Fabula indicat, multos mortales, sub laudationis specie, aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem, à Jove petentibus.

Lepus & Vulpes à Jove petebant hæc ut calliditati suæ pedum celeritatem; ille, ut velocitatem suæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ita respondit, Ab origine mundi è sinu nostro liberalissimo singulis animalibus sua munera sumus elargiti: uni autem omnia tradidisse, aliorum fuisse injuria.

Hæc indicat Fabula, Deum singulis sua munera ita esse equali lance largitum, ut quisque esse debeat suâ sorte contentus.

De Equo inculto, sed veloci, & cæteris eum irridentibus.

Qui complures ad Circenses ludos fuerant adducti pulcherrimis phaleris ornati, præter unum quem

cæteri incultum, & ad hujusmodi certamen ineptum induebant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sa ubi currendi tempus advenit, & dato tubæ signo cum carceribus, exsilière; tum demum innotuit quanto paulò ante irrisus, cæteros velocitate superaret, omnium enim aliis post se longo intervallo relictis, palmam accutus est.

Fabula significat, non ex habitu, sed ex virtute homines judicandos.

De Rustico per vocem hœdi ad Jurisconsultum admissio.

Rusticus quidam gravi lite implicatus, ad quendam jurisconsultum accesserat, ut eo patrono sese explicaret. At ille aliis negotiis impeditus renunciari jubetur non posse nunc illi vacare; quare abiret, alias reditur. Rusticus qui huic ut veteri fidoque amico plurimum fidebat sæpius rediens nunquam admissus est. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem secum deferre ante ædes jurisperiti stabat; & hœdum vellicans, illum balare coegit. Janitor qui ex præcepto heri dona portantes statimmittere solebat, audita voce hœdi jam illico aperiens, hominem introire jubet. Tunc Rusticus ad hœdum conversus. Gralias, inquit, ago hœdum le mi, qui tam faciles mihi has effecisti fores.

Fabula indicat, nullas res tam duras difficilesque esse quæ munera non aperiunt.

*De Adolescente ex coitu infirmo,
& Lupo*

Adolens quidam uxorem duxerat, & ipsam quodam Adolescentulam formosam admodum & libidinosam; cujus effluviæ libidini dum satisfacere cupit, lumbos exhaustit, ut paucis post diebus macilentus fieret & mortuo magis quàm vivo similis videretur; non gredi, non stare, non aliquod opus facere poterat,

in irut senex quidam, apricatione gaudebat. Dum ergo in r. Saprico stans loco, calore solis sese calefaceret, accidit cunut venatores qui Lupum fuerant infectati, illac iter to hhaberent, quos cum adolescens interrogaret, cur Lupum onil non ceperant; Ob incredibilem, inquit, illius veloci- m atatem, illum assequi non potuimus. Tunc ait adolescens, Uxorem profecto hic Lupus habere non debet; si enim omi uuxeri junctus esset nunquam tantâ pedum pernecitate polleret.

Hæc indicat Fabula, neminem esse adco robustum & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum & debilem reddat.

*De Seno juvenem poma sibi surripientem
saxis deiciente.*

Senex quidam juvenem sibi poma surripientem blandis orabat verbis, ut ex arbore descenderet, nec res suas vellet auferre. Sed cum incassum verba funderet, ju- vene ejus ætatem ac verba contemnente; Non in verbis tantum, inquit, verum etiam in herbis audio esse virtu- tem. Herbas igitur vellere, & in illum jacere cœpit. Quod juvenis conspicatus, in vehementem risum effusus est, & senem delirare arbitratur, qui crederet eum ex arbore herbas posse depellere. Tunc Senex omnia expe- riri cupiens. Quando inquit, verborum & herbarum vires adversus raptorem mearum rerum nullæ sunt, lapi- dibus agam, in quibus quoque dicunt esse virtutem; lapidæque, quibus gremium impleverat, in juvenem ja- ciens, illum descendere & abire coegit.

Hæc Fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda, quam ad armorum confugiatæ auxilium.

*De Luscinia, canem Accipitri pro vita
pollicente.*

Luscinia ab accipitre famelico comprehensa, cum modo se ab eo devorandum esse intelligeret, blandè eum rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro tanto bene- ficio

ficio ingentem mercedem sese relaturam. Cum autem Accipiter eam interrogaret, quid gratiæ referre posset; Aures, inquit, tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi ventrem demulceas sine tuis enim cantibus vivere possum, sine cibo verò non possum.

Hæc Fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum sibi socium eligente.

LEO cum socios adfiscere sibi veller multaque animalia sese illi adiungere optarent idque precibus & votis exposcerent, spreis cæteris, cum Porco solum societatem voluit inire. Rogatus autem causam respondit, Quia hoc animal adeò fidum est, ut amicos & socios suos in nullo quantumvis magno discrimine unquam relinquat.

Hæc Fabula docet, eorum amicitiam appetendam, quæ adversitatis tempore à præstando auxilio non referunt perdem.

De Culice cibum & hospitium ab Ape petente.

CULEX hyberno tempore, cum fame & frigore se percritum conjiceret, ad Apum accessit alvearia, ab eis cibum & hospitium petens; quæ si ab eis fuisset consecutus, promitteret filios earum se artem musicam edocturum. Tunc quædam Apis; At ego malo artem meam liberi mei discant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos nostros iis artibus erudiamus, quæ eos ab inopiâ valent vindicare.

De Asino tubicini, & Lepore tabellario.

LEO rex quadrupedum adversus volucres pugnaturum suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab uno quid ei asini inertia aut leporis timiditas ad victoriam conferre possent, quos ibi inter cæteros milites adesse cernebat; respondit, Asinus, tubæ suæ clangore militem ac pugnam concitabit; Lepus verò, ob pedum celeritatem tabellarii fungetur officio.

Fabula

Fabula significat, neminem adeo contemptibilem, qui aliquâ in re, nobis prodesse non possit.

De Accipitribus inter se inimicis, quos Columbæ composuere.

Accipitres invicem inimici quotidie decertabant, suisque odiis occupati, alias aves minime infestabant. Columbæ illorum vicem dolentes, eos missis legatis composuere. Sed illi, ubi inter se amici effecti sunt, cæteras aves imbecilliores, & maxime Columbas, vexare & occidere non desinebant. Tum secum Columbæ, Quam utilior accipitrum discordia, quam concordia, nobis erat!

Hæc admonet Fabula, malorum inter se odia civium alenda potius quam extinguenda; ut dum inter se digladiantur, viros bonos quiete vivere permittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferente.

VIR quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid sibi vellet facula illa quam nova nupta accensam perternâ domo efferret; rursusque mariti domum ingressura accendit & introfert; Significat, inquit, me hodie ignem è foci mei ædibus ablatum in domum meam inferre.

Fabula significat, sæpenumero mulierem ignem quendam esse, qui mariti bona comburit.

De Prætoris repetundarum damnato.

Prætor, qui pecuniam cui præfuerat, expilaverat; repetundarum damnatus fuerat. Cumque ægre ablata restituerat, dicebat quidam è provincialibus, Hic noster prætor mulieres imitatur, quæ sceleris concientes, mirâ voluptate afficiuntur; cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula innuit, aliena non esse surripienda; ne, illa deponere coacti, mærore conficiamur.

De Sene mortem differre volente.

SENEX quidam mortem, quæ eum à vitâ raptura advenerat, rogabat ut paululum differret, dum testamentum conderet, & cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, Cur non, inquit, hætenus præparasti, toties à me frõnitus? Et cum ille, Eam nunquam à se vilam antea, diceret: Cum, inquit, non æquales tuos modo, quorum nulli fere jam restant, verum etiam juvenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculo hebescere, auditum minui, cæterosque sensus indies deficere, corpus ingravescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam; & te admonitum negas quare ulterius differendum non est.

Hæc Fabula indicat ita vivendum, quasi mortem sempe adesse cernamus.

De Viro avaro Sacculum nummorum allegante.

VIR quidam avarus, qui ingentem aureorum acervum malè partem relicturus moriebatur, interrogat sacculum nummorum, quem morienti sibi iussit afferri, Quibus voluptatem esset allaturus? Cui sacculus, Hæredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto sudore quæsitos, in scotis & conviviiis profundent; & jerdæmonibus, qui animam tuam æternis suppliciis mancipabunt.

Hæc Fabula indicat, stultissimum esse in eis laborare, quæ aliis gaudium, nobis autem sint allatura tormenta.

F I N I S.

LAURENTII VALLENSIS.

In Fabulas Æsopi, è Græco in Latinum sermonem versas,
ad clarissimum virum Arnoldum Foveldam, præfatio.

Promiseram nuper, me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere, ut homo venandi insuetus, cum non possem, ad venationem meam, id est, ad literas me converteri, & forte ad manus venit libellus Græcus ex prædâ navali, 33 Æsopi Fabulas continens. Has omnes bidui labore venatus sum. Mitto igitur ad te sive Fabulas, sive malis coturnices, quibus te oblectare possis & ludere. Etenim si Octavianum, Marcumque Antonium, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accepimus; profecto tu, vir literarum amantissimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis Octaviano aut Antonio pugna cum aliquam harum avium dono dedisset, jucundissimam illis rem gratamque fecisset; ego quoque tibi jucundus gratusque ero, qui plures quam triginta ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices, & si forti hoc te magis juvat, etiam pingues. Oblectant enim hæ Fabule & alunt, nec minas fructus habent, quàm floris. Sed ne donum suum laudare insolentis sit, finem faciam. Tu, si coturnices veras quàm has Fabulas malis, rescribe; mittam namque non modo Coturnices, sed & Perdices. Ex urbe Cæjeta, Calend. Maii, Anno 1538.

De Vulpe & Capro.

Vulpes & Caper sitibundi, in quendum puteum descenderunt; in quo cum perbibissent, circumspicienti reditum Capro, Vulpes ait, Bono animo esto, caper excogitavi namque quo pacto uterque reduces simus, siquidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admodis, cornuaque adducto ad pectus mento, reclinabis, & ego per terga cornuaque tua transfiliens, & extra puteum evadens, te istinc postea educam. Cuius consilio fidem habente Capro, atque ut ille jubebat, obtem-

obtemperante, ipsa è puteo profiliit, ac deinde præ gaudio in margine putei gestiebat exultabatque, nihil hirco curæ habens: Cæterum cum ab hirco ut scedifragi incusaretur, respondit, Enimvero, hirce, si tantum tibi esset sen-ûs in mente quantum est setarum in mentis non prius in puteum descendisses quam de reditu exploratum habuisses.

Fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam veniat.

De Vulpe & Leone.

Vulpes nullum antea Leonem conspicata, cum illi aliquando ex improvise obvâisset, ita conspectum ejus expavit, ut parùm abfuerit quin extingueretur. Quod cum iterum postea accidisset, ad conspectum quidem Leonis exterrita est, sed non ita ut prius. Tercio autem cum Leonem eundem in civitate esset intuita, non modo non exterrita, sed etiam confidenter adiens, cum eo colloca est & confabulata.

Fabula innuit, quod consuetudo & conversatio facit, ut quæ maxime horribila & formidanda sunt, neque horrida neque formidolosa videantur.

De Gallis & Perdice.

GAllos quidam domi suæ cum haberet, mercatus est perdicem, eamque alendam & in societatem gallorum dedit una cum illis saginandum; eamque Galli pro se quisque mordebant abigebantque, perdix autem apud se afflictabatur, existimans ideo talia inferri sibi à Gallis, quod suum ab illorum genere alienum esset. Ubi vero non multo post aspexit illas inter se pugnantes, mutuoque percutiens; recreata à mœrore & tristitia, inquit. Equidem post hæc non afflictor amplius, videns eos etiam inter se dimicantes.

Fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt ne à domesticorum quidem injuriâ abstinere.

De Vulpe & Capite quodam reperto.

Vulpes aliquando in domum citharædi ingressa, dum omnia instrumenta musica, omnem suppellectilem scrutaretur, reperit è marmore caput lupinum timentier fabrique factum; quod cum in manum sumptisset inquit, O caput cum magno sensu factum, nullum usum obtinens!

Hæc Fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

Carbonarius conductâ in domo habitans Fullonem invitavit, qui eo loci proximè venisset, ut iisdem ædibus unâ habitaret Cui fullo, O homo, non est tui factum conducibile; vereor enim ne quicquid ipse imdefacerem, id omne tu Carbonariâ aspergine fusciores.

Hæc Fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

De Viro jactabundo.

VIR quidam aliquandiu peregrinatus, cum iterum domum reversus fuisset cum multa alia in diversis regionibus à se viriliter gesta jactabundus prædicabat, cum vero id maximè, quod Rhodi omnes in certamine liendi superâisset; ejusdem res Rhodios, qui affuerant, testes esse. Ad quem unus assistentium respondens, inquit, O homo, si verum istud est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce Rhodium! ecce hic certamen liendi!

Hæc indicat Fabula, quod ubi vera testimonia adsunt, nihil opus est verbis.

De Viro Apollinem tentante.

VIR quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus: habensque passerculum sub pallio, nem pugno tenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum dicens, Quod habeo in dextrâ, vivitne

an mortuum est? prolaturus passerulum vivum, si i mortuum respondisset; rursus prolaturus mortuum, vivum respondisset: occidisset enim statim sub pal clam priusquam proferret. At deus, subdolan callid tatem hominis intelligens, dixit, O consultor, utruo mavis facere (penes te namque arbitrium est) facito & sive vivum sive mortuum, quod in manibus hab proferto.

Hæc Fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere n que fallere.

De Piscatore & Smaride.

Piscator quidam, demissis in mare retibus, extule sinaridem pusilli corporis, quæ sic Piscatorem on secrabat; Noli me in præsentem capere tam pusillab & minutam; sine abire, & crescere ut postea sic adul e commodo cum majore potiaris. Cui Piscator inquit Ego verò amens sim, si lucrum quod inter manus h beo, licet exiguum, prætermittam, spe futuri bon quantumlibet magni.

Hæc Fabula innuit, stolidum esse qui propter spem major commodi, rem & præsentem & certam, licet parvam, no amplectitur.

De Equo & Asino.

VIR quidam habebat Equum & Asinum. In itinere aud tem faciendo, inquit Asinus Equo, si me salvur vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis no obsequente, Asinus sub onere cadens moritur. Tun dominus jumentorum omnes quas portabat Asinus fallis cinas, simulque corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, & gemens, cur clamore inquit, Væ mihi jumentorum infelicissimo! quali mihi misero mali evenit? Nam recusans partem, nun totum onus porto, & illius insuper corium.

Fabula innuit, majores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utrique sint incolumes.

De Viro & Satyro.

VIR quidam cum Satyro amicitiam inierat; qui cum edendi gratiâ federet, extortâ cœli tempestate ac calore, Vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, Calore oris argentes manus refocillo. Illoque post calidiori edulio allato, cum Vir iterum ad manum cum edulio admovens, calorem cibi aspirati- refrigeraret, interrogat Satyrus quamobrem id faceret: Respondente autem Viro, Ut edulium refrige- . Atqui ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam ulexercebo, qui ex uno ore & calidum promis & fri- olum. Vale.

Fabula innuit, devitandam ejus amicitiam esse cujus anceps est, & non simplex sermo.

De Vulpe & Pardo.

Ulpes & Pardus de pulchritudine altercabantur, & Pardo suam pellem versicolorem extollente; Vul- cum suam præponere non posset, inquit, At quanto speciosior, quæ non corpus, sed animum versicolo- fortita sum!

Fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pul- chritudinem corporis.

De Fele in Fœminam mutata.

Felis quædam delitium formosi erat cujusdam adoles- centis. Hanc ille, ut in Fœminam, mutaret Vene- deprecatus est. unde Dea miserta cupiditatis adole- sculi, convertit bestiam in speciosam puellam. Cujus inardescens adolescentulus, adducit illam se- domum; quibus confidentibus in cubiculo, Ve- volens periculum facere, nunquid illa cum cor- mutasset & mores, murem immisit in medium.

At illa & eorum qui aderant, & cubiculi nuptialis immor, è cubiculo surgens, murem insequabatur, illi comedere cupiens. Tunc dea indignata, eam iterum suam restituit naturam.

Fabula indicat, scelestos homines, etsi conditionem status mutant, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Canibus.

Agricola quidam hyberno sydere in agro depreffus, deficientibus cibariis, primum interfecit ovibus, illarum carnibus vescabatur, mox & prarum, postremo operariis bobus interemptis alebat. Quod Canes cum animadvertissent, inter se collofunt, dicentes: At nos hinc faciamus fugam: Si eoperariis bobus dominus noster non pepercit, nec nquidem parceret.

Fabula indicat fugiendos eos esse cavendosque, qui à fabribus quoque manus non abstinere.

De Aricola filios suos docente.

Agricola filios suos videns quotidie litigantes, n in gratiam inter se reduci potuisse, iussit comres virgulas sibi afferri, (aderant autem filii illic seden. Quæ cum allatæ essent, colligavit omnes in unum lccululum, iussitque singulos filiorum fasciculum capere, eque confringere. Illis vero confringere non valent. e solvens postea fasciculum, tradit singulas singulis eis. lunt gemas, atque illis strimofacileque frangentibus, i nnt lrae & vos filii, maiore si unanimes invicem perstitit. M inextinguibiles vos hostibus, & invictos præbebitis. as minù, ipsa vestra emulatio atque seditio oportet. efi vos prædâ inimicis facietis. ha Fabula docet, quæ res humanas facere vel sencore. ha erementum, vel discipulis iusturam. ab inobtemperantibus minimi modum perit & seditio. ab

De Muliere & Gallina.

Uliet quædam vidua habebat Gallinam quotidie singula ova parientem. Sperans autem Mulier singulis bina ova parituram, si plus tribuisset escæ, opiparè educabat. Gallina verò pinguior effecta, um quidem ovum parturire poterat.

Fabula indicat, quod homines propter luxum & copiarum ingravescentes, ab instituto retardantur.

De Homine quem Canis momorderat.

morfus à Cane quidam, circumibat singulos corrogans curationem; nactusque est quendam, qui à mali qualitate, inquit, Si tu quidem ô Homo, lescere vis, fume crustulum panis madefactum in ine vulneris, & porrige Cani, qui te momordit, lendum. Cui ille deinceps, inquit, Ego meher- si isthuc fecero, dignus sim qui omnibus hujus ur- nibus præmordear.

Fabula indicat, improbos homines, cum maxima beneficia int, tum max ma ad malefacta animari.

De Duobus amicis & Urso.

obus amicis unà iter facientibus, fit ursus obviam; quorum unus perterritus, in arborem scandens latet. Alter vero cùm se imparem Urso fore, & si pugellet, superatum iri intelligeret, procidens, simul mortuum. Ursus autem adveniens, aures & um olfaciebat; illo qui stratus jacebat usquequaintinente respirationem, ita mortuum esse cre- rsus abiit: aiunt enim ursum non sævire in cada- Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, de- as interrogat amicum, quidnam ad aurem Ursus esset locutus. Cui amicus inquit, Admonuit, hac cum hujusmodi amicis iter faciam.

Fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculoso in ab auxilio præstando revocant pedem.

De Adolescentibus & Coquo.

DUO Adolescentes opsonium à Coquo mercati communitè erant. Cæterùm cum Coquus quibuslibet negotiis domesticis animum intenderet vacaretque, Adolescentum partem opsonii in alterius manus immittens Convertente se Coquo, & partem carnis, quæ ab eo requirente; qui carnem fustulerat, jurabat se non habere; qui verò habebat, jurabat se non abstulisse. Cuiusmodi Coquus intellectu Adolescentum astutiâ, inquit, Et si me latet fur, tamen eum, per quem jurastis Domine non latebit.

Hæc Fabula innuit, quod si quid homines celamus, Latine nequaquam celare poterimus, qui solus omnia prospicit, & omnia videt.

De Arundine & Olea.

Disceptabant Arundo & Olea de constantia, de firmitudine, & de firmitate. Olea quidem probris Arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum cillanti. Arundo autem obricebat, non longum tempus expectans. Nam cum ventus vehemens ingruisset, Arundo agitabatur reflectebaturque; Olea verò violentia tormentorum, cum reluctari veller, contrafacta est.

Hæc Fabula innuit, eos qui fortioribus ad tempus cedunt, fortiores esse eis qui non cedunt.

De Tubicini.

ERAT Tubicen quidam qui in militia signum canebat. Is interceptus ab hostibus, ad eos qui circumstiterant Proclamabat, Nolite me; ô viri, innocuum insontem occidere. Nullum enim unquam ego occidi; quipiam hilatius quam hanc tubam habeo. Ad quem illi viri cum clamore responderunt. Tu verò hoc ipso reus trucidaberis, quod cum ipse dimicare nequeas, cum non potes ad certamen impellere.

Hæc Fabula innuit, quod præter cæteros peccant, qui cum improbis principibus se suadent ad inique agendum.

De Aucupe & Vipera.

Uceps quidam sumptis Aucupatoriis retibus ad venandum processit, visoque palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiose Arundines cum rebus ad avem clanculū admovebat, sperans se illam venari posse. Quod cum egit, in altum incuens jacentem peram pedibus preffit; quæ exasperata dolore, hominem momordit. At ille jam deficiens. Me miserum, inquit, qui dum alterum venari volo, ipse ab altero capere pereō!

Hæc Fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occurrere; sæpe tamen ab aliis sustinere.

De Castore virilia sibi amputante.

Astor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicuntur, eiusque genitalia ad artem medicam sanctissima sunt. Ubi videt indagantibus hominibus se capiri (non enim ignorat quamobrem indageretur) ipse genitalia præscindit, atque insequentes prospiciens modo incolumis evadit.

Hæc Fabula indicat, hujus exemplo prudentes debere pro acienda salute nullam rationem habere fortunarum.

De Thyanno & Delphino.

Thyannus, cum Delphinum insequentem præcipiti cursu fugeret, & jamjam capiendus esset, in anfractu quendam se intorsit. Delphinus quoque ad alterum similem ipso impetu alius est. Ad quem Thyannus respiciens, eumque expirantem videns, inquit, jam cum mors non est molesta, videnti eum, qui mihi causa vitæ est, mecum morientem.

Hæc Fabula indicat, equo animo ferre homines calamitates cum eos propter quos in calamitate sunt, calamitosos fieri.

De Cane & Lanio.

CAnis quidam infiliens macellum, Lanio in aliqua occupato, arrepto pecoris corde, fugiebat. quem Ianius conversus fugientem aspiciens, inquit, Canis, abi; ubicunque fueris, te observabo; non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Fabula indicat, iacturam semper esse hominibus doctam.

De vaticinatore quodam.

Vaticinator quidam in foro sedes, fermocinabatur. Cui quidam denunciat, fores domus ejus affraesse, omniaque direpta quæ in domo fuissent. Ad quonuncium vaticinator gemens, properansque cursu domum recipiebat. Quem currentem quidam intue O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum permittis, certe tua ipse non divinasti.

Fabula ad eos spectat, qui res suas non recte administrant, alienis quæ nihil ad eos pertinent, providere & consulantur.

De Egroto & Medico.

Egrotus quidam à Medico interrogatus, quomodo se habuisset; Præter modum respondit sudorem se fuisse resolutum. Cui Medicus, istud, inquit, bonum est. Altero autem die iterum interrogatus quoniam modo se haberet; respondit, Algoribus correptus diu vexatus sum: Et id quoque, inquit Medicus bonum est. Tertio cum ab eodem Medico interrogatus, respondit, Profluvio corporis debilitatus sum. Illud etiam bonum est, inquit Medicus. Postea autem à familiari quodam interrogatus, Quomodo habes amice? Respondit etiam, Bene habeo, sed morior.

Fabula indicat arguendos assentores.

De Asino & Lupo.

Asinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspecto Lupo, ait, O Lupe (en!) præ cruciatu moriturus esca aut tua, aut vulturum, aut corvorum.

um modò abs te munus flagito : Educ prius de pedeculeum, moriar saltem sine cruciatu. Tum lupo somnis dentibus, aculeum mordiente, deprehendens eduxit. Sinus vero doloris oblitus, ferratos calces in faciem ipsi impegit ; fractaque illius fronte, naribus & dentibus, aufugit : Lupo seipsum accusante, ac merito, sibi id enisse, dicente, quod qui didicerat esse laius jumentum, nunc illorum volebat esse chirurgus.

Hæc indicat Fabula, quod qui sua artificia deserunt, transientes se ad alia ipsis non apta, & in discessum veniunt, & in crimen,

De Aucape & Merula.

Uceps teneretur volucribus retia ; quod eminus intuens Merula percontabatur hominem quid ne-
titi ageret ? Ille respondit se condere urbem ; abiit
e longius, & sese abdidit. Merula vero illius verbis
em habens, & accedens ad escam, juxta retia appo-
am, capta est : accurrente Aucape, inquit, O homo,
tu quidem talem urbem condis, haud multos invenies
colas.

*Hæc innuit Fabula, eo maxime modo rem privatam & pub-
am destrui, tum præfides servitiam exercent.*

De Viatore & perâ inventâ.

Viator longum ingressus iter, si quid invenisset, ejus
dimidium Jovi se oblatum vovit. Inventa autem
stea itinere perâ palmarum amygdalarumque
enâ, comedit omnes palmulas amygdalasque ; sed
rum ossa, illarum putamina & cortices ad aram
andam obtulit, inquiens, Habes Jupiter, quod tibi
veram ; quod enim inveni, ejus & interiora & exteriora
offero.

*Fabula innuit, avara propter pecunie cupiditatem etiam diis
liri fallacias.*

De Puero & Matre.

PUER quidam in Schola condiscipuli furatus tabellam alphabetariam attulit Matri suæ; à qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, cœpit furari majora: Tandem à magistratu apprehensus ducebatur ad supplicium. Matre vero ebulliente ac vociferante, rogavit ille satellites ut paulisper cum eâ ad aurem loqui permitterent; quibus permittentibus, & Matre festinabundâ aurem ad eos fissimam admovente, ille auriculam Matris dentibus emorsam evulsum sit. Cùm mater cæterique eum increparent, non modo ut furem, sed etiam ut in parentem suam impium; Haec mihi, inquit, ut perderer, causa exitit; Si enim non tabellam alphabetarium furatum castigasset, nequaquam ad ulteriora progressus, nunc ad supplicium ducerer.

Hæc Fabula indicat, quod qui inter initia peccandi non coercentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Pastore artem nauticam exercente.

PASTOR in loco maritimo gregem pascebat; qui cum viderat mare tranquillum, incessit cupido navigationem faciendi ac mercatum. Itaque venundatis ovibus emptisque palmularum sarcinis, navigabat. Obortâ autem tempestate, & navi mergi periclitantem, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evasit exoneratâ navi. Paucis post diebus venientem quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim sane tranquillum) respondens, inquit, Palmulas iterum vult quantum intermigo, ideoque immortem sese ostendit.

Hæc indicat Fabula, evaditiores effici homines damno atque periculo.

De Filio cujusdam Senis, & Leone.

FILIUM senior quidam habebat unicuique generosi animi & canum venaticorum amatorem; hunc per quem viderat à Leone trucidari. Territus igitur, ne forte somnium hoc aliquando sequeretur eventus, extruxit domum

omum quandam politissimam, & laquearibus à fenestris
lancenisissimam. Illuc inducens filium assiduus illi custos
iglhærebat; Depinxerat enim in domo ad delectatio-
nem filii omne animalium genus; in quibus & Leonem.
Adolescens hæc inspiciens, eo amplius molestiæ contra-
hebat. Quadam autem vice propius stans Leoni, in-
ulit, O truculentissima fera, propter inane somnium pa-
tris mei in hac domo asservor, velut in carcere; quid ti-
si faciam? Et hæc dicens, manum parieti incussit ocu-
lum Leonis eruere volens; & in clavo, qui illic latebat,
offendit. Quâ ex percussione manus emarcuit, succe-
laque sanies ac febris subsecuta est, brevique tempore
molescens est mortuus. Ita Leo adolescentem occidit,
nihil adjuvante patris sophismate.

*Hæc Fabula innuit, quæ ventura sunt, devitare posse
nepotem.*

De Calvo crines externos gerente pro nativis.

Alvus quidam mentitos crines gerens, dum equo
vehebatur; ecce! ei validior ventus illos de capi-
bus tulit. Ritus statim magnus à circumstantibus exci-
tatur, & ille mutuo risu illis inquit; Quid mirum si-
ntes qui non erant mei à me recesserunt? Illi quoque
cesserunt qui mecum fuerant nati.

*Hæc Fabula indicat, nos non debere morerè ob amissas opes.
nam enim nascentes à natura non accipimus, non potest no-
strum perpetuo manere.*

ÆSOPI FABULATORIS

clarissimi Apologi, è Græco Latini

facti, per Rimicium.

A R G U M E N T U M

ÆSOPUS Fabulator clarissimus, natione, quia Phrygius, fortuna vero servus, fuit colore niger facie supra modum deformis. Is quia beneficis se per in hospites fuit, dea hospitalitatis in somnis sibi assistens legita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiamque ac variarum Fabularum inventionem; quæ porro Fabula, parum conducunt mortalium vitæ. Nam animalis bruti agere ea quæ hominum sunt actiones; quas ita in oculos ponit, ut audientiam animos incitet ad virtutem; ulli sunt hominum mores, quos in bruti fingendo ipse non aperit. Has igitur Fabulas si quis rite gustaverit, quam viam sequi quàmque vitare debet, in privatis publicisque negotiis facile comperiat. Nam imprimis Fabulam narrat, tum quod Fabula significat compendiosius exponit; atque ordinem phabeti in Græco secutus, qui in Latino sermone servari potest, hinc sumit initium.

De Aquila & Vulpe.

Aquila & Vulpes, confata inter se amicitia, in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conversatione fore putantes. Igitur Aquila nidum alta super arbore instituit: Vulpes vero artem prope, inter dumeta catulos collocat. Una igitur dierum cum Vulpes latibulum egressa pastum catulorum quaereret; Aquila & ipsa cibi indiga in latibulum delans Vulpis catulos arripuit, ac pullis suis comedendis præbuit. Vulpes reveniens, cognita filiorum morte atroci, valde tristata est; & cum Aquilam ulcisci non posset, quia quadrupes existens volucrem persequi non quibat (quod unum miseris ac impotentibus datum est).

Aqui

Aquilam execratur, ac mala sibi imprecatur; tantum in odium violata vertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri caprum immolari, cujus frustum unâ cum carbonibus accensis Aquila arripiens, suffulit ad nidum; sed vento vehementius spirante, nidus, qui ex ceno ac materia exili aridâque confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam sentientes, cum volare adhuc nequissent, humi decidunt. Vulpes confestim illos arripiens, in Aquilæ conspectu devorat.

Fabula significat, quod qui amicitiam violant, quamvis horum quos læserint ultionem declinent, Dei supplicium non amen effugient.

De Aquila & Corvo.

Aquila celsa ex rupe devolans, agnum ex ovium grege arripuit; quam rem cum corvus conspiciatur, emulatione motus vehementi cum strepitu, ac stridore evolat in arietem, atque angues in arietis vellus ita implicat, ut inde se jam motu alarum explicare non possit. Hunc pastor cum ita implicatum videt, accurrens, corvum comprehendit, atque alarum pennis incisissimis peris suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quisquam, corvum rogabat, quænam volucris esset: corvus ait. Prius quidem, quoad animum Aquila fui, nunc verò de Corvum esse certe cognosco.

Fabula significat, quod qui supra vires quippam audet, solum efficit, quod in adversa sæpius incidit, ac se vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone.

Aquila leporem persequēbatur. Lepus consilii inops, cum tempus obtulit, scabronem videns ab eo auxilium imploravit, cui scabro pollicitus est tutelam custodiam suam. Deinde cum aquilam appropinquantem Scabro conspiciatur, eam precatur, ne suum priat sibi servum. Aquila Scabronis parvitatem continens, coram eo leporem exedit. Verum Scabro suæ injuriæ

injuriae memor, ubi aquila nidificaret, observat: ecce aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquilae nidum volat, atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila ob jacturam ovorum moerore concitata, evolat ad Jovem (est enim ales deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Jupiter illi concedit, ut cū tempus adest, ejus in sinu pariat ova. Hoc Scabro prævidens, globum è stercore confecit, atque sursum evolvans, in Jovis sinum demisit. Jupiter volens è sinu globum excutere, ova aquilae simul excussit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore Scabrones existunt.

Fabula significat, quod nullus porro contemnendus; quoniam nemo est qui injuriam accipiat, quin cum tempus datur se ulcisci quærat.

De Philomela & Accipitre.

Philomela cum alta in quercu sederet more suo sol canebat. Eam accipiter cibum quæritans, cum intueretur, repente advolat illamque rapit. At Philomela cum se interituram vider, accipitrem precatur, ut missam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa satis minime sit, sed pro saturitate sua, ut ad majores aves se vertat, opus profecto fore. Eam accipiter torvoscipiens, ait, Stultus equidem nimium essem, si quæ manu teneo cibum illum dimitterem amplioris spem passus.

Fabula significat, quod qui omittunt id quod manu tenent rerum majorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt.

De Vulpe & Trago.

Vulpes & Tragus sitientes, in quendam puteum descendunt; verum enim post potum, cum egressum non inveniret hircus, Vulpes ei comiter ait, Bona sis animo; nam, quid salutis nostrae opus sit, probe animadverti; etenim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusque muro adhærebis; tuas ego scapulas cornuaque conscendens, cum egressa puteum fuero, te comprehē-

dens hic extraham. Huic caper promptè deservivit. Vulpes suo exultans egressu circa os putei capro eludit. At dum caper illam incusat sibi pacta haud servâsse, ei facerè vulpecula inquit; si ea, caper, sapientia præditus esses, quo pilorum ornatu isthæc tua barba referta est, non prius in puteum descendisses, quam egressum penficulate vidisses.

Fabula significat, quod homines consilio præditi rerum finem prius inspiciant, quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

Vulpes, quæ nunquam viderat Leonem, cum illi forte obviasset, adeo pertimuit, ut mortem pene obiret: Rursum illum cum aspexisset, pertimuit; sed minime ut primum. Eum tertio cum intueretur, prope accedens, fuit ausa coram differere.

Fabula significat, quod terribiles usus & consuetudo familiares facit.

De Cato & Gallo.

Catus cum Gallum cepisset, atque causam quæreret, quâ eum comedere posset, illum criminare cœpit, quod esset animal turbulentum, qui noctu clamando haud permitteret quiescere morrales. Gallus se excusabat, quod id ageret ad eorum voluptatem, cum ad opera facienda illos excitaret. Rursum Catus ait, Impius es, ac supra modum scelestus, qui agis continue contra naturam, cum nec a matre, nec à sororibus te abstineas; sed per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus iterum defendebat, quod dominæ suæ quæstus gratia id quoque ageret. Enim vero ex huiusmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit Catus, Excusationibus licet abundes, ego tamen ejunare haud intendo.

*Fabula significat, quod qui pravus existit naturâ, cum se-
nel delinquere animo proposuit, quamvis causa desit prætex-
tus, à pravitate tamen non desistit.*

De Vulpe sine Cauda.

Vulpes ut è laqueo evaserat abscissâ Caudâ cum pudore vitam sibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere Vulpes, ut sub communis commodi specie sibi singulæ Caudam abscinderent, ut sic suum dedecus levaret. Itaque ad unum Vulpibus congregatis suader ut Caudam sibi abscindant; differens, Caudam non modo dedecori Vulpibus esse, sed oneri gravi atque inepto. E Vulpibus una ei facete respondit, Heus soror, si res ita tibi soli conducit, hoc itidem aliis consulerè haud æquum est.

Hæc Fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie suum commodum consulendo prospiciunt.

De Piscatore & Smaride pisciculo.

Piscator qui mari rete tetendit, eo Smaridem cepit pisciculum; qui parvâ adhuc ætate, Piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atque majorem quæstum ex eo assequi posset; sibi vitam donaret. Huic Piscator lepidè respondit, Ego quidem mente carerem, si quod mihi minimum est lucrum, id dimitterem amplioris spei quæstus.

Fabula significat, quod certa pro incertis, quamvis in eis magna insit spes, stultum esset dimittere.

De Vulpe & Rubo.

Vulpes cum sepem quandam ascenderet, ut periculum vitaret quod sibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam sentibus perfodit. & cum graviter faucia foter, gemitus inquit Rubo, Ut me juvares cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui Rubus, Errasti, Vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putasti, quo cætera consuevisti.

Fabula significat, quod stultum est implorare auxilium a illis, quibus natura datum est obesse potius quam prodesse.

De Vulpe & Crocodilo.

7 Ulpes & Crocodilus de nobilitate contendebant.
 vi Cum Crocodilus multa pro se adduceret, & supra
 odum se jactaret de splendore progenitorum suorum;
 mples ei subridens, ait, Heus, amice, etsi hoc tu qui-
 sm non dixeris, ex tuo corio clare apparet, quod
 onltis jam annis tuorum splendore fuisti denudatus.

u *Fabula significat, quod homines mendaces res ipsa potissimum*
foellit.

De Vulpe & Venatoribus.

um 7 Ulpes venatores effugiens, ac per viam currendo,
 jam defessi, hominem casu reperit lignarium, quem
 gat ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium
 endit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam se
 piscodit; adiunt venatores, lignarium, si Vulpem vi-
 emit, regant. Lignarius verbis quidem se vidisse negat,
 exnu vero, ubi Vulpes latebat, locum ostendit. Verum
 toim venatores re haud perceptâ statim abeunt. Vulpes
 od illos abiisse prospicit, tectorio egrediens, tacite rece-
 pte. Lignarius Vulpem criminatur quod cum salvam
 erit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc Vulpes se con-
 eiterens, illi tacite ait, Heus amice, si manuum opera,
 mores verbo similes habuisses, meritas tibi persolve-
 n grarias.

Fabula significat, quod homo nequam etsi bona pollicetur,
cula tamen & improba præstat.

De Gallo & Perdice.

di Allos complures cum quis domi haberet, quam e-
 me merat perdicem illis compascere permisit. Sed
 m Galli illam infestarent, rostrisque percuterent,
 ardix ea injuria vehementer perdoluit; putans, quia
 vena nec ex eo genere esset, eas sibi inferri injurias;
 illos deinde cum invicem certantes conspiceret per-
 dix,

dix, amotâ animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud tristabor posteaquam inter eos odiosa certamina cerno.

Fabula significat, quod homines sapientia præditi, moderatè animo ferunt injurias ab illis vel maxime sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

De Vulpe & Larvâ.

Vulpes citharædi domum ingressa, dum, quæ domo parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosâ compositum, quod manibus capiens ait, O quale sine cerebro caput!

Fabula significat, quod omnes corpore decori, eandem animam non habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

HOMO quidam Deum ligneum domi habens, eum orabat ut boni quidpiam sibi tribueret: sed quanto magis orabat, tanto res domi angustior erat: Demum ille concitus ira Deum crucibus prehensis rapit, & caput parieti illidit. Excussio igitur, capite, multum auri exiit, quod Homo colligens, ait, Perversus nimium atque perfidus, qui dum in honore te habui nihil equidem profuisti; percussus vero & verberatus, boni plurimum contulisti.

Fabula significat, quod homo nequam si quando prodest, efficit vi coactus.

De Cane ad cœnam vocato.

VIR quidam, cum cœnam opiparam parasset, amicum quendam domum vocavit, ejus quoque canis canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingressus cum tantum dapum videret apparatus, lætus secum ipse ait, Hodie porro ita me explebo, quod die crastino comedet. non indigebo; hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coqui vero conspiciens, tacitus per caudam cepit, atque illum sæpius rotans, per fenestram projicit. Ille attonitus huc

gens, dum clamando aufugit, cæteri canes ei occurrunt, atque rogant quàm opiparè cœnaverit? ac ille respondens, ait, ita potu & dapibus me explevi, quod cum verim, viam non vidi.

Fabula significat, quod quibus rebus quis doliturus est, his illis letari non debet.

De Aquila & Homine.

Quidam homo quidam cum cepisset, pennas alarum ei evulsas, inter gallinas morari dimisit. Eam deinde quidam mercatus, pennas alas denuò munit: tum illa volans, leporem capit, fertque illum benefactori.

Quam rem conspiciens vulpes, homini ait, Noli habere aquilam, uti prius hospitio habere, ne ceu leporem exquæ venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulsit.

Fabula significat, quod bene facientes sunt quidem remunerandi, improbi verò omni studio vitandi.

De Viro Agricola.

Vir quidam agriculator existens, cum finem vitæ sibi adesse cognosceret, cuperétque filios in agro in cultu fieri peritos, eos vocavit atque inquit, Filii, hodie è vita decedo, bona mea in vinea confita sunt omnia.

Illi post patris obitum, putantes in vineâ thesaurum verum reperire, assumptis ligonibus, maris ac lentibus vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verum enim vinea, cum probe efflora foret, longè plures solito fructus produxit, atque eos divites fecit.

Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parat.

De Carbonario & Lotore.

Carbonarius lotorem quendam rogavit, ut quam pretio conduxerat domum secum pariter conhabiteret. At lotor rem aliàs expertus, ait, Id conducibile

dix, amotâ animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud tristabor posteaquam inter eos odiosa certamina cerno.

Fabula significat, quod homines sapientia præditi, moderato animo ferunt injurias ab illis vel maxime sibi illatas, qui ne sibi nec suis parcere sciunt.

De Vulpe & Larvâ.

Vulpes citharœdi domum ingressa, dum, quæ domo parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosâ compositum, quod manibus capiens ait, O quale sine cerebro caput!

Fabula significat, quod omnes corpore decori, eandem animam non habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

HOMO quidam Deum ligneum domi habens, eum orabat ut boni quidpiam sibi tribueret: sed quanto magis orabat, tanto res domi angustior erat: Demum ille concitus ira Deum genibus prehensis rapit, & caput parieti illidit. Excusso igitur capite, multum auri exiliit, quod Homo colligens, ait, Perversus nimium a quoque perfidus, qui dum in honore te habui nihil equidem profuisti; percussus vero & verberatus, boni plurimum contulisti.

Fabula significat, quod homo nequam si quando prodest, efficit vi coactus.

De Cane ad cœnam vocato.

VIR quidam, cum cœnam opiparam parasset, amicum quendam domum vocavit, ejus quoque canis cane alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingressus cum tantum dapum videret apparatus, lætus secum ipse Hodie porro ita me explebo, quod die crastino comedere non indigebo; hisq; dictis motu caudæ applaudit. Cœna vero conspicens, tacitus per caudam cepit, atque illud sæpius rotans, per fenestram projicit. Ille attonitus huc

gens, dum clamando aufugit, cæteri canes ei occurrunt, atque rogant quàm opiparè cœnauerit? ac ille respondens, ait, ita potu & dapibus me explevi, quod cum verim, viam non vidi.

Fabula significat, quod quibus rebus quis doliturus est, his illis letari non debet.

De Aquila & Homine.

Quilam homo quidam cum cepisset, pennis alarum ei evulsis, inter gallinas morari dimisit. Eam deinde quidam mercatus, pennis alas denuò munit: tum aquila volans, leporem capit, fertque illum benefactori.

Quam rem conspiciens vulpes, homini ait, Noli me aquilam, uti prius hospitio habere, ne ceu leporem æquè venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulsit.

Fabula significat, quod bene facientes sunt quidem remunerandi, improbi verò omni studio vitandi.

De Viro Agricola.

Vir quidam agriculator existens, cum finem vitæ sibi adesse cognosceret, cuperétque filios in agro in cultu fieri peritos, eos vocavit atque inquit, Filii, hæc est vita decedo, bona mea in vinea confita sunt omnia.

Illi post patris obitum, putantes in vineâ thesaurum verum reperire, assumptis ligonibus, marris ac lentibus vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verum enim vinea, cum probe effodita foret, longè plures solito fructus produxit, atque eos divites fecit.

Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parat.

De Carbonario & Lotore.

Carbonarius lotorem quendam rogavit, ut quam pretio conduxerat domum secum pariter conhabiteret. At lotor rem aliàs expertus, ait, Id conducibile

haud mihi esset : Nam quæ albificarem, ea omnia ca-
bonum favillis ipse maculares.

Fabula indicat, quod res naturâ dissimiles stare sin-
commode non possunt.

De Vulpe esuriēte.

Vulpes ingenti fame concita, cum quodam in tecto-
rio canis frustum ac panem repositum perspicie-
ret, tectorium ipsum intravit, atq; tantum comedit quod
ad ingentem tumorem ventrem distendit : & cum de
nimia ventris tumefactione indè egredi nequireret, tumore
gемebat. Ejus gemitum vulpes alia transiens illac, clā-
audiret ; illuc accedit rogatq; quidnam gerneret? dein
causam gemitûs edocta, lepidè ait, Istic manendum
usq; dum eo tenuis efficiaris, quanta eras cum intrā-
nam eo pacto facilè egredieris.

Fabula indicat, quod nihil est tam durum, quod temp-
non dissolvat.

De Piscatore quodam.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibiis ac reti-
sumpris juxta maris littus accedit, atq; saxo qu-
dam super existens, imprimis tubicinare cœpit ; pura
cantu se pisces facilè esse capturum : verum cantu cū
nullum consequeretur effectum, depositis tibiis, rete
mare demisit, ac pisces cepit per plures. Sed cum ex rē
pisces extraheret, atque eos saltantes perspiceret, ne-
insulè ait, O improba animalia, dum ad tibiam cedebat
saltare nolastis : nunc quia canere cesso, saltus da-
assiduos.

Fabula indicat, quod omnia probe fiunt, quæ fiunt tel-
pore suo.

De Piscatoribus quibusdam.

Piscatores piscatum profecti, diuque piscando
fessi, fame præterea & mœrore, quod nihil
pissint, confecti, cum abire decernunt, ecce ! pisci
quidam aliam fugiens se insequentem, in naviculam

Illum piscatores admodum læti comprehendunt, in urbem reversi grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quod frequentius fortuna id exhibet, quam ars efficere non potest.

De viro inope & infirmo.

Homo quidam pauper cum ægrotaret, Diis vovit, quod, si ab eo morbo liberaretur, boves centum immolariet. Quod dii experiri volentes, sanitatem illi reddunt. Liber igitur à morbo cum boves, quia pauper, non haberet, ossa bouum centum collegit, eaq; ad altare deponens, lepidè inquit, Ecce quod vovi vobis nunc persolvo. At Dii illum ulcisci volentes in somniis ei assistunt, atque inquirunt, ad maris littora pergit, ibi enim in loco semoto auri talenta centum eries. Ille expergefactus, somnii memor, dum per littus, incidit in latrones. Captus itaq; eos rogit, ut se missum facerent, quoniam mille auri talenta persolveret eis.

Fabula indicat, quod Homo mendax Deos & homines seipsum contemnit.

De Vulpe & Pardo.

Vulpes cum Pardo de pulchritudine contendebat; cum cum varias corporis notas pardos sibi duceret dextera, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longè formosius sum judicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quod decor mentis est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam.

Piscatores quidam mari rete trahebant: quod cum grave esse sentirent, lætitiâ gestiunt, putantes multos pisces habere irretitos. Sed ut rete in terram trahendo pisces quidem paucos, saxum verò ingens reti incum perspiciunt, longè tristantur. Quidam ex illorum jam grandis, non inurbane sociis inquit, An non festote quietis; quippe lætitiæ soror est moestitia.

Oportet enim casus prospicere futuros, illosque ut la-
us quis ferat, persuadere sibi se venturos.

*Fabula significat, quod qui reminiscitur sortis hu-
mæ, in adversis minimè frangitur.*

De Ranis Regem petentibus.

Ranæ mœrentes quod sine rege forent, Jovi sup-
plicatum oratores mittunt, ut regem sibi daret.
Jupiter earum simplicitatem cognoscens, lignum in sta-
gnum dimisit. Quod cum in stagnum cecidit
sonus supra modum terruit ranas. Quæ cum lig-
num esse noverunt, rursus Jovi supplicatum mittunt, ut
regem vivum, haud mortuum, sibi dedit. Jupiter sta-
gnum earum precibus motus, hydram illis dedit in regem.
Indies cum ranas devoraret, tertio Jovem ranæ pre-
tur ut regem sævum atque immanem ab eis amove-
ret. Tunc Jupiter inquit, Quem tot precibus regem ex-
stis eum vobis perpetuum habetote.

*Fabula significat, quod sæpe ea precamur, quæ
trâsse postea nos pœnitet.*

De Catâ in feminam mutatâ.

Catâ quædam speciosi cujusdam adolescentis ad-
capta, Venerem oravit, ut eam in hominem mu-
taret. Venus illius miserta, in formam hominis eam
mutavit; quam cum longè speciosa esset, amator do-
mum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sed-
ens Venus experiri cupiens, si mutatâ facie mutasset &
res, in medium constituit murem: quem cum illa
spexit, oblita formæ, & amoris sui, murem ut ca-
tam persecuta est. Quæ super re Venus indignata, eam
in priorem catæ formam mutavit.

*Fabula significat, quod homo nequam, licet personam
mutet, mores tamen retinet eosdem.*

De senē mortem vocante.

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex ne-
more portans, cum longā viā defessus esset, fasce
domi deposito mortem vocavit. Ecce ! mors advenit,
quāq; quamobrem se vocaverat, rogat. Tunc senex
hunc lignorum fascem super humeros imponeres, ait.
*Fabula significat, quod quisquis vitæ cupidior est, licet mil-
subjiciatur periculis, mortem tamen semper devitat.*

De Muliere & Medico.

Mulier anus cum ophthalmiam pateretur, medicum
ad se curandum accersit, certum pretium ei dare
promittens si eo morbo curaretur ; si vero non liberare-
tur, nihil ei debere pacta est. Medicus verò quories illam
curatum, toties quippiam ē domo clam exportabat.
Mulier igitur ophthalmiā curata, cum nihil suarum re-
rum domi esse perspiceret, medico mercedem pactam
petenti solvere denegat. Quamobrem vocata in judici-
um, pactum quidem non denegat ; sed se curatam Oph-
thalmiā esse id vero pernegat ; aliens, cum cæca eram,
domum multa supellectile refertam videbam ; nunc
um video, ut medicus ait, nihil rerum domi esse per-
picio.

*Fabula declarat, quod homines avaritiæ dediti, sibi met
epius contradicunt.*

De Agricola & Canibus.

Agricola quidam magnitudine hiemis in suburbanis
se locavit. Sed cum alimonia sibi deficeret, capris
et ovibus primum vesci cœpit, cum verò indies magis
æviret hyems, bobus quoque non pepercit. Quod faci-
tus cum animadverterent canes, invicem verba faciunt ;
Quid hic stamus ? inquiunt ; cur mortem nobis incum-
pentem non fugimus ? Putamúsne eum nobis parcere vi-
tam, qui alimonix gratia boves jugulavit ?

*Fabula significat, quod eos fugere debemus, qui in cha-
rissimos crudeliter se gerunt.*

De Agricolâ & Filiis.

Agricola quidam complures habuit filios, continuo seditione discordes, ac ejus admonitiones perpetuo negligentes. Cum forte unâ domi omnes sederent, jussit pater virgarum fascem coram deportari, atque natos cœpit hortari ut integrum fascem disrumperent. Cum igitur fascem cum totis viribus frangere non possent, genitor præcepit, ut soluto fasce singulatim frangerent virgas. Cum quisque facillè hoc perficeret, tum facto silentio pater aiebat : Si quando animis idem se feceritis, nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteritis : sed si inter vos seditiones servabitis, qui volet, facillè vos perdet.

Fabula significat, quod fortior est unio, quam sedition, quæ est imbecillus.

De Muliere & Gallina.

Vidua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quo libet parturiebat ovum : putavit mulier more ingenii humani (quod sitis habendi semper sollicitat) gallinam illam die bis parituram, si plus spelæ tradere soleat. At gallina pluri alimoniâ pinguior facta, id unum desinit parere ovum. Sic mulier ex quo magis lacrum quæritabat id cæca augendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quod plurimum cupiditate rerum præsens quandoque deperditur quæstus.

De Homine à Cane morso.

Homo quidam, cum eum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur à quo sanari posset. Quidam ei obviâ factus, atque de medico rogatus, ait : Si vis, amice, fieri sanus, non est tibi opus medico ; Nam si canis qui te momordit, à vulnere linguâ sanguinem terget, istâ curâ nihil potius reperiri potest. Alter arri-

ens, venustissimè inquit, Si huiusmodi utar remedio
dies magis ac magis à canibus mordebor.

*Fabula significat, quod ab hominibus nequam incom-
da per commodis, & mala pro beneficiis retribui so-
nt.*

De duobus Amicis & Ursa.

Amici duo dum rus viarent, ursa eis obviàm occur-
rit, quâ prospectâ, alter eorum territus, ut se sal-
ret, continuo arborem ascendit : alter cum ursæ viri-
tis se posse obistere dubitaret, uti mortuus humi jecit
supinus, retinens statum atque anhelitum. Cum nec
per nasum respiraret, ursa eum exanimatum existimans
iit : (dicunt enim à cadavere ursas omnino abstinere.)
Alter deinde ex arbore descendens, quid in aurem ei di-
ceret ursa, socium rogavit. Ille urbano sermone re-
pondit, Admonitus sum ab ursa, ut cum huiusmodi a-
micis non profiscar ampliùs.

*Fabula significat, quod eorum amicitia colenda non est,
ubi cum est opus, amicis subsidia denegant.*

De Adolescentibus duobus & Coquo.

Adolescentuli duo æquis sumptibus carnes coemerunt
& curatum coquo tradiderunt. Obiter coquus
cum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clan-
dulum accepit, ac socio tradidit. Coquo deinde carnes
paritanti qui acceperat, se haud habere jurat : qui ve-
ro habebat se non accepisse jurabat. Coquus percepto
juvenum dolo, ait ; etsi fallor equidem à vobis, per quem
erò juratis, res ista non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum scelus posse latere Deum.

De duobus Inimicis.

Uo quidam gladiatorio animo inter se inimicitias
habentes, unâ in navi navigabant. Et cum alter
alterum eodem in loco stare non patere ur, unus in
suppi, alter in prorâ confedit. Ortâ autem tempesta-

te, cum navis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogavit navis gubernatorem, quæ pars navis submergi prius deberet, & cum gubernator puppim dixisset; ait illi: Mors mihi modò molesta minimè est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Fabula significat, quod inimicus ut inimicum perdat, ipsum perdere sapius eligit.

De Cannâ & Oliva.

Quænam esset fortior, durior, & magis resistens canna & oliva invicem contendebant, Oliva calantem humilitatem objiciebat, eò quod ventis facile cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit verbum. Post turbine vehementi aspirans ventus radicibus evulsit olivam totis viribus sibi obsistentem. At canna flatibus se inclinans salutem facile est assecuta.

Fabula significat, quod potentioribus sine controversia est in tempore gerendus.

De Vitula & Bove.

Vitula cum bovem arantem perspiceret, illum se, quæ nihil agebat, contempsit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem missus, vitula autem immolaretur retenta est. Quam rem bos cum concitaretur, subridens ait, Heus vitula, ideo non laborabas immolareres.

Fabula significat, quod otiosis & nihil agentibus periculum quæque imminet.

De Puero & Fortunâ.

Cum puer quidam juxta puteum dormiret, Fortunæ illuc accedens, illum excitavit, inquit, Surge hinc ocyus abi; quippe in puteum si caderes, non tuam inscientiam, sed me Fortunam omnes accusarent.

Fabula significat, quod sapius in periculum culpâ nostrâ incurrimus, deinde abs re fortunam accusamus.

De Muribus & Cato.

Omo quapiam quod perplures forent mures catus præsentiens, illuc accessit, atque nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comedit. Verum mures cum se indies consumi perspicerent, ad unum coacti inquirunt secum, de cætero inferius non est descendendum, si nolumus perditum iri omnes, sed hic superius manendum, quò catus ascendere non potest. At Catus consilio murum perrepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus patienti erat. E muribus quispiam deorsum acute perspiciens, ut catum cognovit, haud infacetè ait, Heus amice, si te selem esse certò scirem, deorsum minime descendere.

Fabula significat, quod vir prudens, semel si fallitur, futuris & simulatis hominibus non amplius fidei.

De Simia & Vulpe.

A pud brutorum animalium concilium, simia ita appositè saltavit, quod omnium ferè consensu rex constitutus fuit creatus. At Vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in foveâ sitas, illuc simiam ut duxit, inquit ad eam, Hic Thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges : quare cum tuus ex lege sit, tute ipsa capias illum. Simia vulpis suasu illuc temere accedens, ut se captam laqueo sensit, vulpem acriter accusat, quæ dolo se deceperat. Ei vulpes haud illepidè ait, Heus stulticia, quæ, cum fortuna te extulisset, dominari cæteris jam te putabas dignam.

Fabula significat, quod qui temere aliquid aggreditur, temere in periculum incidit, ac vulgo ridiculus est.

De Cervo & Leone.

Cervus vehementi siti cum vexaretur, ad fontem proficiscitur, dumque potat, suam in aqua perspicuens umbram, valde lætatus est magnitudine cornuum

cornuum, & ramositate; deinde pedes & crura perspicuus, nimium tristatus est. Hæc dum animo vertit, ecce leo apparet, ac cervum persequitur. At Cervus fugam arripit, leonem per campos longè anteibat, (dicunt enim, cervorum vires consistere in pedibus, ac leonis in animo stare robur.) Quousque igitur leo per campos secutus est cervum, cum assequi non potuit, cum vero contigit cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis cum fugere non posset, à leone captus cum se moriturum videret, heu me miserum, inquit qui cornibus gavisus, ipsis cornibus pereor!

Fabula significat, quod quæ putamus nobis profuturæ ea nobis sæpius obsunt.

De Agricola & Pelargo.

Agricola laqueos in agro tendit, ut grues & anseres venaretur qui sita sua continuò depascebant. At simul cum illis venatus est pelargum, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum solvat missumque faciat, cum non sit grus, nec specie anser, sed pelargus avium piissimus, qui parentibus semper deservit nec illos in senectâ deseruit unquam. At agricola subridens, ait, Quæ dicis haud mihi fugiunt; nam qui sis probe teneo. Sed cum his simul captus cum sis, cum his quoque simul est moriendum.

Fabula significat, quod qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari poena plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

Agnus in domo benè clausa existens, cum lupo a se venientem perspicit, illum convitiis & maledictis persequitur. At lupo inquit ei, Non tu, sed locus inaccessibilis mihi convicia dicit.

Fabula significat, quod locus & tempus faciunt timidos persepe audaces.

De Jove & Corvo.

Jupiter, volatilibus regem creare volens, diem concilio avibus indixit, ut qui speciosior esset, rex eis constitueretur.

ur. Quam rem præsentiens corvus, ac suæ deformitatis conscius, pennis aliorum hinc inde collectis se decoravit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies æstinus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvum pulchritudinem cum regem avibus creare veller, id ves indigne ferentes quæq; suas à corvo extrahunt penas. At corvus alienis pennis cum esset exutus, corvus, erat, demum remansit.

Fabula significat, quod qui de rebus pendet alienis, illis missis, quisnam ille sit, cuiq; liquidò patet.

De Tubicine quodam.

Tubicen quidam tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus, mirandâ voce clamabat, Nè abs re ac frustra occidere me elitis: Ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud possideo. Qui eum victum ducebant huiusmodi verba contra reddiderunt: Hanc ob rem morte dignior es judicandus, quod cum hostibus manum conferre evitans, alios sonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula significat, quod graviore pœna digni judicandi sunt, qui, cum ipsi injuriam non agunt, alios ad injuriam agendum impellunt.

De Fabro & Canem.

Faber quidam canem habebat, qui, dum ipse ferrum cudebat, continuò dormiebat; cum vero manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant delecta cœu ossa, & alia huiusmodi, sine mora corrodebat. Quam rem animadvertens faber, ait ad canem, Heus mihi, quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo continuò dormis, & segnitie teneris: rursus cum dentes moveo, statim surgis & caudâ mihi applaudis.

Fabula significat, quod socordes & somnolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus gravi cersura sunt coercendi.

De

De Mula quadam.

Mula quædam, nimio hordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciviebat, secum inquit, Pater mihi equus fuit, qui cursu celerrimus erat, & ego ei per omnia sum similis. Parum post contigit, quod opprobriavit mulam quantum potuit currere : sed cum cursum cessavit, Heu me miserum inquit, quæ me equi filium esse putabam ! At nunc memini mihi patrem asinum fuisse.

Fabula significat, quod stulti in prosperis seipsum non agnoscunt, sed in adversis persæpe suos recognoscunt errores.

De Thynno & Delphino.

Thynnus, cum eum delphinus persequeretur, magis elatus imperu ac stridore, à vehementi fluctu insulam desertur ; eundemque in scopulum à fluctu eundem delphinus, dum se putat capere thynnum, ipse quoque desertur : Thynnus conversus, cum delphinum eperpirantem animam perspicit, secum ipse ait, Mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis autorem mori simul mecum perspicio.

Fabula significat, quod quisvis adversa levius fert, cum adversitatum autores eadem adversitate opprimi perspicit.

De Medico & Mortuo.

Medicus quidam cum quem curaret ægrotum eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, si iste si se vino abstinuisset, & clysteriis usus fuisset, eum mori non contigisset. Ex his qui aderant quispiam medico haud infacete ait, Heus medice, ista consilia cum prodesse quibant, dicenda fuerant : non nunc, cum nihil valeant prodesse.

Fabula significat, quod ubi haud prodest consilium, id tempore dare est sane amicum deludere.

De Aucape & Turdo.

Auceps aucupatum calamis viscoque tetendit ; & cum turdum canere arboris super ramum aspexit, ut eum caperet.

caparet calamos erexit. At inter ambulandum pede altero viperam calcavit : morsusque ab ea, cùm jam ob venenum se deficere præsensit, Heu me miserum ingenuit, qui dum alium capere festino, alter ad mortem ne est aucupatus.

Fabula significat, quod quæ contra alios facere nitimur ea persæpe ab alio ipsi patimur.

De Castore.

Castor est Animal quadrupes, qui in paludibus se nutrit : ejus testes variis medelis utiles esse dicuntur. Itaque cum quispiam eum sequitur, seu persecutionis causam non ignorans. Pedum velocitati fidens quantum potest fugit, usque quo ad locum, nè videatur, salvus deveniat ; atque ibi testes excidens, in venatores, cùm sibi appropinquant, projicit, & isto pacto à venatoribus se eripit.

Fabula significat, quod sapiens, ut à periculis se eripiat nihil intentatum relinquit.

De Puero Oves pascente.

Puer quidam cum oves eminentiori in loco depasceret, sapius clamabat, Heus, o ! à lupis mihi succurrite. Qui circumaderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse comperientes, ad opera sua redeunt. Cum pluries puer, id joci causa fecisset, ecce ! cum lupo pro certo adesset, puer ut sibi succurratur, seriò clamat. Agricolaë id verum non esse putantes cum minime occurrerent, lupo oves faciliè perdidit.

Hæc Fabula significat, quod qui cognoscitur mentiri, si veritatem dicenti postea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

Corvus, cum carniū frustum rapuisset, super arborem quandam resedit. Vulpes eum suspiciens atque carnes sibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur

igitur sub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quam magna avis est hæc! quam speciosa quam venatrix quam formosa, hanc decuit esse avium regem. Nam omnia regia supra alias ei sunt aves, si modo voces haberet. His laudibus corvus inflatus, & dici murus haud valens pati ulterius, dum magnâ voce crocitat, carnes humi decidunt. Illas cum vulpus rapuisset, conversa inquit ad corvum, Heus Corve, omnia decora teneas modeste haud careres.

Fabula indicat, quod qui adulatoribus nimium credunt, hi quæ non putant in adversa sæpius incidunt.

De Cane & Lupo.

CANIS cum ante aulam dormiret, Lupus superveniens eum statim cepit; & cum ipsum occidere vellet, canis nè eum occideret, rogavit, inquit, Heus, mi Lupo, nunc me occidere noli. Nam ut vides, tenuissim & gracilis & macilentus: sed herus meus nuptias in proximo facturus est, ubi si parum me expectas ego opiparè manducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus his verbis fidem habens, canem dimisit. Paucos post dies lupo accedens, cum canem domi dormientem reperit, stans ante aulam canem rogar, ut sibi promissa præstet. Ex canis haud rusticè inquit, Heus, lupo, si ante aulam de cætero me repereris, haud amplius nuptias expectes.

Fabula indicat, quod sapiens, cum vitat periculum, ab illo postea continuo cavet.

De Corvo egroto.

CORVUS cum ægrotaret, mater ei rogavit, ut pro suâ sanitate Deos precaretur, inquit, Mater, noliplorare, sed Deos potius precare, ut sanitatem mihi restituant. Ei mater citò respondit, Quæ Deorum tibi fore propitium putas, cum nullus sis, è cuius aris sacra non rapueris.

Fabula

Fabula significat, quod qui in prosperitate quemvis offendit, in adversis amicam sibi reperiet neminem.

De Cane carnes portante.

Anis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum sub aqua umbram prospexit, putavit alium esse canem qui plus carniū deferebat. Itaque quas ipse ferebat eas carnes sub aquas ire dimisit, & ut umbram careret, se moveret; sed carnes & umbram, quæ sane niterant simul perdidit.

Fabula significat, quod cupiditate plus semper habendi, et tenemus ea sæpenumero perdimus.

De Leone & Rana.

Eo, cum ranam magniloquacem audiret, putans aliquid quod magnum animal esse, se retrovertit, parum estans ranam ex stagno exeuntem vidit; quam indigebundus statim pedibus calcavit, aiens, Nullum amplius te perspiciat animal clamore movebis.

Fabula significat, quod apud verbosos nihil præter linguam reperitur.

De Leone fene.

Eo, cum senuisset, nec victum sibi quærere posset, viam machinatus est, quæ alimenta haud sibi deessent. Ingressus igitur Speluncam, graviter ægrotare jacens simulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia viandæ gratia ad eum accedebant: quæ leo capiens, singulatim manducabat. Cum multa animalia jam occidisset, vulpes, leonis cognitâ arte, aditum speluncæ accessit, leonem quo valeat pacto, exterius stans, rogat. Et leo blande respondens, ait, Vulpes filia, cur non ingrederis ad me? Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam, tre mi, animalium ingredientium perplura equidem vestigia cerno, sed egredientium vestigia nulla.

Fabula significat, quod homo prudens, qui pericula imminentia providet, illa faciliè devitat.

De

De Leone & Tauro.

Leo ingentem taurum per insidias sequens, cum prope accessit, cum vocavit ad coenam, inquiring, Amice, ovem occidi; hodie, mecum, si placet, coenabis. Taurus leoni morem gerens, ut discubuerat, cum multos lebetes, nec non magnos, & plures obeliscos paratos conspiceret, & nullam ovem adesse, è vestigio abiit quem leo abeuntem perspiciens, cur abiret rogavit. Et taurus haud inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ovem, sed ad taurum coquendum videam esse parata.

Fabula significat, quod homines prudentes minimè lateant improborum artes.

De Leone, Asino, & Vulpe.

Leo, asinus & vulpes, constatâ inter se societate, venatum exeunt; cumque multam prædam cepissent, leo asino mandat, ut prædam dividat. Asinus, cum ea in tres partes æquales esset paritus, optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem leo indigne ferens, dentibus frendens, à divisione deposuit eum, mandavitque vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At Vulpes, illas tres partes in unam colligens, ac præda nihil sibi seorsim relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait, Quomodo te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Asini periculum id me facere instruxit.

Fabula significat, quod aliorum pericula homines faciunt cautiore.

De Leone cujusdam Rustici Filiam amante.

Leo cujusdam Rustici filiam amabat. Illam cupere, patrem virginis rogavit ut sibi nubere ipsam assensureretur. Et rusticus ait, nullo pacto se assensurum.

um quod filia bestię nubat. Cum illum leo torvè acceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato con-
ait, se cupere ei filiam nuptum dare, modo dentes &
ulas prius cædat evellarque, quoniam virgo illis re-
valde terreretur. Leo, id postquam præ nimio a-
re fecerat, rusticum adiens, filiam sibi postulat. At
icus, leonem cum ungulis & dentibus perspicit iner-
m, arrepto fuste, illum frequens pulsando persequi-

Fabula indicat, quod qui inimicis se committit, de facili

De Leæna & Vulpe.

Leæna cum à vulpe sæpe exprobraretur, quod quolibet
partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Unum
e, at pol leonem.

*Fabula indicat, quod pulchritudo hand in copia rerum,
in virtute consistit.*

De Lupo & Grue.

Lupus in gutture osse retento, cum longè cruciare-
tur, grui pretium obtulit, si illud è gutture extra-
ret. Grus rostro cùm os è gutture extraxisset, preti-
sibi promissum expostulat. Ei Lupus subridens, si-
que acuens dentes, ait, Satis pretii tibi esse debet
lex lupi ore caput sine læsione eduxeris.

*Fabula indicat, quod apud improbos gratitudo non par-
babetur, si pro obsequio quis detrimentum non re-*

De Lupo & Agno.

Lupus cum agnum invenisset errantem, eum non
cepit fortissimâ manu, sed causam quasivit, quo
vel injuriâ eum comederet. Igitur agno verba hu-
odi fecit, Tu mihi abunde jam diu intulisti injurias.
us gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cum nu-
ime venirem ad lucem? Lupus denuo ait, Agrum
paicendo devastâsti. Agnus inquit, cum denti-

bus etiam caream, id facere nequivi. Lupus rursus ait. Ex meo quoque fonte bibisti. Ei inquit agnus, quo pacto id fieri potuit, cum aquam ex ærate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus, ait, Licet tua solvere nequeam argumenta coenare tamen opiparè intendo; agnumque cepit, ac lum manducavit.

Fabula significat, quod apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

Duo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum princeps dux erat, cum ab altero superatus esset, præ recundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, domum statim supervolans, vehementi alarum plausu cunctisque significat se rivalem suum pugnando superasse, de adversario ferre trophæum. Dum hæc & huiusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indigens alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in moniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciebat, ceu ex hoste triumphans in publicum venit ac solus gallinis liberè potitur.

Fabula significat quod qui prosperis nimium fidit, in adversa sæpius præceptis incidit.

De Vate quodam.

Foro urbis medio quidam vates cuius sortem aperibat futuram: quam ob rem magnâ hominum frequentia stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem nunciatur, res suas furtim domo esse ablatas; quod cito, domum curriculo dum abit, quidam ei obviam citus, Ridicule, ait, cur alios quid esset futurum monbas qui tuæ sortis nescius fuisti.

Fabula indicat, quod homines nequam corrigantur & sua crimina scire negligunt.

De Formica & Columba.

Formica sitiens in fontem descendit: ubi, dum bibere vult, in aquam cecidit; Columba quædam, super artem fonti imminentem sedens, cum formicam aquis ui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo agit & sine mora dejicit in fontem: ad quem formica applicans, ex aquis in tutum se recepit: Obiter autem quidam advenit, & ut columbam venetur, calamos agit. Formica id percipiens, pedem alterum momoraucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dicit: quorum strepitu territa columba, ex arbore auferens, vitæ periculum evasit.

Fabula declarat, cum bruta in beneficos grata sint, eo non esse debere eos qui participes sunt rationis.

De Vitulo & Cerva.

Vitulus cervæ aliquando ait, Cum magnitudine sis major canibus, & pedum celeritate cursu velocius ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratia mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit respondens, Quoniam fili, licet quæ dicis omnia possim, canum latratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Fabula declarat, quod qui natura timidi sunt, apud eos non valet hortatio.

De Ape & Jove.

Pes, quæ ceræ mater existit, quondam accedens ut a Diis sacra faceret, Jovi donum obrulit mellis, qua ratione Jupiter lætus, jussit ei concedi quicquid ipsa careretur. Apes igitur rogans, ait, Illustrissime Deus optimus, ancillæ tuæ concedere velim, ut quicumque ad araria pro rapiendo melle accesserit, is simul ac puerulo eum, continuo moriatur. Qua rogatione Jupiter

ambiguus quoniam genus mortalium longè amabat, dum apì ait, Satis tibi sit, quod quicumque ad alveam pro rapiendo melle accesserit, si cum pupugeris & punctura stimulum dimiseris, continuò ipsa moria tibi que vita sit ipse stimulus.

Fabula indicat, quod inimicis quandoque mala precantur quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

Musca, quæ in ollam carniū deciderat, cum se brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum me lavi, quod jure satura mori possum.

Fabula significat, quod prudentis est, id patienti anteferre quod vitari minimè potest.

De Adolescente quodam & Hirundine.

Adolescens luxuriosus cum bona patris consumpsisset, solaque vestis remansisset, visa ante tempus hirundine æstatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuo ortâ, cum immenso cruciaretur frigore, visa rursus hirundine, quæ frigore moriebatur, ait, O pessima avis, quæ me & pariter perdidisti!

Fabula significat, quod quæ suo tempore non fiunt, esse stare nequeunt.

De Ægroto & Medico.

Æger à medico rogatus quo pacto se habuisset, quam opus esset, se sudasse respondit. Id bonum fuisse medicus ait. Secundò rogatus ab eodem, quo modo se haberet, inquit ægrotus, se vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, dicens quoque ait. Tertio ab eodem interrogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, se cum difficili digere potuisse. Rursus medicus ait, id ad salutem

t, dnum fuisse. Deinde ex domesticis cū quidam ægro-
vea m interrogaret, quomodo valeret, illi æger ait, Signa
& salutem, ut medicus ait, perplura & optima sunt,
ria is tamen di pereō signis.

can Fabula significat, quod qui ad voluptatem loquuntur, non
is aures prestare quisquam debet.

De Lignatore quodam.

n Ignator quidam dum juxta flumen Deo Mercurio di-
Eco caum ligna caderet, securis casu decidit in flumen.
Quanto igitur mœrore comprehensus, juxta fluminis ri-
m gemens confidebat. Mercurius misericordiâ mo-
an s lignario apparuit, suique fletûs causam rogavit :
nam simulac didicit, securim auream afferens, utrum
nam perdiderat illa esset, rogavit. At eam pauper su-
am esse negavit. Secundò Mercurius alteram detulit ar-
pfi nteam : quam cū pauper illi suam quoque esse ne-
us reret, postremò Mercurius ligneam sustulit, illam su-
uo esse cū pauper assentiret, Mercurius cognoscens
nm am esse hominem verum justumque, omnes ei dono
æ dit. Accedens igitur ad socios lignarius quid sibi ac-
& celerat, aperit ad socios : quorum unus id experiri vo-
eas, cum ad flumen accessisset, securim in aquam de-
ea mit, deinde flens in ripâ confedit. Cujus Mercurius
tûs causam edoctus, securim auream afferens, illâ ne-
et quam perdiderat, rogavit. Quam cū suam esse
ereret, Mercurius, cognitâ ejus impudentiâ, & men-
cio, nec auream, nec suam tradidit.

por Fabula significat, quod quanto Deus propitior est probis,
to improbis existit infestior.

De Asino & Jove.

Sinus olitori cuidam serviens, cum parum comede-
ret, & multum laboraret, Jovem exoravit, ut alium

dominum sibi mitteret. Itaq; Jupiter mandat ut figuratim veniat. Apud quem asinus cum laboraret in deportando lutum, lateres, regulas, & huiusmodi, secundò Jovis precatur, ut alteri deserviat domino. Jupiter iterum mandat ut coriario venundetur. Cui asinus multo labore & paucò cibo serviens, Heu me miserum, cum gentem tu, ait, qui dominos amittens meliores ad deteriores perveni, apud quem, ut video, corium meum etiam per mortem cruciabitur!

Fabula significat, quod priores dominos tunc servi deserviant, cum deteriores experiantur.

De Leporibus & Ranis.

Lepores in unum simul convenerunt, ubi cum eximia miseriâ ipsorum innatâ dolerent, gementq; quâ vitâ eis, quam cæteris animalibus, data esset misericordia (quoniam homines, aquilæ, & canes ad mortem eos seque persequerentur) decernunt melius sibi fore semper mori quam in vitâ tam miserâ diutius permanere. Hoc capto consilio, ut se in stagnum præcipitent dum occurrunt, ranæ quæ super stagni ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum defiliunt, seque aquis submergunt. Quam rem cum lepus qui præibat conspicit, reliquis ait; Stare, nam nobis sententia mutanda est quippe, ut liquidò videtis, animalia quam nos magis misera reperiuntur.

Fabula significat, quod cum miser miseriorem aspiciat, æquius miseriam fert.

De Asino & Equo.

Asinus, cum equum alimoniâ, otio, & diligenti curâ abundare perspiceret, eum longè beatum esse commendabat, seq; nimium infelicem dicebat, qui, cum multum laboraret, ad saturitatem de paleis haud habere. At cum tempus belli advenit, miles armatus equum ascendit.

figu- cendit; ac cum medios decurrit in hostes, equus mu-
orta- one percussus cadit humi prostratus. Quem asinus per-
ove- ciens, ingemuit, ejusq; misertus, sui animi sententiam
teru- putavit.

o lab- Fabula significat, quod cum paupertate, quæ mater est
gen- uietis, quis convenire debet potius, quam locupletioribus
riore- videre.

n po- De Asino & Lupo.

desia- **A**sinus quidam pede altero sentem calcavit, claudûs-
que factus, cum lupum ad se venientem conspi-
ret, nec fugere posset, miserabili voce inquit, Heus,
lupè, demorior equidem è dolore: sed ex quo opus est
ut tibi & corvis futurus sim cibus, obsecro, quatenus tuâ
benignitate sentem è pede velis extrahere, ut muneretuo
n- extremum sine dolore obeam diem. Dum sentem den-
quibus lupus evellit, asinus eum calce percussit. Lupus de-
erigende, naso, fronte, ac dentibus perfractis, Heu me mi-
os- serum exclamat, jure hoc patior (deplorandôque reite-
ferat) qui cum essem coquus medicus esse volui.

H- Fabula significat, quod quam quisque novit, in ea se ex-
cy-erceat arte.

rep- De Muliere & Gallinâ.

mo- **M**ulier quædam gallinam habebat, quæ aurea conti-
nuè ova pariebat. Putans igitur totam intus aure-
can- am esse, illam occidit. Sed cum aliis gallinis esse similem
est- reperit, ubi divitem se fore putavit, quem primò quæ-
is- stum habebat. cum plus habendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quod plus habendi cupiditate, id sæpe
perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Ranâ & Vulpe.

Rana in palude existens, cæteris animalibus clamando
c- cum profiteretur se medicam esse, pharmacorum-
que peritam, ei Vulpes venustissimè ait; Qui alios cura-
veris, cum claudicantem curare te nescias?

Fabula significat, quod alios docere quis non potest id
quod haud didicerit.

De Serpente & Agricola.

Serpens ante agricolæ cuiusdam domum latebras habens cum ab agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quod morfu ex illo puer repente obiit. Hâc recognitâ magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus acceptâ securi serpentem ut occideret, persequitur; vibransque securi ut serpentem percuteret, extremum caudæ ejus abicidit. Deinde volens pacem cum serpente conficere, acceptâ farinâ, aquâ, sale & melle ad reconciliandum inter amicitiam, vocat serpentem. At serpens sub petra latens sibilando ait, frustra laboras, bone vir, nam inter nos amicitia fieri non potest: quippe dum me sine cauda aspexero, & tu tui filii sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

Fabula significat, quod cum injuriarum recens vel maxime existat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina & Vulpe.

Vulpes gallinarum tugurium ingressa, cum gallinam nido ægrotantem aspexit, eam rogavit, quomodo valeret. Cui gallina promptè respondit, Meliuscale me haberem, si hinc abires, soror.

Fabula indicat, quod inimicorum presentia nimium est molesta.

De Viatore.

Viator quidam, cum multam viam viasset, votum Mercurio vovit, quod si quid reperiret, ejus rei dimidium ipsi offerret. Fortè igitur adinvenit peram amygdalis dactylisque refertam: & cum putaret id esse argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos & carnes dactylorum ipse comedit. Deinde templum Mercurii ingressus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votum, Mercuri, nunc persolvo tibi;

Nam

Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero dimidium, ossa scilicet dactylorum, ac testes amygdalarum.

Fabula indicat, quod avaritia homines deorum efficit contemtores.

De Leone & Homine.

Leo & homo, cum semel simul viam viarent, ac inter viandum se uterque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in quibus erat incisum, quod homo suffocaret leonem. Quam Sculpturam homo leoni ostendens, ait, Hic videre licet, quanto homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sint, ac robustiores. Ei leo promptè respondens, inquit, Si apud leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à leonibus homines quàm ab hominibus leones suffocatos videres?

Fabula significat, quod homines jactabundi fingunt se fecisse quæ facere nunquam tentarunt.

De Vulpe quadam.

Vulpes cum Racemos uvarum plenos ac jam maturescentes perspiceret, cupide de illis manducare, omnem viam machinata est, quâ illos comprehendere posset. Sed cum omnem viam frustrâ tentâset, nec desiderio satisfacere quivisset, mœsticiam vertens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

Fabula significat, quod prudentis est fingere se nolle, quæ se consequi non posse agnoscit.

De Puero & Scorpione.

Puer quidam ruri venabatur locustas; & tecum scorpionem capere veller; scorpio, simplicitate ejus cognitâ, ait ei, Hæus puer, dege in pace, ac manum abstinere, si non vis totus perire.

Fabula significat, quod qui in utramque partem cogitat, quæ sequi & vitare debeat, probè tenet.

De

De Venatore & Perdice.

Venator quidam cum quam ceperat perdicem occidere vellent, perdix gemens huiusmodi verba fecit ad eum: Hæus perdicum auceps, si me missam feceris ac vitam condonaveris, alias per plures conducam tibi perdice. Ei auceps appositè respondit, Nunc eo magis occidi dignam iudico, quod amicos per insidia perdere polliceris.

Fabula significat, quod, qui sibi charos perdere dolo querit, is præceptum in periculum incidit.

De Lepore & Testudine.

Testudo, cum lepore pedes derideret, subridens inquit ad eum, Si periculum in cursu feceris, quam tu velocior sum, liquidò cognosces. Cui lepus ait, Te profecto fugit, quid mihi valeant pedes, sed iudicem eligamus, qui cursum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem, brutorum omnium sagacissimum quæ & locum, & cursus terminum constituit. Testudo omni segnitie ac negligentia semota iter arripiens, haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus verò pedibus fidens, ubi paulum quievit, somno excitatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit: ibique cum testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à testudine superatum.

Fabula significat, quod studio & diligentia non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice & Securi.

Securis cum salicem caderet, ex eâ ipsâ cuneos fecit quibus salicem facilius finderet. Quam rem præferens salix, gemens, ejulansque ait, Non tantum de securi queror, quæ hominum manibus me sciendit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

Fabula significat, quod in adversis, non veri amici infestiores amicis, quam inimici sæpius redduntur.

De Puero quodam & Matre.

Puer quidam è ludo literario librum socio clam auferens, suæ matri tradidit illum : quem mater cum libenter accepisset, nec filium castigasset, rursus puer alteri vestem clam abstulit, atque matri quoque detulit. Quam cum mater etiam libenter accepisset, puer castigatione carens, cum plura indies, ac majora accrescentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæstores publicè damnatus est mortis. Sed cum ad locum justitiæ duceretur, eumque mater gæmebunda sequeretur, impetrata venia ut matri ad aurem utrum loqui verbum liceret, ad eam conversus, atque os auri matris adhibens uti quippiam secreti dicturus, aurem dentibus ei abscidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cum supra modum criminabantur, non solum furti, sed quod tam impius fuerit in matrem. Ille abque rubore inquit ad eos, Nemini vestrum sic mirum quòd aurem matris dentibus abscidi; ipsa enim hujus meæ perditionis autor est & causa. Quippe si me castigasset cum ei librum detuli, quem socio è scholis primum clam abstuli, omissis præ timore verberum furtis ad hoc in præsentia genus turpissimæ mortis non pervenissem.

Fabula significat, quod qui in delinquendo ab initio non castigatur, facinorosior indies efficitur.

De Pastore & Mari.

Pastor quidam, juxta litus maris pecudes pascens, cum mare ipsum semel placidum aspiceret, navigandi studio captus, oves pro dactylis commutavit : quibus navi impositis, cum in altum jam navigaret, & in tempestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in navi erant, ea omnia projecit, atque in portum vix se recepit. Denuo
cum

cum oves pasceret, ac rursum mare jam tranquillum videret, socio suo ipsam maris tranquillitatem commendanti, ridicule ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula indicat, quod usus & peritia, nos reddunt in periculis cautiore.

De Panicâ & malo arboribus.

Punica & malus arbores de pulchritudine contendebant. Cum diu inter se variis & acerbis contentionibus certassent, rubus ex proxima sepe huiusmodi contentiones accipiens, accessit ad eas, atque inquit, Satis, jam satis certatum inter vos est, quiescite admodum & contentionibus finem imponite.

Fabula significat, quod minores majorum lites sæpenumero componunt.

De Talpâ & Matre.

TAlpa cæcum animal natura est. Hæc aliquando matri ait, Ingentem sentio odorem. Parum post rursum ait, Excelsam aspicio fornacem. Tercio item ait, Malleorum sonitus audio fabrilium. Ei mater eomiter ait, Heus filia, tu, uti percipio, non solum oculis, sed naso & auribus orba existis.

Fabula indicat, quod homines iactabandi cum magna profitentur, tunc vel maxime in minimis redarguntur.

De Vespis, Perdices & Agricola.

Vespæ semel & perdices siti concitæ, cum simul convenisset ad rusticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, quod ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut vites plenos producant racemos. Vespæ verò, se vineam circumeundo custodire, ac fures inde amovere, largè offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves, qui, cum nihil promittant, eandem hanc operam nihil minùs præstant. Itaque satius est mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula significat, non esse illis subveniendum, qui vani & inutiles sunt.

De

De Jove.

Cum Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ei munera obtulerunt quæquæ pro viribus suis. verum enim serpens rosam legit, illamque ore tenens, Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum aspexit, palam inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio : verum à serpente id haudquaquam facio.

Fabula significat, quod improborum munera non esse sine dolo quivis prudens sibi persuadere debet.

De Simia.

Simia duos catulos parere fertur, quorum ad unum sduntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissime nutrit; alterum verò odit negligitque. Contigit autem, quod qui in deliciis habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus : quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Fabula significat, quod hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

De Pulice.

Pullex cum quendam morfu aliquando stimulasset, caprûsque rogaretur, quisnam esset qui membra sibi depalceret, ait, se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant, nec eum occidere velit, cum multum mali facere ipse ei nequeat. At homo ille subridens, inquit ei, Eo magis meis necaberis manibus, quoniam nec multum nec parum abstequempiam lædere licet.

Fabula significat, quod malorum, licet parum vel multum delinquant, misereri haud oportet.

De Pulice & Homine.

Pullex suo solito more saltans super hominis pedem resedit, illumque morfu acriter pupugit. Qua
punctio-

atione homo ille graviter concitus pulicem cepit & unguibus obtundere voluit. Sed pulex manibus exiliens, mortem vitavit. Tum homo exclamans, ait, O Hercules malorum extirpator, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti.

Fabula declarat, quod non in minimis, sed in magnis arduisque rebus à Diis auxilium quis implorare debet.

De Formicis & Cicada.

HYemis erat medium, cum formicæ sparsim triticum appricabant. Quod cicada aspiciens, cum inedia conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent oravit. At cum formicæ eam rogarent quidnam æstate fecerit, num segnis & otiosa eo tempore steterit: illis cicada ait, neque segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus levabam. Quâ re auditâ, formicæ subridentes, inquirunt, Si æstate cecinisti, ut viantes delectares, nunc salta, ut frigore conficiaris.

Fabula declarat, quod qui, quæ facienda sunt, suo tempore non facit, is in angustias, quando non putat incidit.

De Viro & Uxoribus.

TEMPUS erat veris, quo quidam in deliciis educatus, cum nec juvenis nec senex esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit uxores; unam quidem natu grandem, alteram verò juniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem sui totum pelliceret, quotidie viri caput pertractans, nigros ei avellebat capillos. Pari studio junior, ut ab anus consuetudine illum amoveret, albos avellebat capillos. Postremo ita illum depilârunt, ut calvum ac ridiculum non absque summo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula significat, quod nulla melior senibus salus existit, quam faminis cavere, & maxime junioribus, nisi penitus obrui se velint.

AILÆ ITEM ALIQUOT ÆSOPI

FABULÆ è Græco in Latinum versæ,
incerto interprete.

Impossibilia promittens.

VIR pauper ægrotus & malè affectus cum à medicis desperatus esset, Deos rogabat, pollicens, si sanitatem sibi rursus restituerent, centum boves ipsis oblatum esse in sacrificium. Uxore autem ejus audiente, & ubi tibi hæc, si convalueris? Ille ait, putas enim surrecturum me hinc, ut Dii hæc à me repertant?

Fabula significat, multos facile polliceri, quæ re comprobare non superant.

Rana.

RANÆ duæ in palude pascebantur: æstate autem siccatâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam: cæterum profundum inierunt puteum. Quo viso, altera alteri inquit, Descendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa respondens, ait, Si igitur & hic aqua aruerit, quomodo ascendemus.

Fabula declarat, non oportere inconsideratè res aggredi.

Canis & Gallus.

CANIS & GALLUS initâ societate, iter faciebant. Vespere autem superveniente, gallus concensâ arbore dormiebat, ac canis ad radicem arboris excavatæ. Cum gallus, ut assoler, noctu cantasset: Vulpes ut audivit, accurrit & stans inferius, ut ad se descendereut, rogabat: quòd cuperet commendabili adeò cantu animal complecti. Cum autem is dixisset, ut janitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut cum ille aperuisset

nisset descenderet, illâ quærente ut ipsum vocâret, canis statim profiliens eam dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos insultantes ad fortiores aslūmittere.

Leo & Ursus.

Leo & ursus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur à seipsis affecti, ut ex multâ pugnâ etiam vertigine corriperebantur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi prostratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc per utrosque percurrendo, rapuit, fugiēsq̃ abivit. At illi videbant quidem ipsam; sed quia non poterant surgere, Nos miseros dicebant, quia vulpi laboravimus!

Fabula indicat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Vespertilio, Rubus, & Mergus.

Vespertilio, rubus, & mergus, inicâ societate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque vespertilio argentum mutuatus, projecit in medium: rubus vestem secum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempestate autem vehementi obortâ & navi eversâ omnibus perditis ipsi in terram evaserunt. Ex illo igitur mergus littoribus semper affidet, num quopiam æs ejiciat mare. Vespertilio verò creditores timens, interdum non apparet; noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium vesti inhæret, sicubi suam cognoscat quærendo.

Fabula indicat, in ea quibus incumbimus, in posterum incidere.

Pavo & Monedula.

Avibus creaturis regem, pavo orabat, ut se ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus monedula suscepit sermone ait, Sed si te regnante, aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem ferēs?

Fabula declarat, principes non modo propter pulchritudinem, sed ob fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

Sin.

Singularis Agrestis & Vulpes.

Singularis agrestis super quadam sedens arbore, dentes acuebat. Vulpe rogante causam, quare, nullâ prout necessitate, dentes acueret; ait, Non abs re hoc: nam si me periculum invaserit, nequaquam me acueendis dentibus occupatum esse oportebit, sed ius paratis uti.

Fabula declarat, adversus periculum præparatum esse oportere.

Cassita.

Cassita laqueo capta, plorans dicebat, Hei mihi miseræ & infelici volucris! non aurum surripui ququam, non argentum, non aliud quicquam pretiosum: unum autem tritici parvum mortis mihi causa est.

Fabula ad eos tendit, qui ob inutile lucrum magnum periculum.

Innulus.

Innulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major & celerior canibus, & cornua præterea ingentia geris ad vindictam: curnam igitur sic eos times? Ei respondens ait, Vera equidem hæc sunt, fili: unum verò, quod cum canis latratum audivero, statim ad funem (nescio quomodo) efferor.

Fabula declarat, natura timidos nulla admonitione fortari.

Avarus.

Varus quidam cum omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam insepulchrit, unâ defosso illic & animo suo & mente; atque cotidie eundo, ipsam videbat. Id autem ex opere quidam observando cognovit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere coepit & capillos colligere. Hunc cum quidam vidisset sic plorantem causam audivisset; Nè sic, inquit, & tu tristare?

neque enim habens aurum habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse eundem enim tibi usum præstabit: nam ut video, neque cum aurum erat, utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adferat.

Anseres & Grues.

Anseres & Grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, grues, quod essent leviores statim evolaverunt, anseres autem, ob onus corporis cum mansissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes fugere, divites autem servire captos.

Testudo & Aquila.

Testudo orabat aquilam, ut se volare doceret. Aquila autem admonente procul hoc à natura ipsius esse illa magis precibus instabant. Accepit igitur ipsam in gubibus, & in altum sustulit; inde demisit. Hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Fabula significat, multos qui in contentionibus prudentes non audiunt, seipsos læsisse.

ores non.

Cerva.

Cerva altero occurrata oculo, in litore pascebatur. Cæcitate ad terram propter venatores habens; alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Præternavigantes autem quidam, & hoc conjectant ipsam sagittarunt: hæc autem seipsam lugebat, quod unde timuerat nihil passa foret, quod non putabat in litum allaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sæpe quæ nobis noxia videntur, uti fieri: quæ vero utilia, noxia.

Cerva & Leo.

Cerva venatores fugiens, in speluncam ingressa est. In leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa est.

sa est : moriens autem dicebat, Hei mihi homines
ens in ferarum immicissimum incidi.
fabula significat, multos homines dum parva fugiunt pe-
la in magna incurrere.

Cerva & Vitis.

Cerva venatores fugiens, sub vite delituit. Cum præ-
terissent autem parumper illi, cerva prorsus jam la-
arbitrata, vitis foliis pasci incepit. Illis verò agita-
enatores conversi, & quod erat verum, arbitrati ani-
aliquod sub foliis occultari, sagittis confecerunt cer-
. Hæc autem moriens talia dicebat, iusta passa sum,
enim offendere oportebat, quæ me servârat.
fabula significat, qui injuriâ benefactores afficiunt, à Deo
vi.

Asinus & Leo.

Um asino gallus aliquando pascebatur, Leone autem
aggresso asinum, gallus exclamavit : & leo (aiunt
hunc galli vocem timere) fugit. Asinus ratus
propter se fugere, aggressus est statim leonem. Ut verò
cul hunc persecutus est quo non amplius galli perve-
at vox, conversus leo devoravit. Hic verò moriens
nabat me miserum & dementem ! ex pugnacibus
non natus parentibus, cuius gratia in aciem irruui.
fabula significat, plerosque homines inimicos, qui se de-
striâ humiliârunt, aggredi, atque ita ab illis oc-

Olitor & Canis.

Litoris canis in puteum decidit : olitor autem ip-
sum illinc extracturus, descendit & ipse in pu-
n. Ratus autem canis eum accessisse, ut se inferius
is obrueret, conversus olitorem momordit. Hic au-
cum dolore reversus, Iusta, inquit, patior : nam cur
eam sui interfectorem servare studui ?
fabula in; injustos & ingratos.

Sus & Canis.

Sus & canis mutuò convitiabantur. Et sus jurabat Venerem, proculdubio dentibus discissuram canis. Canis autem ad hæc dissimulanter dixit, Bene pernerem nobis juras : significas enim ab ipsa vehementer amari, quæ impuras tuas carnes degustantem in pacto in sacellum admittit. Ei sus, propter hoc igitur magis præ se fert Dea amare me : nam occidentem, alio quovis modo lædentem me omnino averfatur tamen malè oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis ciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus & Canis.

Sus & canis de foecunditate certabant. Dixit autem canis se foecundam esse maximè pedestrium omnium. Et sus accurrens, ad hæc inquit, sed cum hæc scito cæcos te catulos parere.

Fabula indicat, non in celeritate res, sed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

Serpens unà cum cancro vivebat, in ita cum eo societate. Itaque cancer simplex moribus, ut & illi etiam mutaret, admonebat : hic autem minimè obtemperabat. Cum observasset igitur cancer ipsum dormientem pro viribus compressisset, occidit. At serpenti postea tem extenso ille ait, Sic oportebat antehac rectius simplicem esse : neque enim hanc poenam didisses.

Fabula indicat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos oportet potius.

Pastor & Lupus.

Pastor nuper natum lupi catulum reperit ac sustinuit unaque cum canibus nutrit. At cum adolevisset quando lupus ovem rapuisset, cum canibus & persequebatur. Cum canes autem aliquando non possent

qui lupum, atque ideo reverterentur ; ille sequebatur, cum ipsum affecutus esset, pariceps foret venarum ; ut lupus inde redibat. Sin autem lupus extramississet ovem, ipse clam occidens, unâ cum canibus comedebat : donec pastor, cum conjectâset, & invenisset rem, de arbore ipsum suspendit & occidit.

Fabula significat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

Leo & Lupus.

Eo cum consenuisset, ægrotabat, jacens in antro. Accesserunt autem visitatura regem, præter vulpem, cetera animalia. Lupus igitur capta occasione accusat apud leonem vulpem, quasi nihili facientem suum dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit vulpes, & ultima audit luterba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed defensio tempore petito ; Et quis, inquit, eorum qui conveniunt tantum profuit, quantum ego, quæ in omnem rem circumivi, & medicamentum pro te à medico petivi & didici ? cum autem leo statim ut medicamentum diceret, imperâset : illa inquit, si lupo vivente exhiato, ipsius calidam pellem indueris. Et lupo jacente pes ridens, ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed benevolentiam.

Fabula significat, eum, qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier.

Mulier quædam virum ebrium habebat : ipsum autem à morbo liberatura, tale quid commenta est : gravatum enim ipsum ab ebrietate cum observaret & mortui instar insensatum, in humeros elevatum sepulcrerum allatum deposuit, & abiit. Cum autem jam sobrium esse conjectata est, profecta januam aperit sepulcreti. Ille autem cum diceret, Quis est qui

pulsat januam; Uxor respondit, Mortuis cibaria fere ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere, optima, affer: tristem enim me reddis, cum cibi potûs meministi. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miseræ, inquit: Nam neque astu profui. Tu enim, non solum non emendatus es, sed peior quoque teipsum evasisti: in habitum tibi deductus est morbus.

Fabula significat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo vadit.

Cygnus.

Vir dives anserem simul & cygnum nutriebar, non eadem tamen: sed alterum cantûs, alterum mensæ gratiâ. Cum autem oporteret anserem pati ea, quarum causâ nutriebar, nox erat & discernere tempus non permisit utrumque; cygnus autem pro anseris abducantat cantum quendam mortis exordium; & cantum significat naturam, mortem verò effugit suavitate canentis.

Fabula significat, sæpe musicen differre mortem.

Æthiops.

Æthiopem quidam emit, talem ei colorem inerat: ratus negligentia ejus qui prius habuit: ac sumpto in domum omnes ei adhibuit abstersiones, omnibus lavacris tentavit mundare: at colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Fabula significat, manere naturas ut à principio proveniunt.

Hirundo & Cornix.

Hirundo & cornix de pulchritudine contendebat. Respondens autem Cornix, ei dixit: Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus totam hyeme durat.

Fabula significat, durationem corporis decore meliorem esse.

Butalis.

Butalis à fenestrâ quadam pendebar. Vespertilio autem profectus rogavit causam, quare die silentio

oſte caneret. Cum autem ea non incaſſum hoc facere
 iſſet, (nam die canendo olim capta fuit, & propte-
 ea ex illo prudens evaſit) vespertilio ait, ſed non nunc
 cavere oportet, cum nulla utilitas, ſed antequam ca-
 vereris.

*Fabula ſignificat, in infortuniis inutilem eſſe peniten-
 tiam.*

Cochleæ.

Uſtici filius aſſabat cochleas. Cum autem audiret
 eas ſtridentes, ait, O peſſimæ animantes ! domibus
 ſtris incenſis vos canitis.

*Fabula ſignificat, omne intempeſtivè factum vitupera-
 bile.*

Mulier & Ancillæ.

Mulier vidua operoſa ancillas habens, has ſolebat
 noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus.
 ſis verò aſſiduo defatigatis labore ; viſum eſt oportere
 domesticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu
 excitaret heram. Evenit autem iſſis hoc facto, ut in gra-
 viora inciderent mala : nam hera ignorans gallorum ho-
 ram temporibus eas excitabat.

*Fabula ſignificat, plerisque hominibus conſilia eſſe malo-
 rum cauſas.*

Mulier venefica.

Mulier venefica divinarum irarum propulſiones pro-
 mittens, multa facere perfeverabat, & lucrum
 inde faciebat. Quidam igitur accuſaverunt eam impie-
 tatis, & convicerunt, & damnatam duxerunt ad mortem.
 Videns autem quidam eam duci, ait, Tu quæ decorum
 ſas avertere promittebas, quomodo neque hominum
 conſilium mutare potuiſti ?

*Fabula innuit, multos magna promittentes, nè parva qui-
 tem facere poſſe.*

Agricola.

Agricola quidam fodiendo aurum reperit ; quotidie
 igitur erram, ut ab eâ beneficio affectus, corona-

bat. Huic autem Fortuna, adstans, inquit, Heus tu, cum terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi ditatur te? Nam si tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat, scio te tunc me fortunam accusaturum.

Fabula indicat oportere benefactorem cognoscere, atque huic gratiam referre.

Viatores.

Duo quidam unâ iter faciebant: & cum alter securim reperisset, alter qui non invenit, admonebat ipsum nè diceret, *Inveni*, sed *Invenimus*. Paulo post autem cum aggrederentur ipsos qui securim perdiderant, qui eam habebat, persequentibus illis, ei qui unâ iter faciebat dixit *Periimus*. Hic autem, ait *Perii* dic, non *Periimus*: etenim & tunc cum securim invenisti, *Inveni* dixisti, non *Invenimus*.

Fabula indicat, qui non fuere participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranæ duæ.

Duæ ranæ vicinæ sibi erant: pascebantur autem, altera in profundo stagno & procul à viâ; altera in viâ parum aquæ habens. Verum cum buæ in stagnum alterum admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore cibo frueretur; illa non paruit, dicens, Firmissimè se tenere huiusce loci consuetudine; quousque obtigit currum prætereuntem ipsam confringere.

Fabula significat, homines quoque prava aggredientes citius mori, quam mutantur in melius.

Apiarius.

IN mellarium ingressus quidam absente domino, favum abstulit. Hic autem reversus ut alveolos vidit inanes stans, quod in his erat perscrutabatur. Apes autem à passu redeuntes, ut deprehenderunt ipsum aculeis percutiebant, pessimèque tractabant. Hic autem ad eas, O pessime animæ

animantes ! furatum vestros favos illæsum dimisistis, me verò satageniem vestri percutitis.

Fabula declarat, sic homines quosdam ob ignorantiam ab inimicis non cavere, amicos autem ut insidiatores repellere.

Alcedo.

Alcedo avis est solitaria, semper in mare viram degens ; hanc dicitur hominum venationes caventem in scopulis maritimis nidificare. Cæterum aliquando paritura nidum fecit. Egressâ autem eâ ad pabulum, accidit, mare, à vehementi concitatum vento, elevari supra nidum, atque hoc submerso, pullos perdi. Hâc autem reversâ, re cognitâ, ait, Me miseram, quæ terram ut insidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè est insidius.

Fabula significat, homines etiam quosdam ab inimicis cavendo, ignaros in multo graviores inimicis amicos incidere.

Piscator.

Piscator in fluvio quodam piscabatur. Extensis autem retibus, & fluxu comprehenso, utrinque funi alligato lapide aquam verberabat, ut pisces fugientes incautè in retia inciderent. Cum quidam autem ex iis qui circa locum habitabant, id facere videret, increpabat quod fluvium turbaret, & claram aquam non sineret bibere. Et is respondit, sed nisi sic fluvius perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Fabula declarat, civitatum etiam rectores tunc maximè operari, cum patrias in seditionem induxerint.

Simius & Delphis.

Moris cum esset navigantibus, Melitenses catulos & simios adducere in solamen navigationis, quidam habebat secum simium. Cùm autem pervenissent ad Sunium Atticæ promontorium, tempestatem vehementem fieri contigit. Navi autem eversâ & omnibus nautantibus

antibus, natabat & simius. Delphis quispiam ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, digressus levabat, ad terram perferens. Ut vero in Piræo fuit Atheniensium navali, rogavit simium, an genere esset Atheniensis. Cum autem hic diceret, & claris ibi esse parentibus : rogavit, an & Piræum sciret. Ratus autem simius de homine eum dicere, ait, Et valdè amicum esse ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes, existimant se decipere.

Muscæ.

IN cellâ quadam melle effuso, muscæ advolantes comedebant : implicitis autem earum pedibus, evolare non poterant. Cum autem suffocarentur, dicebant, Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus !

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius & Statuarius.

Mercurius scire volens, quanti apud homines esset, ivit in statuarii domum transformatus in hominem, & visâ statuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipsam emere posset. Hic autem cum dixisset, Drachma ; risit. Et quanti Junonis, ait. Cum dixisset, pluris ; Visâ & suâ ipsius statuâ, ac opinatus (cum nuncius sit deorum & lucrosus) maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius verò ait, Si hæc emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est pretii.

Mercurius & Tiresias.

Mercurius, volens Tiresiæ vaticinium an verum esset cognoscere, furatus ipsius boves, ex rure venit ad ipsum in urbem, similis factus homini, & ad ipsum divertit. Boum autem amissione renunciata Tiresiæ, ille assumpto

sumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure consideraturus. Et hic jubet dicere sibi quamnam avem viderit. Mercurius autem, primò vidisse aquilam à sinistris ad dextram volantem, dixit: Hic non ad se id esse cum dixisset; secundò cornicem super arbore quadam sedentem vidit, & modo superius aspicientem, modo ad terram declinantem, vati refert. Et is, re cognitâ, ait, Sed hæc cornix jurat per cœlum & terram, si ruvelismeas me recepturum boves.

Hoc sermone uti quispiam poterit adversus virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum servare. Cæterum si quando venaticus caperet aliquid, qui domum custodiebat, particeps unâ cum eo erat cœnæ. Ægrè ferente autem venatico, & illi objiciente, quod ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutriretur laboribus; respondens ipse, ait, Non me, sed herum reprehende, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Fabula indicat, adolescentes, qui nihil sciunt, baud esse reprehendendos, cum eos parentes sic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omnibus inimica erat, voluit scire an etiam erga paternos domesticos ita afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad suum patrem ipsam misit. Paucis verò post diebus ea reversa, rogavit quomodo adversus illos habuisset. Hæc verò cum dixisset, Bubulci & pastores me suspectabant; ad eam ait, Sed, ô uxor, si eos odisti qui mane greges agunt, serò autem redeunt; quid sperare oportet eos, quibuscum toto conversari die?

Fabula significat, sic sæpe ex parvis magna & ex manifestis incerta cognosci.

Hædus

Hædus & Lupus.

Hœdus derelictus à grege, persequente lupo, conversus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, nè injucundè moriar, cane tibia primum ut saltem. Lupo autem canente tibia, atque hœdo saltante, canes cùm audivissent, lupum persecuti sunt. Hic conversus, hœdo inquit, Meritò hæc mihi fiunt; oportebat enim me, coquus cùm sim, tibicinem non agere.

Fabula significat qui ea, quibus natura apti sunt, negligunt, quæ verò aliorum sunt, exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

Cancer è mari cum ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes esuriens ut vidit, accessit ac eum rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior qui, marinus cum sim, terrestris esse volui.

Fabula significat, homines etiam, qui propriis derelictis exercitiis, & quæ nihil conveniunt, aggrediuntur, merito infortunatos esse.

Citharædus.

Citharædus rudis in domo calce incrustatâ familiariter, ut solebat, canens, & contra resonante in se voce existimabatur valdè canorus esse; verum elatus super hoc, cogitavit & theatro sese committere oportere. Profectus verò ad se ostendendum cum malè admodum caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Fabula significat, ex rhetoribus quosdam, qui in scholis videntur esse aliqui, cum ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

Fures.

Fures in domum quandam ingressi nihil invenerunt nisi gallum; atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus, rogabat, ut se dimitterent, dicens utilem esse hominibus, noctu eos ad opera excitando. Hi autem dixerunt,

erunt, Sed propter hoc tanto magis occideris : illos enim excitando, furari nos non finis.

Fabula significat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Corvus.

Cornix corvo invidens quod is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idque crederetur uti futura prædicens, conspicata viatores quosdam prætereuntes, ivit super arborem quandam, stansque valdè crocitavit. Illis autem ad vocem conversis & admiratis re cognita, quidam inquit, Abeamus, heus vos : cornix enim est quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes præterquam quod non ad æqua perveniunt, risu quoque dignos esse.

Cornix & Canis.

Cornix Minervæ sacrificans, canem invitavit ad Epulas. Ille autem ad eam dixit, Quid frustra sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui cornix, ob id magis ei sacrifico, ut reconcilietur mihi.

Fabula significat, plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus & Serpens.

Corvus cibi indigens, ut serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cum se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo!

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula ac Columba.

Monedula, in columbario quodam columbis visis bene nutritis, dealbavit sese, ivitque ut & ipsa eodem

codem cibo impertiretur. Hæc verò, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt : sed cum aliquando oblita, vocem emisisset, tunc ejus cognita natura, expulerunt percutiendo : eaque privata eo cibo, rediit ad monedulas rursus : & illæ ob colorem cum ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos nostris contentos esse, considerantes avaritiam, præterquam quod nihil juvet, auferre sæpe & que adsunt bona.

Monedula.

Monedulam cum quis cepisset, & pedem alligasset filo, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumvoluto vero ramis vinculo evolare haud valens, cum moritura esset secum loquebatur. Me miseram, quæ apud homines, non ferendo servitutem incaute meâ me virâ privavi!

Fabula indicat, nonnunquam quosdam, cum se à mediocribus student periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius.

Jupiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret : hic, eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cum vero, solo relicto furore, multum superesset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit : atque hinc contigit artifices omnes mentiri, maximè verò omnium sutores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

Jupiter formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solum indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic verò primum indignè terens, contradicebat. vehementius verò eo instante, ait, Sed ego sane his ingre-

ingredior pactis, si amor non ingrediatur: sin ingrediatur, ipse exibo quamprimum. Ex hoc sanè evenit, omnia scorta invereconda esse.

Fabula significat, captos amore inverecondos esse.

Jupiter.

Jupiter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat: solâ verò restudine tardè profectâ, admirans causam tarditatis, rogavit eam quamobrem ipsa ad cœnam non accesserat. Cum hæc dixisset, Domus chara, domus optima iratus ipsi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula significat, plerosque homines eligere, parcè potius apud se vivere, quam apud alios lautè.

Lupus & Ovis.

Lupus à canibus morsus, & malè affectus, abjectus jacebat. Cibi verò indigens, visa ove rogabat ut potum ex præterfluente flumine sibi adferret: Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa, re cognitâ, ait, Sed si ego potum tibi do tu & cibo me uteris.

Fabula quadrat in virum maleficum, per simulationem insidiantem.

Lepores.

Lepores olim belligerantes cum aquilis, invocârunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur, nisi sciremus qui vos sitis, & cum quibus præliemini.

Fabula significat, eos qui cum præstantioribus certant suam salutem contemnere.

Formica.

Quæ nunc formica, olim homo fuit; hic agriculturæ assidue incumbens, non erat propriis laboribus contentus, sed & vicinorum fructus surripiebat. Jupiter autem indignatus hujus avaritiâ, transmutavit eum in
hoc

hoc animal, quæ formica appellatur. Verum cum mutasset formam, non & effectum mutavit : nam usque nunc arva circumeundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Fabula indicat, natura pravos, etsi maximè speciem transmutaverint, mores non mutare.

Vespertilio & Mustela.

Vespertilio in terram cum cecidisset, à mustela captus est; & cum occidendus esset, pro salute rogabat. Hâc verò dicente, non posse ipsum dimittere, quod natura volucribus omnibus inimica foret; ait, non avem sed murem esse; & sic dimissus est. Deinde autem cum iterum cecidisset, & ab alia mustelâ captus esset, nè voraretur orabat. Hâc autem dicente, cunctis, se inimicam esse muribus; hic non mus, sed vespertilio sum, dicebat; & rursus dimissus est: atque ita evenit, bis mutato nomine, salutem consecutum fuisse.

Fabula indicat, neque nos in eisdem semper esse oportere, considerantes eos qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores.

Viatores secundum litus quoddam iter facientes ivērunt in speluncam quandam, & ibi conspicati sarmenta procul natantia, navem esse magnam existimārunt, quamobrem expectaverunt, tanquam appulsura ea esset. Cum verò à vento lato sarmenta propius forent, non navem amplius, sed scapham videre videbantur. Advectis autem illis, cum sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt, Ut nos igitur frustra quod nihil est expectabamus!

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improvise terribiles esse videntur, cum periculum feceris, nullius esse pretii.

Asinus sylvestris.

Asinus Sylvestris, asino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat

ris habitudine & cibi perceptione. Deinde autem cum
 diffet eum ferentem onera, & agasone retro sequen-
 si- & baculis ipsum percutientem, ait, Ast ego non
 plius beatum te existimabo : video enim non sine
 ignis malis habere te felicitatem

*Fabula indicat, non esse emulanda lucra, in quibus in-
 t pericula & miseria.*

Asini.

Sini olim, propterea quòd assidue onera ferrent, &
 fatigarentur, legatos miserunt ad Jovem, solutio-
 nem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis vo-
 nis id non posse fieri, ait, tunc eos liberatum iri labo-
 nē us, cum mingendo fluvium fecerint. At illi eum ve-
 ni- m dicere existimantes, ex illo & nunc usq; ubi aliorum
 m, nam viderint asinorum, illic & circumstando mingunt.
 ois *Fabula indicat, unicuique quod fatale est incurabile*

Asinus & Vulpes.

Sinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua brū-
 ta perterrendo. Cæterum visa Vulpe, tentavit &
 nc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius vo-
 re, am audiverat) ad ipsum ait, Compertum habeto, quod
 ego timuisssem, nisi rudentem audivisssem.

*Fabula significat, nonnullos indoctos, qui iis qui ex-
 sunt aliqui esse videntur, ex sua linguacitate redar-*

Asinus & Rana.

Sinus ligna ferens, pertransibat paludem quandam.
 Lapsus autem ut decidit, nec surgere posset, la-
 ntabatur ac suspirabat. Ranae autem quæ erant in pa-
 e, auditis suspiriis, Heus tu, dixerunt ; quid faceres
 anto hic tempore, quanto nos, fuisses, cum, quia pau-
 um cecidisti, sic lamenteris ?

*Hoc sermone uti quisquam poterit in virum segnem, qui
 minimos quosque labores tristatur, cum ipse majoribus fa-
 resistat.*

Asinus & Corvus.

A Sinus ulcerato dorso in prato quodam pascébatur. Corvo autem insidente sibi, & ulcus percutiente asinus rudebat ac saltabat. Sed agasone procul stans ac ridente, lupus præteriens, ipsum vidit, & dixit, Misi nos, quos si tantum viderit, persequitur; huic autem rem & arrider.

Fabula declarat, maleficos homines si tantum appareant dignosci.

Asinus & Vulpes.

A Sinus & vulpes, initâ inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò cum occurrisset ipsi, vulpes eminens periculum videns, profecta ad leonem tradituram ei asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cum dimissurum eam dixisset, ipsum adducto asino, in casses quosdam ut incideret, fecit. Sed leo videns illum fugere minimè posse, primum vulpem comprehendit, deinde sic ad asinum versus est.

Fabula indicat, eos qui sociis insidiantur, & seipsos non posse perdere.

Gallina & Hirundo.

Gallina serpentis ovis inventis, diligenter calefactum excludit. Hirundo autem cum eam vidisset, ostendens, quid hæc nutris, quæ cum excreverint primum injuriam auspicabuntur?

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licet ostendatur maximis beneficiis.

Camelus.

Cum primum visus est camelus, homines perterriti & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi vero procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eo usque ut ad eum accederent. At intellegendo paulo post, belluæ non inesse bilem, eo contemptius ut fræna ei imponerent, & pueris agendum tradiderunt.

Fabula indicat, terribiles res consuetudine contempti fieri.

Serpens.

Serpens à multis hominibus pessundatus, Jovem pestulavit : Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior inculcavit pupugisses, nequaquam id facere secundus ingressus fuisset.

Fabula significat, eos qui prius invadentibus resistunt, aliformidolosos fieri.

Columba.

Columba siti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rara, atque multo citius impetu, inscia in tabulam offendit, usque adeo ut pennis ipsius perfractis in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat, nonnullos homines ob vehementes alacritates inconsultò res aggredientes injicere sese in perniciem.

Columba & Cornix.

Columba in columbario quodam nutrita fœcunditate superbiebat. *Cornix* verò ea audita, ait, Heus tu, sine hâc re gloriari : nam quò plures paris, eò plus honoris accumulas.

Fabula significat, ex famulis quoque eos esse infelicitissimos in servitute multos filios procreant.

Dives.

Dives duas habens filias, altera mortua præficas conduxit. Cum verò altera filia dixisset, Ut nos misereatur ! ipsæ ad quas pertinet luctus, lamentari nescimus : verò quibus non est necessarium, vehementer plangent : Mater ait, Nè mirare, filia, si hæ ita lamententur, nam nummorum gratia id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non vereri penarum calamitatibus quæstum facere.

Pastor.

Pastor, actis in quercetum quoddam ovibus, strata sub quercu veste, ascendit, & fructum decutiebat. Oves verò inter edendum glandes, nesciæ, & vestes unà vorarunt. At cum pastor descendisset, & quod erat ovium vidit ; O pessima, ait, animalia ! vos cæteris vel-

lera ac vestes præbetis ; à me verò, qui vos nutrio, & vestem surripitis.

Fabula indicat, plerosque homines ob dementiam, ea qui nihil ad se attinent, beneficio afficere, in domesticis mala operari.

Bubulcus.

BUbulcus armentum taurorum pascens, amisit vitulum ; lustrando omnem solitudinem, indagando moram traxit : ubi invenire nihil potuit, precatus Jovem, si furem qui vitulum cœpit, ostenderet, hœdum sacrificium oblaturum. Cæterùm proficiscens in quercum quoddam invenit à leone devorari vitulum. Trepidus igitur & perterritus, elevatis manibus suis in cœlum, ait, O domine Jupiter, promiseram tibi hœdum daturum esse, si furem invenirem ; nunc taurum tibi incipio sacrificaturum, si hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quippiam amiserint, precantur ut inveniant, cum invenerint, quædam effugere.

Aquila.

SUPER petra aquila sedebat leporem raptura : hanc rem quidam percussit sagitta, quæ intra ipsam ingressa est, sed crena cum pennis ante oculos stabat ; quæ cum vidisset, Et hoc mihi, ait, altera mœstitia, quæ propriis pennis inteream.

Fabula significat, durum esse cum quis à suis periculis periturus.

Vermis & Vulpes.

QUI sub cœno celabatur vermis, super terram effusus, dicebat omnibus animalibus, Medicus sum dicaminum doctus, qualis est Pæon deorum medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curans, teipsum claudere non curas ?

Fabula indicat, nisi presto experientia fuerit, omnem rem inane esse.

Gallina auripara.

Gallinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipsam auri massam inesse, occisam aliis gallinis similem reperit. Hic multum sperans se inventurum divitiarum, etiam exiguis illis privatus est.

Fabula indicat, oportere contentum esse presentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vetula.

Lupus esuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audit lugentem puerulum, eique dicentem anum, Desine plorare : finis, hâc horâ tradam te lupo. Ratus igitur lupus se iò loqui aniculam, expectabat ad multam horam : sed cum advenisset vespera, audit rursus anum blandientem puerulo, ac dicentem, si venerit lupus huc, interficiemus eum, fili. His auditis, lupus eundo dicebat, In hoc turpino aliquid dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non respondent.

De Culice & Leone.

Culex ad leonem accedens ait, neque timeo te, neque fortior me es. Minus mihi adesse virium ideo existimas quod laceres unguibus, & dentibus mordeas? Hoc & foemina cum viro pugnans facit. Ego verò longe sum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisset, culex inhæsit mordens circa nates ipsius læves genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit seipsum, donec indignatus est : culex autem, victo leone, cum sonuisset tuba & epinicia cecinisset, exolat. Araneæ verò vinculo implicitus, cum devoraretur, lamentabatur, quod cum maximis pugnans, à vili animalia araneâ occideretur.

Fabula quadrat in eos qui prosterunt magnos & à parvis prosteruntur.

M 3

F I N I S.

Sales, five Facetiæ multum jucundæ
selectæ ex libello Poggii Florenti-
ni, Oratoris eloquentissimi.

De Pigritia Adolescentis.

BOnatius adolescens facetus è familia Galiscorum, dum essemus Constantiæ, admodum tardè surgebat è lecto. Cum socii eam tarditatem culparent, quidve tam diu in lecto ageret, percontarentur : subridens respondit, Litigantes disceptantésq; ausculto. Adsunt enim manè mihi è vestigio cum expergiscor, duæ habitu muliebri ; Sollicitudo videlicet & pigritia : Quarum altera surgere hortatur, & aliquid operis facere, neque diem in lecto terere : altera, priorem increpans, quiescendum inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendumq; corporis quieti, neque semper laboribus vacandum. Prior insuper rationes suas tueri, ita ut cum diutius disputent, atq; altercentur, ego tamen equus judex, in nullam partem declinans audio disputantes, expectans quoad sint sententiâ concordēs. Hoc fit ut surgam tardiùs, expectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

ESuriens quondam vulpes, ad decipiendas gallinas quæ gallo duce arborem excelsiorem, quò sibi additus non erat, ascenderant, ad gallum blande accessit, quem comiter cum salutâset : Quid in excelsio agis, inquit ? Nunquid non audisti nova hæc recentia tam salutaria nobis ? Nequaquam cum gallus respondisset : Atqui præsumptoria huc accessi, ait, ad communicandam tecum a-lacritatem. Animalium omnium concilium celebratum est, in quo pacem perpetuam omnium inter se firmarunt.

ita ut omni sublato timore, nulli ab altero insidiæ aut iniuriæ fieri amplius queant, sed pace & concordia omnes fruuntur : licet abire unicuique, vel soli, quo velit securé. Descendito igitur, & hunc festum agamus diem. Agnitâ vulpis fallaciâ gallus, Bonum, inquit, adfers nuncium & mihi gratum : & collum altiùs protendens, prospecturôq; longiùs & admiranti similis, in pedes se erexit. Tum Quidnam aspicias ? Vulpes cum dixisset : Duos, inquit, magno cursu, ore patulo, adventantes canes. Tum tremebunda vulpes, Valetò, inquit, mihi fuga expedit, antequam illi adveniant ; & simul cœpit abire. Huic gallus : Quonam fugis, aut quid times ? ait, Siquidem pace constitutâ nihil timendum ; Dubito, inquit vulpes, an canes isti audierint decretum pacis.

Hoc pacto dolo elusus est dolus.

De muliere obstinatâ, quæ virum pediculosum vocavit.

Mulier quædam è nostris admodum viro contraria, semper verbis ejus objurgando refragabatur, persistans in eo quod cœperat, ita ut superior esse veller. Habita semel cum viro gravi altercatione, maritum pediculosum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis cædens ac calcibus. Quo magis cædebarur, eo plus illa pediculosum appellabat. Vir tandem verberando lassus ut uxoris pertinaciam superaret, per funem in aquæ puteum dimisit, suffocaturum se dicens, nisi verbis ejusmodi abstineret. Instantius perseverabat, etiam in aquâ ad mentum usque constituta, verbum illud continuans. Tum vir, nè amplius loqui posset, in puteum demersit, tentans si eam mortis periculo à verborum pertinaciâ posset avertere, At illa loquendi facultate ademptâ, etiam dum suffocaretur, quod loqui nequibat, digitis exprimebat ; nam manibus super caput erectis atque unguibus utriusque pollicis conjunctis, saltem quo potuit gestu, viro pediculosos objiciebat. Unguibus enim eorum digitorum pediculi à fæminis occidi consueverant.

De eo qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

Alter uxorem quæ in flumine perierat, quærens, adversus aquam proficiscitur. Tum quidam admiratus, cum deorsum secundum aquæ cursum illam quærendam admoneret: Nequaquam hoc modo reperitur, inquit: Ita enim dum vixit, difficilis ac morosa fuit, reliquarumq; moribus contraria, ut nunquam nisi contrariis & adverso flumine, etiam post mortem, ambulet?

De Sacerdote qui caniculum sepelivit.

Erat sacerdos rusticanus in Tuscia admodum opulentus. Hic caniculum sibi charum, cum mortuus esset sepelivit in cœmeterio. Sensit hoc episcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, sacerdotem, veluti maximi criminis reum, ad se puniendum vocat. Sacerdos qui animum episcopi satis noverat, quinquaginta aureos secum deferens, ad episcopum venit. Qui sepulturam canis graviter accusans, iussit ad carcerem sacerdotem duci. Hic vir sagax; O pater, inquit, si nosceres prudentiam caniculi, non mirareris si sepulturam inter homines meruit: fuit enim plusquam ingenio humano tum in vitâ, tum præcipuè in morte. Quidnam hoc est, ait Episcopus? Testamentum, inquit sacerdos, in fine viæ condens, sciensq; egestatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex testamento reliquit, quos mecum deduxi. Tum episcopus testamentum & sepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, sacerdotem absolvit.

De Milite qui uxorem habuit litigiosam.

Habebat Florentinus, Eques admodum nobilis, uxorem litigiosam ac perversam: quæ quotidie ad religiosum confessorem, vel (ut aiunt) devotum suum, querelas viri & vitia deferbat. Hic equitem reprehendebat, objurgabâque. Aliquando verbis admonitus uxoris, & in pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confessionem peccatorum, quâ factâ non dubitabat conventuram inter eos concordiam. Paruit Eques. Et cum religiosus eum sua peccata explicare iussisset: Nequaquam est opus, inquit, quicquid enim unquam commisi, & multo plura etiam ab uxore sæpius tibi recitata existerunt.

Facetissimum de sene quodam qui Asinum portavit super se.

Dicebatur inter secretarios Pontificis, eos qui ad val-
gi opinionem viverent, miserrimâ premi servitute;
cum nequaquam possibile esset, cum diversa sentirent,
placere omnibus, diversis diversa probantibus. Tum qui-
dam ad eam sententiam fabulam retulit, quam nuper in
Alemaniâ scriptam factâque vidisset. Senem ait fu-
isse, qui cum adolescentulo filio, præcedente abique one-
re asello, quem venditurus erat, ad mercatum proficis-
cebatur. Prætereuntibus viam, quidam in agro opus fa-
cientes senem culpârunt, quod asellum nihil ferentem
neq; pater, neq; filius ascendisset, sed vacuum onere fi-
nerent, cum alter præ senectute, alter præ ætate tenerâ,
vehiculo egeret. Tum senex, adolescentem asino impo-
suit, ipse pedibus iter faciens. Hoc alii conspicientes cul-
pârunt stulticiam senis, quod adolescente qui validior e-
rat, super asinum posito, ipse ætate cōfectus pedibus a-
sellum sequeretur. Is mutato consilio, atque adolescente
deposito, ipse asinum ascendit. Paululum vero progres-
sus audivit alios se culpantes, quod parvulum filium, nul-
lâ ratione ætatis habitâ, tanquam servum post se traheret,
ipse asello (qui pater erat) insidens. His verbis permotus
filium secum asello superimposuit, hoc pacto iter sequens,
Interrogatus autem ab aliis, an suus esset asellus: cum au-
nuisset, castigatus est verbis, quod ejus tanquam alius,
nullam curam haberet, minimè apti ad tantum onus,
cum satis unus ad ferendum esse debuisset. Hic homo
percurbarus tot sententiis, cum neq; vacuo asello, neq;
ambobus neq; altero superimposito, absq; calumniâ pro-
gredi possit, tandem a sellum pedibus iunctis ligavit, atq;
baculo suspensum, suo filiiq; collo superimpositum, ad
mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem
spectaculi ad risum effusis, ac stulticiam amborum, maxi-
mè verò patris inorepantibus; indignatus ille, supra ri-
pam fluminis consistent, ligatum asinuni in flumen deje-
cit, atq; ita amisso asino domum rediit. Itâ bonus vir,
dum omnibus placere cupit, nemini satisfaciens, asinum
perdidit.

De

De Homine qui in somniis Aurum reperiēbat.

AMicus quidam noster aurum à se repertum nocturnum per somnium referebat in cœtu. Tum quidam, Vide nē tibi accidat, ait, quod meo vicino, cui aurum in stercus cecidit. Cū somnium narrare posceremus, Vicinus, inquit, noster somniavit, ductum se à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cum multum reperisset. Non licet, inquit, dæmon, nunc auferre, sed signa locum, ut cognosci à te solo queat. Cum alter, quo signaculo uteretur, peteret; Caca hic, inquit, dæmon, nam hoc maximè modo nullus hic aurum esse suspicabitur, & tibi soli res nota erit. Annuit vir, & statim expergefactus, sensit in lecto ventrem admodum laxasse. Inter fœtorem & stercus cum surrexisset, domo exiturus capiti capilitium ultimò imposuit, in quo carus ea nocte stercus fecerat; iniquo fœtore permotus, inquinatum caput & cæci faciem lavit. Ita aureum somnium in merdam rediit.

De derisione hominis Porcum occidere volentis.

MOs erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidisset, viciniam ad cœnam invitaret. Quidam, quo pacto eam impensam vitaret, compatrem consulit. Dic (inquit ille) cras, porcum tibi hac nocte furto ablatum. Et simul, nihil tale illo verente, quidam clam porcum nocte furto surripuit. Mane conspiciens sibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altā voce querebatur, porcum sibi furto surreptum. Tum alter, Rectè, compater mi, sapias, inquit; ita enim te docui loquuturum. Cum ille sapius & per omnes deos juraret id verum esse, Bene agis respondebat, & secundum consilium meum. Cum ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui respondebat, & sanum consilium dedi tibi. Tandem elusus abiit.

De Vulpe à Rustico in palea absconditâ.

Vulpes olim fugiens in venatione canes, divertit ad rusticum, qui in areâ triticum terebat, rogans ut à canibus se tueretur: & simul pollicita est nunquam se ejus pullos gallinaceos læsuram. Annuit Rusticus conditioni,

sumptis paleis furculâ vulpem rexit. Advenit unus
 & item alter ex venatoribus vulpem quærens : rogabant
 autem rusticum, nunquid vulpem fugientem vidisset, &
 iter ejus. Ille verbis vulpem per certam viam defugisse,
 vultu verò & oculis latere sub paleis innuebat. Illi potiùs
 ad verba quam ad nutum respicientes, abierunt. Tum
 rusticus detectâ vulpe, Serva inquit, modò promissa :
 nam verbis meis evasisti, cum dicerem abiisse. At illa,
 quæ sibi timens per rimam inter paleas rusticum con-
 templabatur diligenter, Verba tua, inquit, bona fuere,
 sed actus satis mali.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt.

De Florentino qui Equum emerat.

Notus mihi Florentinus, Romæ empturus necessario
 equum, pactus est cum venditore, qui 25 aureos
 pretium carius equo postulabat : se 15 daturum in præ-
 sentiâ, reliquorum verò se debitorem ejus esse velle. An-
 nuit venditor. Postridiè cum residuum posceret, soluti-
 onem recusans, Servabo conventa, emptor inquit : Pepi-
 gimus quidem ut debitor tuus sim futurus : si autem tibi
 satisfecero, non sum debitor tuus amplius futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

Hortatus est Christianus quendam infidelem Ægy-
 ptium, quocum sibi diutina vitæ consuetudo fue-
 rat, cum is in Italiam venisset, ut semel interesset in Ec-
 clesia dum missa solennis celebraretur. Assentitur ille, &
 missæ interfuit cum Christianis. Rogatus deinde in cœtu,
 quid sibi de ceremoniis, & solemnitate officii videretur :
 respondit, Omnia rectè ex ordine, præter unum sibi vi-
 deri : nullam enim charitatem in ea missa esse servatam,
 cum unus solùm, reliquis esurientibus, comedisset ac bi-
 bisset, nulla portione cibi ac potûs reliquis impensa.

Facetum

Facetum hominis dictum, Asinum erudire promittentis.

TYrannus ad exhauriendum bona subditi qui se multa faciuram iactitabat, sub gravi poena præcepit, ut asinum literas doceret. Ille impossibile ait fore, nisi multum temporis sibi in erudiendo asino concederetur. Petere quantum vellet iussus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impossibilem suscepisset. Ille amicos consolatus : Nihil timeo, ait : nam interim aut ego moriar, aut asinus, aut dominus. Quibus verbis ostendit salutare esse, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De Sacerdote Epiphania, an vir esset vel femina, ignorante.

SOcius quidam de festo Epiphaniæ narravit mihi stulticiam sacerdotis contribulis sui. Sacerdos fuit, inquit qui populo nuncians Epiphaniæ celebritatem futuram, Cras, ait, summâ devorione veneremini Epiphaniam : maximam est enim, & præcipuum festum. Nescio an vir fuerit vel femina; sed quisquis extiterit, à nobis est summo timore hic dies custodiendus.

De Cantilenâ Tabernario placitâ.

VIator quidam esuriens, cum divertisset ad cauponulam, ventrem cibo potuque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos sibi esse nummos, sed cantilenis se satis esse facturum. Tabernarius, non cantu, sed pretio sibi opus esse respondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecuniâ contentus eris? Annuente caupone, cœpit viator canere; & annè placeret, interrogavit. Cum abnuisset caupo, unam & deinde alteram cecinit. Nullo cantu sibi satisfieri ille testatus est. Hic viator, Dicam ergo nunc, inquit, eam quæ tibi sit placitura, & arrepto marsupio, dissolventi similis, cœpit cantionem quâ viatores uti consueverunt, *Metti mano alla borsa, & paga l'hoste* : Hoc est, Mitte manum ad bursam, & satisfac hospiti. Hoc dicto, nunquid illa sibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hospes. Tum

ve.

viator, Satisfactum est tibi ex pacto, ait, postquam hæc cantio placuit tibi. Itaque absque solutione discessit.

De Sancti Antonii Fratre, & Laico & Lupo.

Religiosus ex his quæstuariis qui pro Sancto Antonio eleëmofynam petunt, agricolæ ad dandum sibi nescio quid frumenti persuasit, eâ pollicitatione, ut assereret omnes res suas, & oves præsertim, per eum annum salvas & incolumes fore. Hujusmodi rusticus promissis fidens cum oves licentius vagari permisisset, lupo plures ex eis comedit. Quâ ex re indignatus villicus, cum altero anno quæsturius pro frumento rediret, negavit se quidquam daturum, & simul quæstus est inanes ejus fuisse pollicitationes. Sciscitanti causam fratri respondit villicus à lupo oves suas raptas. A lupo? inquit alter: Ohe, mala est bestia & absque fide. Cave tibi ab eo: non enim sanctum Antonium tantum, sed ipsum Christum, si posset, falleret.

Stultum est his fidere quorum exercitium in fraudando consumitur.

Ridenda, de paucitate amicorum Dei, responsio.

Ad ægrum quendam, civem nostrum perfacetum, qui gravi morbo diutius torquebatur, accessit Religiosus, hortandi gratiâ, cui quidem, inter cætera consolationis verba, dixit, Solere Deum, quos diligit, hoc pacto castigare, & incommodis afficere. Non mirum est, inquit ægrotus, si tam paucos amicos habet: habiturus, si ita tractaret eos, etiam pauciores.

De Medico qui insanos curabat.

Plures colloquebantur de supervacuâ curâ (nè dicam stultitiâ) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, Rectè hos inquit, risit stultus Mediolanensis. Cum narrari fabulam posceremus. Fuit, inquit, olim civis Mediolani, demencium & insanorum medicus, qui ad se delatos infra certum tempus sanandos suscipiebat. Erat autem curatio hujusmodi: Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ foetidæ atque

atque obscœnæ, in qua nudos ad palum ligavit eos qui infani adducebantur, alios usq; ad gœna, alios inguinibus renus, nonnullos profundius, pro insanix modo; ac tamdiu aqua & inedia macerabat, quoad viderentur saluti. Allatus est inter cœteros quidam quem usq; ad femur in aquam posuit, qui post quindecim dies cœpit recipiscere ac curatorem rogare, ut ex aqua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; ea tamen conditione, nè aream egrederetur. Cum diebus aliquot paruisset, ut universam domum perambulare, at exteriorem januam non egrederetur, permisit: reliquis sociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans verò aliquando super ostium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equestrem juvenem cum accipitre & duobus canibus, ex his qui sagaces dicuntur, ad se vocavit, motus rei novitate; neque enim quæ ante insaniam viderat, tenebat memoriâ; cum accessisset juvenis, Heus tu, inquit ille, ausculta, oro, mihi, paucis, si libet, responde. Hoc quo veheris quid est; Et quamobrem illud tenes? Equus, inquit, & aucupii gratia. Tum deinceps, verum hoc quod manu gestas quid vocatur? Et in qua re illo uteris? Accipiter respondit, & aucupio aptus querquedularum & perdicum. Tum alter, Hi qui te comitantur qui sunt? æge & quid præstunt tibi? Canes ait, & quidem aucupio accommodari ad investigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum causa tot res paras, cujus pretii sunt, si in unum conferas totius anni capturam? Parum quid nescio cum respondisset, & quod sex aureos non excederent: subdit homo; Quænam est equi, canumque & accipitris impensa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus stultitiam equestris juvenis; Ho, ho, inquit, abi hinc ocyûs oro, atque adeo avola, antequam medicus domum redeat: nam si te hic compererit, veluri insanissimum omnium qui vivunt, in lacunam suam conjiciet curandum cum cœteris mente captis, atque ultra omnes, usque ad mentum in aquam summam collocabit.

Ostendit

Ostendit aucupii porro studium summam esse dementiam, nisi aliquando, & ab opulentis exercitii gratiâ fiat.

Facetissimum consilium Minacii ad Rusticum.

Rusticus cum castaneam arborem ad excutiendos fructus ascendisset, decidens ex ea costam effregit pectoris. Hunc ad consulendum accessit Minacius quidam, homo perfacetus: qui inter loquendum daturum se illi normam dixit, quâ servatâ nunquam ex arbore caderet. Vellem hîc antea inquit æger confuisses, at tamen in futurum poterit prodesse. Tum Minacius, Fac semper, inquit, nè sis celerior in descensu quam in ascensu; sed eâ quâ ascendis tarditate, descendas: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejusdem Minacii Lusoris responsio.

Idem Minacius cum aliquando nummulos & vestes insuper ad taxillos lusisset (egens enim erat) flens ad ostiolum tabernæ cujusdam sedebat. Videns moerentem flentemque amicus, Quidnam est tibi? inquit. Nihil Minacius ait. Curnam ergo, si nihil habes, ploras? Hoc solum quod nihil habeo inquit. Admiratus ille, Quare ergo si nihil habes ploras? ait. Ob hanc ipsam causam respondit quoniam nihil est mihi. Alter nihil causæ cur ploraret intelligebat: alter nihil sibi reliquum superesse à ludo plorabat.

De Paupere Monoculo qui frumentum empturus erat.

Tempore quo Florentiæ summa aliquando erat annonæ caritas, accessit pauper luscus ad forum, quosdam sextarios frumenti (ut dicebat) empturus. Rogavit hunc in foro percontantem pretium quidam alter superveniens, quanti sexarius frumenti venderetur: Homi-

Hominis oculo, inquit, constat : designans his verbis annonæ caritatem. Hoc audiens Lilius, qui aderat, puer, Cur tu ergo ait, tam grandem saccum portasti, cum non amplius quam unum sextarium possis emere.

Fabula Mancini.

MAncinus vir rusticus oppidanus meus frumento ad Figignum castrum asellis vehendo exercebatur; quos ille complures ad vecturam sumebat. Cum ille semel à mercatu rediens, fessus è viâ, ascendisset asinum quendam præstantiorem, computatis in viâ asinis præibat, domo appropinquans; eoque quo vehebatur minimè annumerato, visum est ei unum deesse. Turbatus igitur, ac reliquis asinis uxori quos restitueret commendatis, confestim eo asino quo ferebatur ad mercatum septem millibus passuum retrocedit; quærensque à singulis obviis an asinum quempiam amissum reperissent; cum omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens iacturam asini, rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus cum descendisset, illum, quem tanto studio & dolore quæsierat, asinum esse cognovit.

De illo qui aratrum super humerum portavit.

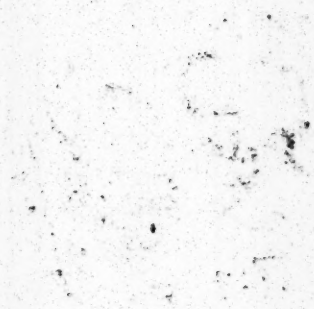
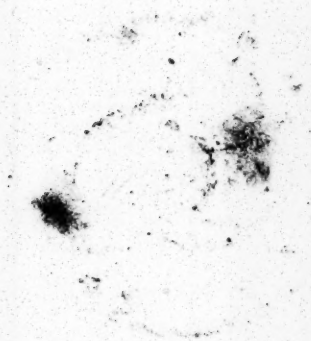
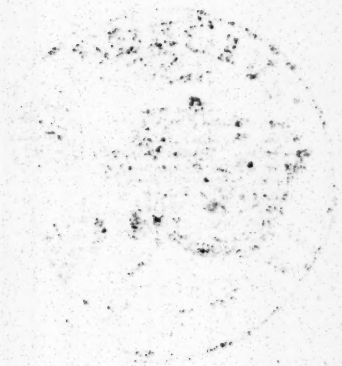
ALter, Pierus nomine, admodum incultus, cum usque ad meridiem arâisset, fessis bobus & ipse labore fatigatus, rediturus in oppidum aratrum super asellum alligat : deinde asellam, præmissis bobus, ascendit. Qui cum nimio onere gravatus sub pondere deficeret, sensit tandem Pierus asellum ire non posse. Tum descendens, atque aratrum super humerum ponens, rursus asellum ascendit, inquit, Nunc recte ambulare potes; non enim tu, sed ego aratrum fero.

FINIS.

dis
m
m

ad
r;
e-
m
ri-
ri-
us
n-
m
u-
;
ns
i-
o-

m
a-
a-
a-
e
e.
o-
e

A. P. 8